

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський державний університет
імені Петра Могили

В. Ф. Муратова
І. Ю. Марченкова

ПЕРЕКЛАД **ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ**

ПРАКТИКУМ
для студентів-перекладачів III–IV курсів

Миколаїв – 2015

УДК 81'255.4

ББК 81

М 91

*Рекомендовано до друку вченою радою
Чорноморського державного університету ім. Петра
Могили (протокол № 9 від 09.04.2015).*

Рецензенти:

Т. М. Мішеніна – д-р пед. наук, доцент кафедри української мови Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет»;

П. І. Осипов – канд. філол. наук, доцент кафедри німецької філології та перекладу, професор МНУ ім. В. О. Сухомлинського;

Н. М. Філіппова – канд. філол. наук, доцент, зав. кафедри прикладної лінгвістики, професор НУК імені адмірала Макарова.

М 91

Муратова В. Ф.

Переклад функціональних стилів : [практикум для студентів-перекладачів III–IV курсів] / В. Ф. Муратова, І. Ю. Марченкова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 152 с.

ISBN 978-966-336-333-2

У практикумі на основі узагальнення та зіставлення специфіки перекладу текстів двох функціональних стилів – художнього та побутового – уточнюються сутність адекватного перекладу, формулюються умови для всебічного аналізу оригіналу та перекладу. Крім цього, студентам запропоновано теоретичну базу інформацію стосовно зазначених вище стилів, схема порівняльного аналізу оригіналу та перекладу, стійкі вирази для опису знайдених розбіжностей, тексти для самостійного опрацювання. Наприкінці публікації наводиться словник термінів та усталених кліше.

УДК 81'255.4

ББК 81

ISBN 978-966-336-333-2

© Муратова В. Ф., Марченкова І. Ю., 2015

© ЧДУ імені Петра Могили, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	5
1. Теорія функціональних стилів.....	7
1.1. Теорія художнього стилю та проблеми його перекладу.....	7
1.2. Теорія розмовного стилю та проблеми його перекладу.....	12
2 Практика аналізу функціональних стилів.....	16
2.1. Схема порівняльного аналізу.....	16
2.2. Приклади порівняльного аналізу оригіналу та українського перекладу.....	17
3. Тексти з вправами.....	23
Barbara (Berthold Brecht).....	23
Der Zwang Zur Tiefe (Patrik Süskind).....	35
Glücklicher Tag (Horst Lemke).....	46
Tod Vor Dem Fernseher (E. Schmitz).....	56
In Der Sprechstunde.....	65
Eine Fahrt Mit Dem Taxi.....	72
Lena Und Max.....	80
4. Приклади текстів для порівняльного аналізу.....	84
4.1. <i>Тексти для порівняння (художні)</i>	84
Antonias Wille / Воля Антонії (Petra Durst-Benning).....	84
Nie wieder Ferienhaus / Фургон на колесах – більше ніколи в житті (Bernd Stelter).....	87
Ein Tag wie ein Leben / Весілля (Nicholas Sparks).....	89
Im Netz der Täuschung / У павутинні обману (Glenn Meade).....	91
Briefe in die chinesische Vergangenheit / Листи назад у Давній Китай (Herbert Rosendorfer).....	93
Wandelt sich rasch auch die Welt (Rainer Maria Rilke).....	96
Lorelei / Лорелія (Heinrich Heine).....	97
Вічний революціонер / Der ewige Revolutionär (І. Франко).....	98
Коли до губ твоїх лишається півподиху (Г. Чубай) / Wenn zu deinen Lippen bleibt nur Halbatmen.....	100

Herbstlied / Осіння пісня (Johann Gaudenz von Salis-Seewis)	102
Brief einer Unbekannten / Лист проживання (Srefan Zweig).....	104
Mutter Courage und ihre Kinder. Eine Chronik aus dem dreißigjährigen Krieg / Матінка Кураж та її діти (B. Brecht)	106
König Drosselbart / Король Дроздобород (Bruder Grimm).....	108
4.2. Тексти для порівняння (розмовно-побутові)	110
Wie frühstückt man in Deutschland?	110
Am Silvester	113
Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!	115
In den Alpen	117
Im Restaurant	119
Eine schwierige Kundin	122
An der Hotelrezeption	124
Wie komme ich zu...?	126
Wohnungssuche / Die Begegnung.....	128
Kenntnisse in der heutigen Welt.....	130
Urlaubspläne.....	132
Schau nur, Otto.....	134
5. Загальний словник.....	135
6. Словник риторичних фігур	140
7. Список використаних джерел	145

ПЕРЕДМОВА

Метою практикуму «Переклад функціональних стилів» є формування системного уявлення студентів про художній та побутовий стилі. На основі теоретичних знань та практичних завдань майбутні перекладачі повинні засвоїти норми слововжитку, усвідомити його функціональні складові. Практикум має на меті удосконалити знання та навички студентів у напрямі порівняльного аналізу оригіналу та перекладу. Тексти складено на основі оригінальних німецьких публікацій, лексика охоплює різні сфери розмовно-побутового спілкування та художнього стилю. Видання включає багато аналітичних вправ, що вимагають від студентів уміння комбінувати знання з лексикології та теорії перекладу.

Основне спрямування роботи – практичне. Студенти повинні навчитись правильно й доречно використовувати лексичні одиниці двох порівнюваних мов; враховувати й уміло застосовувати контекстуальні відтінки лексичних значень слів; розрізняти і грамотно використовувати тропи, багатозначність, омонімію, паронімію, синонімію. Повноцінне оволодіння можливостями літературної мови для потреб роботи зі словом передбачає також знання і вміння правильно застосовувати фразеологічні одиниці різних типів, а також навички системної праці з лексикографічними джерелами.

Наразі є потреба активно закріплювати словник студентів у культуромовній площині. Велика кількість інтернаціональних програм для студентства, можливість спілкування через мережу Інтернет з молоддю з інших країн – усе це поставило перед викладачем завдання: навчити студентів використовувати граматично та лексично правильно розмовну лексику, щоб вільно та зрозуміло спілкуватися у побуті з іноземцями.

Принцип побудови практикуму: студентам пропонується стисла (оскільки більше теоретичної інформації було надано в

першій частині цієї роботи) теоретична базова інформація стосовно художнього та розмовного стилів, схема порівняльного аналізу оригіналу та перекладу, наводяться приклади такого аналізу, стійкі вирази для опису знайдених розбіжностей, а також тексти для самостійного опрацювання. Крім того, в роботі зібрано більше 20 текстів, що слугують допоміжним матеріалом викладачам у процесі укладання завдань до курсу «Переклад функціональних стилів». Наприкінці видання наводяться загальний словник та словник риторичних фігур.

Завдання практичного посібника продумані таким чином, щоб підготувати студентів до письмового та усного перекладу текстів двох вказаних вище функціональних стилів. Рекомендації посібника можна використовувати як у рамках заняття з перекладу функціональних стилів, так і для самостійного тренування, під час якого словниковий запас мови закріплюється та вдосконалюється.

1. ТЕОРІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ

1.1. ТЕОРІЯ ХУДОЖНЬОГО СТИЛЮ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

Художній стиль. Цей найбільший і найпотужніший стиль української мови можна розглядати як узагальнення й поєднання всіх стилів, оскільки письменники органічно вводять ті чи інші складники стилів до творів, надаючи їм більшої переконливості та вірогідності в зображенні подій [12, с. 21].

Художній стиль широко використовують у творчій діяльності, різних видах мистецтва, у культурі й освіті [12, с. 21].

Мова художньої літератури іноді помилково називають літературною мовою, деякі вчені вважають його одним із функціональних стилів літературної мови. Проте насправді для художньої мови характерне те, що тут можуть використовуватися всі мовні засоби, і не тільки одиниці функціональних різновидів літературної мови, але й елементи просторіччя, соціальних та професійних жаргонів, місцевих діалектів. Відбір і вживання цих коштів письменник підпорядковує естетичним цілям, яких він прагне досягти створенням свого твору.

Те, як у художньому тексті поєднуються різноманітні мовні засоби, які стилістичні прийоми використовує письменник, як він *«перекладає»* поняття в образи і т. д., становить предмет стилістики художньої мови. Найбільш яскраво і послідовно принципи і методи художнього стилю відображено в працях академіка В. В. Виноградова, а також у роботах інших вітчизняних учених М. М. Бахтіна, В. М. Жирмунського, Б. О. Ларіна, Г. О. Винокура, В. М. Русанівського, І. Г. Чередниченка та ін.

Перекладач художніх текстів – це той самий письменник, який ніби створює книгу для читача. Художній переклад повинен

бути виконаний так, щоб атмосфера сюжету, стиль автора повністю зберігалися. Тому основною метою художнього перекладу ми вважаємо збереження ідіостилію.

Продукування тексту перекладу художнього тексту нерозривно пов'язане із знанням життя, побуту, соціального середовища, історичної епохи тощо, але про максимальне наближення тексту перекладу до тексту оригіналу теж не слід забувати. Тому виходить, що до особи перекладача висувують дві взаємовиключні вимоги:

1. Перекладений текст має бути максимально наближеним до тексту оригінального.

2. Сприйняття перекладу людиною іншої культури має бути максимально наближеним до сприйняття оригіналу людиною культури початкової [21].

Твори художньої літератури протиставляються іншим творам завдяки тому, що для них домінантною є одна із комунікативних функцій, а саме – художньо-естетична. Основною метою будь-якого художнього твору є здійснення певного естетичного впливу, створення художнього образу. Така естетична направленість відрізняє художнє мовлення від інших актів мовленнєвої комунікації, інформативний зміст яких є первинним, самостійним [18, с. 145].

Існує два шляхи перекладу художнього тексту на вибір перекладача – переклад прямий (буквальний) і переклад непрямий. Але може бути й так, що внаслідок структурних чи металінгвістичних відмінностей, неможливо передати мовою перекладу деякі стилістичні ефекти, не змінивши порядок елементів чи навіть самі лексичні одиниці. Це способи непрямого перекладу. Перші три способи є прямими, решта належить до непрямих [21].

Спосіб № 1: Запозичення

Дозволяє вирішити перекладацькі проблеми металінгвістичного характеру. Перекладач звертається до нього тоді, коли необхідно створити певний стилістичний ефект. Наприклад, щоб додати місцевий колорит, можна скористатися іноземними термінами про «долари» і «партії» в Америці чи про «текілу» в Мексиці

тощо. Перекладача перш за все цікавлять нові запозичення. Серед них існують семантичні запозичення, «*хибні друзі перекладача*», яких варто остерігатися. В. Колер [29, с. 224] розрізняє два типи «*хибних друзів перекладача*»: діахронічні, інтралінгвальні (внутрішньомовні) та синхронічні, інтерлінгвальні (міжмовні). Поява перших зумовлена, зокрема, зміною семантики одиниць однієї й тієї ж мови в ході її історичного розвитку, напр.: середньовісньонім.: *arebeit* ≠ нововісньонім.: *Arbeit*, свн.: *veige* ≠ нвн.: *feige*, свн.: *muot* ≠ нвн.: *Mut*. До другої групи належать лексичні одиниці, які при відмінностях у плані змісту відзначаються зовнішньою схожістю і функціонують одночасно у різних мовах, напр.: франц.: *solide* ≠ нім.: *solid*, англ.: *actually* ≠ нім.: *aktuell*, нім.: *Balance* ≠ іспан.: *balance* тощо.

Спосіб № 2: Калькування

Калькування це особливе запозичення: запозичується синтагма і буквально перекладаються елементи, які її складають, наприклад, *Science-fiction* (букв. «наука-фантастика»). Для перекладача більш цікавим є створення нових кальок, уникаючи таким чином запозичення. В таких випадках вдаються до словотворення на основі транскодування або використовуються гіпостазис (перехід однієї частини мови на іншу).

Спосіб 3: Дослівний переклад

Дослівний переклад означає перехід від вихідної мови до мови перекладу, який призводить до створення правильного тексту, перекладач при цьому стежить лише за дотриманням основних норм мови. Дослівний переклад, свого роду «фотографія» оригіналу, може служити початковим етапом для розуміння складних місць оригіналу. Однак, якщо в тексті є синтаксичні конструкції, яких немає в українській мові, то дослівний переклад тільки ускладнить розуміння значення оригіналу. Наприклад, дослівний переклад наведеного нижче речення не сприяє правильному його розумінню:

Er lässt sein Auto reparieren.

Він залишає свою машину відремонтували.

Правильний переклад:

Vin reparує свою машину.

Спосіб № 4 : Транспозиція

Транспозиція – перехід слова із однієї частини мови в іншу або використання однієї форми мови у функції іншої. Цей спосіб може застосовуватися як у межах однієї мови, так і при перекладі: *die demokratischen* (прикметник) *Schriftsteller* – письменники-демократи (частина складного слова); *Produktion von mehr* (порівн. ступінь прислівника) *hochwertigen Konsumgütern* – збільшення (віддієслівний іменник) випуску високоякісних товарів народного споживання.

У перекладі розрізняють два типи транспозиції: 1) обов'язкову транспозицію і 2) факультативну транспозицію. Перекладач вдається до такого способу, якщо отриманий зворот є більш сприйнятливим з погляду звучання у фразі або ж дає можливість зберегти стилістичні нюанси. Перехрещування елементів у словосполученні також належить до транспозиції. Наприклад, власна назва – "*Alexander der Große*" в українському перекладі найчастіше зустрічається як «*Олександр Македонський*», відповідно до усталених традицій вітчизняних перекладачів.

Спосіб № 5: Модуляція

Модуляція – це варіювання повідомлення. Даний спосіб використовується тоді, коли очевидно, що дослівний чи транспонований переклад дає граматично правильне висловлювання, однак воно суперечить духу мови перекладу. Розрізняють вільну і стійку модуляцію. Між ними різниця полягає лише в частотності звертання. Вільна модуляція може в будь-який момент стати стійкою, якщо вона отримує високий рівень частотності і буде являти собою єдине можливе рішення. Перетворення вільної модуляції у стійку відбувається тоді, коли вона фіксується у словниках чи граматиках і стає предметом викладання. Саме в таких випадках відмова від модуляції є помилковою.

При модуляції – логічному розвитку – семантична структура зазнає найбільших змін і може отримувати всі або майже всі

нові компоненти: «нова стаття – останній успіх» (бачимо заміна всіх основних семантичних компонентів), «відповідальний – керівник» (заміна більшості компонентів). Логічний розвиток найбільш складний прийом, який вимагає певної майстерності від перекладача. Його суть в заміні поняття іншим, не тільки, якщо ці поняття пов'язані один з одним як причина і наслідок, але і як частина і ціле, знаряддя і діяч і т. ін.

Наприклад: "*Neue CD des Sängers...*" – «останній успіх співака ...»; "*der ehemalige Verantwortliche...*" – «колишній керівник ...»; «домашнє виховання ...» – «сімейне виховання...» і т. ін. Багато подібних відповідності зафіксовані в спеціальних словниках. Найчастіше такі переходи між взаємопов'язаними поняттями перекладачам доводиться знаходити заново в процесі перекладу, а це становить одну зі сторін їхньої творчості.

Спосіб № 6: Еквіваленція

Існує можливість того, що два тексти описують одну ситуацію, використовуючи абсолютно різні стилістичні і структурні засоби. Тоді мова йде про еквіваленцію. Еквіваленція має синтагматичний характер і стосується повністю всього повідомлення. Більшість прикладів еквівалентного способу перекладу – це сталі вирази, які входять до складу ідіоматичної фразеології. Науковці включають сюди також приказки, кліше, стійкі словосполучення. Як приклад можна розглянути українські, німецькі та англійські вигуки: вдарившись, англомовна людина вигукне "*Ouch*", українець – «Ай», а німець – "*Aua / Au / Oh weh*".

Спосіб № 7: Адаптація

Цей спосіб є доцільним у тому випадку, коли у мові перекладу не існує ситуації, про яку йде мова у вихідній мові. Її передають за допомогою ситуації, яка вважається їй еквівалентною. Це особливий випадок еквівалентності, тобто еквівалентності ситуації.

Яскравим прикладом може бути адаптація назв німецьких кінофільмів в українському перекладі: "*Ohrenhase*" – «Красунчик».

Основні ознаки художнього стилю [12, с. 21]:

- образність;
- поетичний опис словом подій навіть у прозових і драматичних творах;
- естетика мовлення;
- експресія як інтенсивність вираження;
- зображувальність (тропи; віршова форма, поетичні фігури);
- відсутнє певне регламентування вживання засобів;
- визначальним є суб'єктивізм розуміння й відображення дійсності.

Основні мовні засоби [12, с. 21–22]:

- уживання емоційно-експресивної лексики;
- запровадження авторських новотворів;
- уведення до творів історизмів, архаїзмів, діалектизмів, просторічних складників, навіть жаргонізмів;
- широке вживання речень різноманітних типів, синтаксичних зв'язків, особливості інтонування та ритмомелодики;
- представлено абсолютно всі стилістичні фігури.

1.2. ТЕОРІЯ РОЗМОВНОГО СТИЛЮ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

Розмовний стиль. *Сфера вживання* – усне повсякденне спілкування в побуті, у родині, на виробництві.

Основне призначення – бути засобом впливу й невимушеного спілкування, жвавого обміну думками, судженнями, оцінками, почуттями, з'ясування виробничих і побутових стосунків.

Основні ознаки [12, с. 18]:

- безпосередня участь у спілкуванні;
- усна форма спілкування;
- неофіційність стосунків між мовцями (неформальна);
- невимушеність спілкування;

- непередготовленість до спілкування (неформальна);
- уживання несловесних засобів (логічних наголосів, тембру, паузи, інтонації);
- уживання позамовних чинників (ситуація, поза, рухи, жести, міміка);
- емоційні реакції;
- потенційна можливість відразу уточнити незрозуміле, акцентувати головне.

Основні мовні засоби [12, с. 19]:

- емоційно-експресивне забарвлення (метафори, порівняння, синоніми й ін.);
- суфікси суб'єктивної оцінки (зменшено-пестливого забарвлення, зниженості);
- прості, переважно короткі речення (неповні, обірвані, односкладові);
- специфічні фразеологізми, фольклоризми, діалектизми, просторічна лексика, скорочені слова, вигуки тощо;
- заміна термінів розмовними словами.

Розмовний стиль має два підстили:

- а) розмовно-побутовий;
- б) розмовно-офіційний.

Типові форми мовлення – усні діалоги й полілоги.

Норми розмовного стилю встановлюються не граматиками, як у книжних стилях, а звичаєм, національною традицією – їх відчуває і спонтанно обирає кожен мовець [12, с. 19]. Відповідно до цього, лише від перекладача та від його «відчуття» мови залежатиме успішність й адекватність перекладу.

Питаннями характеристики розмовного мовлення займалися такі вчені-лінгвісти, як І. Арнольд, Л. Єфімов, А. Гальперін; питання перекладу елементів розмовної мови висвітлено в працях В. Карабана, І. Алексєєвої, І. Корунця.

Найголовнішу вимогу до розмовно-побутового мовлення (бути за всіх можливих ситуацій нормативним, літературним) іноді свідомо порушують із певною комунікативною метою, вдаючись

до діалектизмів чи інших нелітературних одиниць. Розмовно-побутове мовлення – це найбільш невимушене, максимально вільне, літературне мовлення. Контроль за дотриманням мовних норм дає широкий простір для виявлення індивідуальної мовленевої творчості. Під час звичайних побутових розмов мовець якнайменше замислюється над тим, що і як сказати. Спілкуючись із близькими чи рідними, людина зникає до певних мовленнєвих штампів, звичних мовних форм, які поповнюють звичайні для співрозмовників паралінгвальні (невласне мовні) засоби: адекватно усвідомлювані мовцями жести, мімічні рухи, а також інтонування висловлюваного.

Як відомо, процес перекладу не є простою заміною одиниць однієї мови одиницями іншої мови. Навпаки, це складний процес, що включає ряд труднощів, які необхідно долати перекладачеві. Одним із прийомів, які допомагають перекладачеві, є трансформації. Перекладацькі трансформації (заміни) відбуваються через неповну спільність чи відмінність німецької та української мов. Інтерес до проблеми перекладацьких трансформацій з боку лінгвістів та їх всебічне вивчення є в курсі теорії і практики перекладу вже традиційними. Такі відомі лінгвісти як О. Швейцер, Я. Рецкер, Л. Бархударов, В. Комісарів, А. Федоров, Є. Бреус, В. Русанівський, І. Чередниченко, А. Науменко та багато інших присвятили дослідженню перекладацьких трансформацій свої численні статті та монографії.

При перекладі нестандартної лексики з німецької мови на українську слід дотримуватися двох напрямів: шукати в українській мові нестандартну одиницю аналогічної експресивності (при перекладі сленгізмів та вульгаризмів) та використовувати описовий переклад, тлумачення і роз'яснення предметно-логічного значення (при перекладі жаргонізмів та арготизмів).

Коли ж йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, у якому вони є в оригіналі і повинні бути в

перекладі. Саме контекст більш вузький (тобто одне визначене речення) і контекст більш широкий (тобто найближчі сусідні речення, абзац, частина і т. д.) – відіграє вирішальну роль для передачі значення іншомовних нестандартних одиниць. Оскільки ці одиниці мають максимальне конотативне забарвлення, а саме найбільшу експресивність, у перекладі часто спостерігається поєднання прийому експресивної конкретизації з експресивним узгодженням, тобто врахування найближчого, а нерідко і широкого контексту [17].

Отже, аналіз наукових досліджень доводить, що при передачі експресивного потенціалу засобами перекладної мови найчастіше застосовуються такі лексико-граматичні трансформації, як інтерпретація вислову, конкретизація, генералізація та дослівний переклад.

2. ПРАКТИКА АНАЛІЗУ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ

2.1. СХЕМА ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Als Schema der vergleichenden Stilanalyse können der Ausgangstext in der deutschen Sprache und seine ukrainische Übersetzung angeführt werden. Wenn man das Original mit dem Zieltext vergleicht, so sollen in erster Linie folgende Fragen beantwortet werden:

◆ Hat der Übersetzer Ideengehalt und Textstimmung richtig bestimmt?

◆ Hat der Übersetzer den individuellen Stil des Autors aufbewahrt?
Während der vergleichenden Analyse hat man Transformationen in allen Sprachebenen gefunden:

Das phonetische Niveau:

Rhythmus und Euphonie.

Das lexikalische Niveau:

Wortschatzschichten

Das morphologische Niveau:

Dominierende Kategorien.

Die syntaktische Ebene:

Führende Satzstrukturen

- ◆ Inhaltsbezogene Besonderheiten des Originals und des Translats.
- ◆ Unterschiede zwischen dem Original und dem Translat, ob sie den Ausgangstext aufbewahrt oder verändert haben.
- ◆ Die eigene Übersetzungsvariante jener Textstellen, die der (die) Studierende als Übersetzungsfehler betrachtet.
- ◆ Besonderheiten des individuellen Stils des Übersetzers.
- ◆ Als Resümee: ist die Übersetzung adäquat, frei, buchstäblich.
- ◆ Anhang: Satzmodelle für die Analyse.

2.2. ПРИКЛАДИ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ ОРИГІНАЛУ ТА УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Das Gedicht

Archaischer Torso Apollos

Wir kannten nicht sein unerhörtes Haupt,
darin die Augenäpfel reiften. Aber
sein Torso glüht noch wie ein Kandelaber,
in dem sein Schauen,

nur zurückgeschraubt,

sich hält und glänzt. Sonst könnte nicht
der Bug
der Brust dich blenden, und im leisen
Drehen
der Lenden könnte nicht ein Lächeln gehen
zu jener Mitte, die die Zeugung trug.

Sonst stünde dieser Stein entstellt und kurz
unter der Schultern durchsichtigem Sturz
und flimmerte nicht so wie Raubtierfelle;

und bräche nicht aus allen seinen Rändern
aus wie ein Stern: denn da ist keine Stelle,
die dich nicht sieht. Du mußt dein Leben
ändern.

Rainer Maria Rilke

Архайчний торс Аполлона

Не знати нам голови його, в якій
віч дозрівали яблука. Одначе
торс канделябром сяє, світло зряче,
б'ючи навспак, у плоті гомінкій

горить. Інакше-бо грудей дуга

тебе не засліпила б, наче диво,

не йшла б од стегон усмішка
скрадливо

до центру, де зачаття спить снага.

Інакше ця скалічена опока
не мерехтіла б сяйвом оболока
чи шкірою гнучкої звірини,

не вибухала б, як зоря, на зломах,
просвітлена в глибинах невідомих
промінням. Ти своє життя зміни.

Переклав Дмитро Павличко

Перед ознайомленням з прикладом аналізу оригіналу та перекладу, необхідно вирішити наступні завдання:

1. Як авторська картина світу втілюється в «ідеологічній перспективі тексту»? Які лінгвостилістичні засоби вираження зорової перспективи тексту наявні в оригіналі, і, чи зберігаються вони при перекладі?

2. Які філософські, символічні чи міфологічні значення наявні у перекладі та оригіналі? Чи вдалося їх відтворити повною мірою?

3. Яку роль відіграє останній рядок оригіналу для розуміння концепції твору? Чи вдалося перекладачеві відтворити ідею автора?

Das vorliegende Ausgangsgedicht in der deutschen Sprache – "*Archaischer Torso Apollos*" von Rainer Maria Rilke und seine ukrainische Übersetzung von Dmutro Pavlutschko. Das Gedicht gehört zum Stil der schöngeistigen Literatur (*oder zur Belletristik*). Die sprachliche Spezifik des Stils der schönen Literatur besteht eben darin, dass alle Quellen sprachlichen Ausdrucks, alle Elemente der verschiedensten funktionalen Stile herangezogen werden können. Dadurch erreicht man eine hohe Stufe künstlerischer Bildhaftigkeit und Eindringlichkeit. Also bei der Analyse muss man klar stellen, ob der Nachdichter die kommunikativen, expressiven und ästhetischen Funktionen des Originals in hohem Grade verbunden hat (*oder kombiniert hat*).

Strukturell (*oder architektonisch*) zerfällt das Gedicht in 4 Strophen, erste und zweite bestehen aus 4 Verszeilen, dritte und vierte – aus 3 Verszeilen. Und das ganze Gedicht endet mit einem Imperativsatz, der einen wichtigen Sinn enthält: "*Du musst dein Leben ändern*" – «*Ти своє життя зміни*» der (*Satz*) drückt die Modalität des Befehls aus. Der Nachdichter hat entsprechend seiner Übersetzerkonzeption so nah wie möglich zum Original übersetzt.

Der Titel des Originaltextes enthält das Wort griechischer Herkunft "Apollos". Es ist dem Translator gelungen nach den Regeln der Übersetzung von griechischem Namen dieses Wort als «Аполлона» wiederzugeben.

(*noch andere Variante des Kommentars*) Unter dem phonetischen Aspekt ist die Wiedergabe des Wortes "*Torso*" – «*торс*», "*Kandelaber*" – «*канделябр*» besonders interessant. Die Reduzierung von Vokalen am Ende des Wortes griechischer Herkunft ist für die ukrainische Sprache typisch.

Unter dem morphologischen Aspekt ist die Wiedergabe des Wortes "Augenäpfel" besonders interessant. Dieses zusammengesetzte Wort ist in der Übersetzung als «*віч яблука*» wiedergegeben. Meiner

Meinung nach könnte es aber auch als «очей яблука» ersetzt werden, weil «віч» wie veraltete ukrainische Sprache klingt. Im Text-Original ist solcher Archaismus nicht zu finden.

(andere Variante der Erklärung) Was die morphologischen Abweichungen angeht – so trifft man die Komposita im Original. Man findet im Gedicht ein Kompositum Augenäpfel – und die Übersetzung «віч (дозрівали яблука)». Die Komposita bilden ein Problem für den Übersetzer, und der Translator muss entweder Äquivalente suchen oder eine gute Erklärung geben um treu den Sinn zu bewahren. Nach meiner Meinung – konnte es aber auch als «очей дозрівали яблука» ersetzt werden, weil «віч» wie veraltete ukrainische Sprache klingt (im Text-Original steht es nicht).

Der Ausdruckswert der Dialektismen ist groß: sie machen das Bild für die westukrainische Leute sinnfällig, aber nicht für jeder in der Zielsprache-Kulturkreis sind solche Wörter zu erfassen. Also wenn der Nachdichter die Übersetzung zu viel ukrainisiert (*oder zu viel Dialektismen gebraucht*: опока, оболочка, скрадливо, навспак) – führt er (*der Übersetzer*) zum falschen Wahrnehmen des Textes und ruiniert (*oder verändert*) das Original.

(noch andere Variante des Kommentars) Der erste was im Auge auffällt – die ukrainische Sprache von Pavlutschko, die ein bisschen nah zur Sprache von Franko steht. Also Pavlutschko benutzt auch solche ukrainischen Wörter, die nicht jeder ohne Wörterbuch verstehen kann, z. B.: навспак, опока, оболочка, скрадливо. Die Auswahl des lexischen Materials spielt eine wichtige Rolle beim Übersetzen. Und wenn der Nachdichter die Übersetzung zu viel ukrainisiert – führt es zum falschen Wahrnehmen des Textes und stört den richtigen Inhalt zu verstehen.

Die Auslassungen (*oder lexikalischen Abweichungen*) und Ergänzungen, die Pavlutschko in seinem Gedicht verwendet (*benutzt*) – beeinflussen dem Endprodukt sehr stark. Führen wir das Beispiel an: "unerhörtes Haupt" ist als «голови» übersetzt; "aber sein Torso" – ist als «одначе торс» ersetzt; "im leisen Drehen" – «наче диво». Trotz

alle Abweichungen es ist dem Nachdichter gelungen Emotionalität des Gedichtes wiederzugeben.

Die Interpunktion ist nicht immer nach dem Original bewahrt. Der Translator transformiert Sätze für den ukrainischen Leser.

Also ziehen wir die Schlussfolgerungen – ukrainisierte Übersetzung verletzt den Stil des Textes, aber vor dem Nachdichter eine schwierige Aufgabe steht – richtige Äquivalente zu finden, neutrale oder erhobene Lexik zu bewahren und trotz aller Interpretationsfreiheiten ist es Pavlutschko gelungen ästhetische Funktion des Originals zu demonstrieren.

Ständige Redewendungen bei der vergleichenden Analyse

◆ Als Stoff zur vergleichenden Analyse führen wir die Übersetzung von (der Name des Autors) ... (ins Deutsche) an ...

◆ Wenn man ... vergleicht – den Ausgangstext in der ukrainischen / deutschen Sprache und seine deutsche / ukrainische Übersetzung in der Zielsprache, so wird in erster Linie eine Frage ausschlaggebend sein: ob der Übersetzer den allgemeinen Ideengehalt ..., (seine) Stimmung richtig bestimmt und den individuellen Stil von ... ins ... treu (adäquat) übertragen hat, ob der ästhetische Wirkungswert der Übersetzung gleich wie der des Originals ist.

◆ Dabei spielt die Auswahl des lexischen Materials eine wichtige Rolle.

◆ Unter dem semantisch-expressiven Aspekt ist die Übersetzung des Wortes ... für die Analyse von großem Interesse.

◆ Diese sprachliche Einheit (gehört in der ukrainischen Sprache) ...

◆ Wenn man das Original unter dem Wortbildungsaspekt analysiert, so kann man feststellen, dass wie bei (автор) als auch bei dem Übersetzer alle traditionellen Wortbildungsarten zu finden sind.

◆ Das gesamte Wortgut des Autors ist mit Hilfe von Stammwörtern zusammengesetzt (умру, степу, лани, гори, бога – sterbe, Zinne, Steppe, Meer, Gott).

◆ Es gibt auch Ableitungen (Präfix – und Suffixbildungen). Bei (der Name des Autors): по-ховайте, о-кропите, ревуч-им. Bei (der Name des Autors): be-stattet, Ge-brauch, grenz-lose.

◆ ... ist ein Gedicht (oder ist ein Text), in dem in meisterhafter Weise verwendete Stillfiguren besondere Bildlichkeit und Anschaulichkeit schaffen.

◆ Solche Stillfiguren wie ..., die von (der Name) treffend ins Deutsche übertragen wurde, aber bei (der Name) verloren geht.

◆ In der Übersetzung von ... sind diese Stillfiguren nicht zu finden.

◆ Eine wichtige Rolle bei der Schaffung der Bildlichkeit spielen die Epitheta: ...

◆ Bei der Durchführung der vergleichenden stilistischen Analyse der im Originaltext und dessen Übersetzung verwendeten grammatischen Elemente sei es betont, dass in der Übersetzung von ... (keine Verletzungen von ... vorhanden sind).

◆ Diese grammatischen Mittel führen zur Entstehung der ..., deren Vorhandensein dem Original nicht entspricht.

◆ Unter dem phonetischen Aspekt ist die Wiedergabe des Wortes ... besonders interessant.

◆ Die in dem Gedicht verwendeten lexischen Elemente kann man zunächst unter dem semantisch-begrifflichen Aspekt charakterisieren.

◆ So ist für eine Reihe von Wörtern charakteristisch, dass ... – In Bezug auf diesen Gedichttext kann man sagen, dass sich die Lexik auf zwei Stilschichten verteilt: die normalsprachliche ..., und die gehobene Stilschicht ... Zur gehobene Stilschicht gehört vor allem die Verwendung der Verben ...

◆ ... so kann man in den deutschen Übersetzung eine ähnliche, emotional gehobene Lexik finden. Diese sprachliche Einheit gehört in der ukrainischen Sprache heute zur normalsprachlichen Stilschicht.

◆ Es ist (кому) gelungen, bei der Übertragung des Wortes ..., das in der ukrainischen Sprache zur gehobenen Stilschicht gehört, ein entsprechendes Äquivalent in der Zielsprache zu finden und es treu wiederzugeben.

◆ Von großer Bedeutung für die Stilanalyse ist ferner die Satzgliedfolge und die Verknüpfung zwischen den Satzgliedern und Sätzen.

◆ Eine weitere Erscheinung der Verknüpfung von Satzgliedern und Sätzen ist die Wiederholung. Sie tritt im Gedicht in vielfältiger Form auf. Sie realisiert sich auf lexikalischer Ebene, indem bestimmte Wörter, Wortstämme oder lexikalische Synonyme mehrmals im Text verwendet werden.

◆ Unter einem weiteren grammatischen Aspekt erfasst man die morphologischen Mittel des Textes. Viele morphologische Erscheinungen wurden im Zusammenhang mit den syntaktischen Besonderheiten bereits indirekt berücksichtigt.

◆ Unter den phonetischen Stilelementen sind Lautinstrumentierung und Lautwiederholung zu erfassen.

◆ Unter dem historischen Aspekt sei bemerkt, dass im Original fünf Archaismen, die die gehobene Stilschicht kennzeichnen, zu finden sind: ... Bei (Name) findet man keine Äquivalente. Da das lexische Äquivalent im Deutschen fehlt, hat (Name) diese Wortverbindung durch ein grammatisches Mittel kompensiert.

◆ Es ist den Übersetzer gelungen, die stilistische Funktion ...zu übertragen...und wiederzugeben.

◆ Auf der Grundlage der durchgeführten vergleichenden stilistischen Analyse kann man zur Schlussfolgerung kommen, dass der Übersetzer die Wiedergabe der ... (des Textes, des Originals) in der Zielsprache nicht nur auf der lexischen und grammatischen, sondern auch auf der funktional-stilistischen Ebene erreicht hat.

3. ТЕКСТИ 3 ВПРАВАМИ

BARBARA

(Berthold Brecht)

Ich dachte lange darüber nach, wie diese Geschichte heißt. Aber dann wusste ich, dass sie "Barbara" heißt. Ich gebe zu, dass Barbara selbst nur ganz am Anfang vorkommt und die ganze Geschichte hindurch in viel zu schlechtem Licht dasteht, aber die Geschichte kann gar nicht anders heißen als "Barbara".

Edmund, genannt Eddi, 200 Pfund schwer, Melancholiker, tat sehr Unrecht, mich abends 9 Uhr, nur weil wir ein paar Kurfürstendamm-Coctails zusammen getrunken hatten und sein Chrysler vor der Bar stand, in die Lietzenburger Straße 53 zu Barbara mitzunehmen, obwohl er wissen musste, dass Barbara eine "sehr wichtige Unterredung mit einem Kabarett Direktor" hatte.

Wir klingelten, traten ein, hängten die Mäntel auf, sahen Barbara wütend auf uns zukommen und hörten sie: "Du machst mich noch wahnsinnig mit deiner idiotischen Eifersucht" schreien. Im nächsten Augenblick standen wir wieder unten vor Eddis Chrysler. Wir stiegen sofort hinein.

Eddi fuhr ein sehr rasches Tempo mit Vollgas über die Halenseer Brücke. Und während der ganzen Zeit redete er in einem fort. Er sah genau so aus wie eine Fettkugel mit einem kleinen steifen schwarzen Hut auf dem Kopf.

Und wie gesagt, dabei redete die Fettkugel:

"Siehst du", sagte sie, "das war nur eine Kleinigkeit, was gerade passiert ist. Aber ehrlich gesagt, habe ich vollkommen genug davon. Was heißt Eifersucht? Wenn es jemanden gibt, der nicht eifersüchtig ist, der dieses Gefühl überhaupt nicht kennt, nie gekannt hat, so bin ich es. Natürlich ist es ihr Recht, den Kabarett Direktor bei sich zu empfangen, abends um 9 Uhr und im Pyjama. Und wenn es jemanden gibt, der ein Recht respektiert, dann bin ich es. Aber es ist

einfach leichtsinnig von Barbara. Ich muss dir sagen, dass meine Geduld zu Ende ist. Endgültig!"

So sprach Eddi, als wir über die Halenseer Brücke fuhren. Im Grünewald war er schon viel weiter. Es war eine trübe Nacht mit einem widerlichen Nebel und ich wäre lieber zu Hause gewesen. Aber Eddi hatte noch viel zu sagen. Er hatte deutlich die Absicht, mich mit seiner Weltauffassung bekannt zu machen. Er sagte mir alles, was er über die Welt dachte. Er sagte es mir ganz offen und fuhr dabei ein Tempo von 90 Kilometern auf einem Weg, den es eigentlich gar nicht gab, außer in seiner Fantasie. Er war ein schlechter Philosoph und ein ausgezeichneter Autofahrer, aber sein Fahren war viel gefährlicher als seine Philosophie. Er sagte, dass die Menschen überhaupt falsch konstruiert sind: eine Fehlkonstruktion unmenschlicher Art. Aber ich sah mir die Kiefern aus dem Fenster an und hatte das einzige Gefühl, dass das Tempo viel zu rasch war.

Eddi gab noch etwas Gas, um das Tempo höher zu kriegen, und sagte mir, was er über die Frauen dachte. Die Frauen hielt Eddi nämlich für Schund. Er meinte, dass sogar Haustiere im Vergleich zu Frauen viel treuer sind.

Ich konnte Eddis Argumente gegen die Frauen in der Eile (110 Kilometer in der Stunde) leider nicht prüfen. Die Hauptsache war, dass Eddis Weltschmerz einen Fuß hatte, der auf den Gashebel drückte. Da ich gegen den Fuß nichts machen konnte, sollte ich wenigstens versuchen, etwas gegen den Weltschmerz zu tun.

Also fing ich an, mitten in der Nacht, auf einer dunklen Chaussee, zwischen Wannsee und Potsdam, Grünewald usw., einer Fettkugel die Vorteile des Planeten zu zeigen. Ich sagte ihm, dass alles in der Welt relativ ist, obwohl unsere Geschwindigkeit absolut war. Wir bewegten uns schnell auf unseren Tod zu. Als ich auf das Thema "Auf Regen folgt Sonnenschein" zu sprechen kam, fuhren wir gerade einen waldigen Abhang hinunter. Dann sprach ich von "den guten Seiten, die Frauen auch haben", und Eddi brachte den Wagen wieder auf das Tempo.

Dann sagte ich kurz und barsch: "Du fährst saumäßig!"

Dieser Ausspruch verletzte Eddi. Er war bekannt als ausgezeichnete Fahrer. Es war das einzige, was er konnte.

Ein dumpfer Laut kam aus seinem unförmigen Körper. Das war der Laut des Mastodonts, dem man gesagt hat, dass er zu schwach ist.

Dann fuhr Eddi 120 Kilometer.

Es war wenig Licht in der Gegend und Eddi ging in jede Kurve mit Vollgas. Es schien mir, dass er nicht mehr von dieser Welt war.

Aber mitten in einem Walde hackte der Motor.

Dann gab Eddi Gas.

Dann fuhr der Wagen langsamer.

Dann drückte Eddi die Kupplung und gab wieder Gas.

Dann blieb der Wagen stehen.

Es war kein Benzin mehr drin.

Eddi stieg aus. Es war in einem Wald ohne Anfang und Ende, einem Wald, der sicher auf der Karte nicht verzeichnet war.

Und damit ist meine Geschichte im Grunde aus. Ich sage nur noch, dass man gegen Morgen zwei Menschen in einem Dorf sehen konnte, die einen Chrysler schoben, während der eine, schlanke, dem anderen alles sagte, was er über ihn dachte und noch einiges mehr, und der andere, eine ramponierte Fettkugel ohne jede Form, ab und zu lachte.

Aber es war ein kindliches und fröhliches Lachen.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Камянова Т. Deutsch. Учебник немецкого языка. – М. : Изд-во Славянский дом книги, 2003. – С. 278–280.

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

А. Лексичні завдання

а) перекладіть українською мовою:

– zugeben;	– ehrlich gesagt;
– gar nicht anders als;	– ich habe vollkommen genug davon;
– in einem fort reden;	

– jmdn. bei sich empfangen;	– im Vergleich zu etw. (D) /
– leichtsinnig sein;	jmdm.;
– eine Absicht haben;	– in der Eile;
– jmdn mit jmdm. / etwas	– jmdm. scheinen;
bekannt machen;	– im Grunde (genommen);
	– ab und zu;

б) перекладіть та перевірте за словниками, чи не втрачено у перекладі головний варіант значення слів у контекстуальних умовах першоджерела:

– eine Fettkugel;	– ausgezeichnete Fahrer;
– die Geduld ist zu Ende;	– das Gas geben;
– endgültig;	– der Wagen blieb stehen;
– die Absicht haben;	– kein Benzin mehr drin;
– der Weltschmerz hat einen Fuß;	

в) як правильно перекладати власні назви в оповіданні:

– Chrysler?	– Grünewald?
– Kurfürstendamm?	– Wannsee?
– Lietzenburger Straße?	– Potsdam?
– Halenseer Brücke?	

Б. Перекладацькі завдання

1. Зробіть усний анований переклад оригіналу.
2. Зробіть письмовий реферативний переклад оригіналу.
3. Зробіть власний переклад оригіналу із записом на диктофон, дайте її іншому студенту для прослухання та письмової рецензії з детальним редагуванням та професійною оцінкою.
4. Зробіть письмовий переклад тексту.
5. Порівняйте власний переклад з наведеним нижче текстом перекладача. Зіставте їх з оригіналом:

БАРБАРА
(Бертольд Брехт)

Я довго метикував над тим, як називається ця історія. Аж раптом мені спало на думку, що вона називається «Барбара». Мушу визнати, що про саму Барбару згадується тільки на початку, і протягом усієї історії вона зображується в дуже поганому світлі, але історію треба назвати не інакше, як «Барбара».

Едмунд, на прізвисько Едді, вага 200 фунтів (приблизно 100 кг), меланхолік, вчинив погансько стосовно мене: лише тому, що ми разом випили парочку коктейлів на Курфюрстендамм, а його Крайслер стояв перед баром, він взяв мене о дев'ятій вечора з собою на вулицю Літценбургер, 53 до Барбари, хоча він мав би знати, що в неї «дуже важлива розмова з директором кабаре».

Ми подзвонили, ввійшли, повісили пальта, потім побачили Барбару, яка розлючено наближалася до нас із криком: «Ти доведеш мене до божевілля своїми ідіотськими ревнощами». Вже наступної миті ми знову стояли внизу біля Крайслера Едді й одразу ж заскочили в нього.

Едді їхав на високій швидкості через міст Халенсее. І весь час бубонів. Він мав вигляд кругленького пампушка з маленьким чорненьким накрохмаленим капелюшком на голові.

І, як я вже сказав, цей пампушок до того ж говорив без зупинку.

«Розумієш, – сказав він, – те, що тільки-но сталося – це лише дрібничка. Але, чесно кажучи, це все мені остогидло. Що значить ревності? Якщо десь у світі й існує той, хто не ревнує, хто взагалі не знає і ніколи не знав цього почуття – то це я. Звичайно це її вибір – приймати у себе о дев'ятій вечора директора кабаре, та ще й у піжамі. І якщо і існує той, хто поважає вибір – то це саме я. Але ж це просто легковажно з її сторони. Мушу сказати тобі, що мені терпець увірвався. Досить!»

І ще про щось подібне базікав Едді, коли ми їхали через міст Халенсее. У Грюневальді він зовсім розійшовся. Була хмарна ніч та ще й бридкий туман, звичайно краще б я був вдома. Але Едді було ще багато чого розповісти. Він явно мав намір

познайомити мене зі своїм баченням світу, тому розказав все, що думає про нього. Виклав усе це абсолютно відверто і їхав при цьому на швидкості 90 кілометрів по дорозі, якої, власне, взагалі не існувало, хіба що в його уяві. Він поганий філософ, проте першокласний водій, але його їзда набагато страшніше за його філософію. Він сказав, що люди взагалі-то неправильно створені: це якась невдала конструкція нелюдського характеру. А я тільки те й робив, що розглядав сосни через вікно і відчував лише одне – занадто високу швидкість.

Едді ще більше тиснув на педаль газу, щоб пришвидшитися, і розповідав далі, що ж він думає насправді про жінок. Жінок він вважає халтурою. І впевнений, що навіть домашні тварини порівняно з ними набагато надійніші.

Я, на жаль, не міг перевірити аргументи Едді стосовно жінок на швидкості 110 кілометрів на годину. Найважливіше зараз, що всеосяжна печаль Едді мала твердий ґрунт під ногами, які саме тиснули на педаль газу. І оскільки я нічого не міг вдіяти з ногами, то я мав хоча б спробувати зробити щось проти всесвітньої скорботи хлопця.

Отож, посеред ночі, на темному шосе між Вансее та Потсдамом, Грюневальдом і т. д., я почав показувати круглястому пампушкові переваги планети. Я сказав йому, що все у світі відносне, хоча наша швидкість була абсолютною. Тоді мені здавалося, що ми мчимося на зустріч нашій смерті. І, коли вже я почав говорити з ним на тему: «Після дощу вийде сонце», ми як раз їхали вниз лісистим схилом. Далі я почав вказувати на «хороші сторони, які безсумнівно є у жінок», і Едді знов почав набирати швидкість.

Я не витримував і відрізав коротко і різко: «Ти їдеш скажено, телепню!»

Мій вигук образив Едді, адже він був знаний, як першокласний водій. Зрештою, це було єдине, що він міг.

Раптом з його безформного тіла почувся глухий звук. Це був ніби звук пораненого мастодонта, якого повідомили, що він заслабкий.

Едді їхав вже 120 кілометрів на годину.

У цій місцині було небагато світла, і Едді в'їжджав у кожний поворот на повному газу. Мені навіть здалося, що він вже був не з цього світу.

Але посеред лісу мотор забарахлив.

Едді натиснув на педаль газу.

Машина поїхала повільніше.

Едді вижав зчеплення, а потім знову педаль газу.

Машина зупинилася.

Бензин закінчився.

Едді вийшов. Навкруги ліс, який, здавалося, був без початку і кінця, і якого впевнений немає на карті.

Мушу сказати, що на цьому, власне, і закінчується моя історія. Додам тільки, що ранком у селі можна було побачити двох чоловіків, які штовхали Крайслер, і в цей час один з них (той, що худіше) говорив іншому все, що він про нього думає, ба, навіть, більше, а інший (той, що мав вигляд пом'ятого пампушка без будь-якої форми) час від часу посміхався.

Але це була дитяча та радісна посмішка.

Примітки перекладача:

1 фунт – у Німеччині приблизно *500 грамів*.

Мастодонт – 1) величезний викопний ссавець третинного періоду, схожий на слона; 2) про видатну особу із застарілими поглядами, звичками, відому людину минулого; 3) *людина, що відрізняється великими розмірами*.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

А. Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналові і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента.

◆ цікавим з точки зору перекладознавства є слово "*Fettkugel*", у перекладі читаємо такі варіанти: «*кругленький пампушок, пампушок, круглястий пампушок*»; чи дозволені такі варіації при перекладі, а може потрібно було обрати один варіант перекладу і використовувати тільки його? Чи підходять такі варіанти: «*круглий пампук, овальний опецьок, кругла булочка, жирова кулька, балабушка / балабук*»? Запропонуйте свої варіанти перекладу?;

◆ чи вдало використані в перекладі синоніми до слова "*sagen*": "*er sagte mir alles*" – «*тому розказав все*»; "*er sagte es mir ganz offen*" – «*виклав усе це абсолютно відверто*»; "*und sagte mir*" – «*і розповідав далі*»?; запропонуйте власні варіанти перекладу;

◆ "*dachte (denken)*" – «*метикував (метикувати)*», «*розміркував*» чи «*роздумував*», власний варіант?;

◆ "*genannt*" – «*на прізвисько*», «*прозваний*» чи «*на ім'я*», власний варіант?;

◆ "*dann wusste ich*" – «*мені спало на думку*», «*я згадав*» чи «*я подумав*», свій варіант?; "*ich gebe zu*" – «*мишу визнати*», «*повинен сказати*» чи «*погоджуюсь з тим, що...*», свій варіант?;

◆ "*in viel zu schlechtem Licht dasteht*" – «*зображується в дуже поганому світлі*» чи «*показана з дуже поганій сторони*», може ці вирази синонімічні?;

◆ "*tat sehr Unrecht*" – «*вчинив погансько*», «*вчинив дуже підло*» чи «*вчинив не по-людськи*», власний варіант?; чи не вважаєте Ви, що слово «*поганський*» звучить емоційно забарвлено, як і перекладач? Якщо – ні, то знайдіть нейтральну заміну його просторічному реченню;

◆ "*fuhr ein sehr rasches Tempo mit Vollgas*" – «*їхав на високій швидкості*», «*рухався на повному ходу*» чи «*пересувався дуже швидко*», власний варіант?;

◆ "*redete er in einem fort*" – «*бубонів*», «*базикав*», «*теревенів*» чи «*говорив*», свій варіант?;

- ◆ *"eine Kleinigkeit"* – «дрібничка», «нісенітниця», «дріб'язок» чи «несуттєвість», власний варіант?;
- ◆ *"habe ich vollkommen genug davon"* – «це все мені остогидло», «це мені набридло» чи «це мене дістало», власний варіант?;
- ◆ *"natürlich ist es ihr Recht"* – «звичайно це її вибір», «це її право» чи «це її бажання», свій варіант?;
- ◆ *"der ein Recht respektiert"* – «... хто поважає вибір», «хто поважає право» чи «хто враховує бажання», Ваш варіант?;
- ◆ *"dass meine Geduld zu Ende ist. Endgültig!"* – «...що мені терпець увірвався. Досить!», «моє терпіння закінчилося. Баста!» чи «терпіння кінчається. Остаточо!», власний варіант?;
- ◆ *"sprach (sprechen)"* – «базикав», «говорив» чи «терендів», свій варіант?;
- ◆ *"war er schon viel weiter"* – «він зовсім розійшовся», «зайшов ще далі» чи «перетнув межу», власний варіант?;
- ◆ *"er hatte deutlich die Absicht"* – «він явно мав намір», «він явно мав на меті» чи «він хотів», власний варіант?;
- ◆ *"fuhr dabei ein Tempo von 90 Kilometern"* – «і їхав при цьому на швидкості 90 кілометрів», «їхав у темпі...» чи «пересувався на швидкості руху...», свій варіант?;
- ◆ *"dass das Tempo viel zu rasch war"* – «занадто висока швидкість», «занадто швидкий темп» чи «дуже швидко», власний переклад?;
- ◆ *"gab noch etwas Gas, um das Tempo höher zu kriegen"* – «більше тиснув на педаль газу, щоб пришвидшитися», «надавив на газ, щоб прискоритися» чи «газонував, щоб збільшити темп», свій варіант?;
- ◆ *"die Frauen hielt Eddi nämlich für Schund"* – «жінок він вважає халтурою», «жінки для нього – це брак» чи «жінок він визнає за непотріб», Ваш варіант?;
- ◆ *"viel treuer"* – «набагато надійніші», «значно вірніші» чи «дуже дорогі», власний переклад?;

◆ як краще передати приказку *"auf Regen folgt Sonnenschein"* – «після дощу вийде сонце», «після дощу світить сонце», «пройде печаль – прийде радість» чи «перемелеться – борошно буде», Ваш варіант?;

◆ *"du fährst saumäßig!"* – «ти їдеш скажено, тепленьку!», «ти несешся скажено, дурню!» чи «куди ти так лешиш?!»; чи не є зайвим у перекладі додані слова «тепленьку та дурню»? Яку функцію вони несуть? Запропонуйте Ваш варіант перекладу?;

◆ *"der Ausspruch"* – «вигук», «висловлювання» чи «вираз», дайте свій варіант?;

◆ *"ausgezeichneter Fahrer"* – «першокласний водій», «чудовий водій» чи «прекрасний шофер», власний переклад?;

◆ *"es war das einzige, was er konnte"* – «зрештою, це було єдине, що він міг», «це було єдине, на що він був здатний» чи «це єдина, на що він спроможний»; чи це синоніми? Лексема «зрештою» зайва у перекладі? Чи, навпаки, вона підкреслює скрутність ситуації? Запропонуйте Ваш варіант перекладу?;

◆ *"unförmiger Körper"* – «безформне тіло», «незграбне тіло», «потворне тіло» чи «бридке тіло», власний переклад?;

◆ *"eine ramponierte Fettkugel ohne jede Form"* – «пом'ятий пампушок без будь-якої форми», «зіпсований безформний пампух» чи «пошкоджений опецьок», Ваш варіант?;

◆ *"laut des Mastodonts"* – «звук пораненого мастодонта», «згідно з мастодонтом» чи «тон мастодонта»; чи правильно зробив перекладач, пояснивши для читача в примітках до перекладу слова «фунт» та «мастодонт»?; чи не є зайвим його уточнення: вага 200 фунтів – приблизно 100 кг?;

◆ *"dass er zu schwach ist"* – «... що він ослабкий», «він хворий», «він кволий» чи «він помирає», свій варіант?;

◆ *"die Kurve"* – «поворот», «віраж», «розворот», «поворот дороги» чи «закруглення шляху», свій переклад?;

◆ *"der Motor hackte"* – «мотор забарахлив», «мотор зламався» чи «двигун зашумів», Ваш варіант?;

◆ *"dann gab Eddi Gas"* – «Едді натиснув на педаль газу», «Едді надавив на газ» чи «Едді піддав газу», свій варіант?;

◆ *"drückte die Kupplung und gab wieder Gas"* – «вижав зчеплення, а потім знову педаль газу», «вичавив зчеплення, а потім педаль газу» чи «вижав зчеплення, а потім загазував», свій варіант?;

◆ *"dann blieb der Wagen stehen"* – «машина зупинилася», «автівка залишилася стояти» чи «авто не рушило», власний переклад?;

◆ *"es war kein Benzin mehr drin"* – «бензин закінчився», «не було палива» чи «пальне закінчилося», Ваш переклад?;

◆ *"Chrysler schoben (від schieben)"* – «итовхали Крайслер», «пхали Крайслера» чи «підитовхували машину», Ваш варіант?;

◆ *"und"* – «ба», «і», «а» чи «та»?; в якому значенні вжито у перекладі розмовний вигук «ба»? Для вираження здивування / здогаду чи для приєднання частини речення, що уточнює зміст попередньої?;

◆ *"dass Eddis Weltschmerz einen Fuß hatte, der auf den Gashebel drückte"* – «всеосяжна печаль Едді мала твердий ґрунт під ногами, які саме тиснули на педаль газу» чи «світова скорбота Едді мала під собою міцну ступню, яка тиснула на газ», Ваш переклад?;

◆ *"wir bewegten uns schnell auf unseren Tod zu"* – «тоді мені здавалося, що ми мчимося на зустріч нашій смерті», «ми рухалися в обійми смерті», власний переклад?; чи не є зайвим перекладацький додаток «тоді мені здавалося»?;

◆ *"wir sahen Barbara wütend auf uns zukommen und hörten sie: "Du machst mich noch wahnsinnig mit deiner idiotischen Eifersucht" schreien"* – «потім ми побачили Барбару, яка розлючено наближалася до нас із криком: «Ти доведеш мене до божевілля своїми ідіотськими ревнюцями»; Запропонуйте свій варіант перекладу цього речення?;

◆ *"Im nächsten Augenblick standen wir wieder unten vor Eddis Chrysler. Wir stiegen sofort hinein"* – «Вже наступної миті ми

знову стояли внизу біля Крайслера Едді й одразу ж заскочили в нього»; чи є справедливим є зведення двох речень в одне?

Напишіть рецензію на переклад з власними варіантами редагування.

В. Додаткові завдання

1. Знайдіть інші українські та чужомовні переклади вказаного оригіналу, визначте перекладача, рік створення, оцінки критикою.

2. Порівняйте концепцію оригіналу і перекладів, її вербальне втілення.

3. Зіставте переклади між собою і встановіть, де криються перекладацькі труднощі: в оригіналі, у професійності / підготовленості перекладача, у лінгвальних особливостях обох мов.

4. Зверніть увагу на хронологічну відстань між оригіналом і перекладами, щоб з'ясувати, що впливає на розбіжності в перекладі: чинник часу, відповідна перекладацька теорія доби, індивідуальний стиль перекладача.

5. Аргументуйте, чим викликані перекладацькі розбіжності: складністю оригіналу, індивідуальним стилем перекладача, специфікою порівняльних мов.

6. Влаштуйте психологічну дискусію-гру щодо ревнощів чоловіків та жінок з використанням тексту-оригіналу та тексту-перекладу за схемою: вступне слово головного психолога (з перекладом), виступ «постраждалого» (в цьому випадку Едді) з перекладом, коментарі 2-3 професійних психологів стосовно ситуації (один – українською, іншу – німецькою, їх переклад), виступи психологів-студентів різними мовами (їх переклад), підсумкове слово головного психолога.

7. Виступіть перекладачем у двомовній (телефонній або живій) бесіді з проблем перекладу художніх текстів.

DER ZWANG ZUR TIEFE

(Patrik Süskind)

Eine junge Künstlerin aus Stuttgart bekam bei ihrer ersten Ausstellung den Brief von einem Kritiker: "Es ist sehr gut, was Sie machen, aber Sie haben noch zu wenig Tiefe".

Die junge Frau verstand nicht, was der Kritiker meinte, und sie hat seine Meinung bald vergessen. Aber am übernächsten Tag stand in der Zeitung ein Artikel dieses Kritikers: "Die junge Künstlerin besitzt viel Talent, ihre Arbeiten zeigen auf den ersten Blick, dass sie begabt ist. Ihre Bilder können sogar einen ganz guten Eindruck aufs Publikum machen. Aber es gibt in ihnen nicht genug Tiefe".

Als die Künstlerin am Abend zu ihrer Ausstellung kam, konnte sie von überall genau hören: "Tiefe hat sie keine. Das ist es. Sie ist nicht schlecht, aber leider hat sie keine Tiefe".

In der ganzen folgenden Woche zeichnete die junge Frau nichts, Sie saß stumm in ihrer Wohnung und hatte immer nur einen Gedanken im Kopf. "Warum habe ich keine Tiefe? Warum habe ich keine Tiefe?"

In der zweiten Woche konnte sie auch nicht zeichnen. Sie war nervös, unruhig und verbrachte alle Tage und Nächte ganz allein. Sie suchte eine Lösung, aber sie konnte keine finden.

In der dritten Woche kam ihr plötzlich die Idee, dass sie die Kunst der anderen Maler und Zeichner wieder studieren sollte. Sie ging in die Galerien, Museen, Buchhandlungen, saß über den verschiedenen kunsttheoretischen Büchern und großen Bildbändern lange Stunden zu Hause. Sie hat die ganze Welt der Kunst wieder studiert. Aber alles war umsonst.

Bei einer Ausstellung im Stadtmuseum "500 Jahre europäische Zeichnung" fragte sie plötzlich einen Künstler vor dem Werk Leonardo da Vincis: "Verzeihen Sie – können Sie mir sagen, ob diese Zeichnung Tiefe besitzt?"

"Wenn Sie über mich lachen wollen, dann müssen Sie früher aufstehen", antwortete der Künstler ärgerlich.

Die junge Frau ging nach Hause und weinte. Ihr Leben hatte keinen Sinn mehr. Sie konnte überhaupt nicht zeichnen. Manchmal nahm sie Tabletten ein, aber ging nicht ins Bett. Sie schlief in ihrem Stuhl aus Angst vor der Tiefe des Schlafes. Sie achtete nicht mehr auf ihre Kleidung und trank allein Alkohol. Als ein Kunsthändler aus Berlin sie anrief und um ihre Zeichnungen bat, schrie sie laut und deutlich ins Telefon: "Lassen Sie mich in Ruhe! Ich habe keine Tiefe!".

Reiche und auch arme Freunde der Künstlerin wollten ihr helfen. Sie sagten: "Sie hat eine Krise. Kann sein, es ist die Krise menschlicher Art, oder sie ist künstlerischer Art, oder die Krise ist finanziell. Im ersten Fall kann man nichts machen, im zweiten Fall muss sie da durch, und im dritten Fall können wir Geld für sie sammeln, aber wahrscheinlich nimmt sie es nicht". Also gaben ihr die Freunde kein Geld, sondern luden sie manchmal zum Essen oder auf Partys ein. Aber sie nahm die Einladungen nicht an. Sie sagte immer aus dem Grund ab, dass sie arbeiten musste. Sie war so enttäuscht, kraftlos und schwach, dass ihr alles aus den Händen fiel.

Die junge Frau, die früher so schön gezeichnet hatte, ging nicht mehr aus und niemand war zu Besuch bei ihr. Sie wurde dick, konnte ihre schönen Hosen, Jacken und Anzüge nicht mehr tragen und sah viel älter aus.

Dann hat sie unerwartet 30 000 Mark von ihrer alten Tante, die in Baden-Baden starb, geerbt. Mit diesem Geld lebte sie drei Jahre lang. Einmal in dieser Zeit machte sie eine Reise nach Neapel. Kein Mensch wusste, warum. Wer sie fragte, bekam nur ein unverständliches Murmeln zur Antwort.

Als die junge Frau das ganze Geld verbraucht hatte, vernichtete sie alle ihre Werke, fuhr zum Fernsehturm und sprang 139 Meter in die Tiefe.

Der Selbstmord einer begabten Künstlerin, die auch hübsch gewesen war, hatte einen großen Informationswert in der Boulevardpresse. Der Zustand ihrer Wohnung war so schrecklich, dass man unglaubliche Fotos machen konnte: Tausend leere Flaschen, kaputte

Bilder, Plastilinklumpen an den Wänden, Müll in den Zimmerecken. Die Fenster in den Zimmern waren schmutziger, als die Gläser in der Küche. Der Kühlschrank war ganz leer. Die Wäsche in der Badewanne hatte einen schlechten Geruch.

Der bekannte Kritiker, der den ersten Artikel über die Künstlerin geschrieben hatte, gab auch einen theoretischen Kommentar zu diesem Unfall. Er schrieb: "Was kann man tun, wenn ein junger talentierter Mensch die Kraft für die weitere Arbeit nicht findet? Es ist kaum möglich, dass ein paar kritische Worte den Zustand eines Künstlers ganz plötzlich schlechter machen können. Aber es ist ganz klar, dass die junge Künstlerin die tragischen Motive sogar in ihren ersten naiven Werken gehabt hatte. Später erfuhr sie die ganze Wahrheit des Lebens und diese Erfahrung hat die junge Künstlerin ins Unglück gebracht. Sie war bestimmt begabt und konnte noch einen großen Erfolg haben. Aber sie stand unter dem Eindruck des Unglücks und konnte nur an Tiefe denken, ihr Selbstmord war nichts anderes, als ihr persönlicher starker Zwang zur Tiefe".

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Камянова Т. Deutsch. Учебник немецкого языка. – М. : Изд-во Славянский дом книги, 2003. – С. 206–208.

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

А. Лексичні завдання

а) перекладіть українською мовою:

– auf den ersten Blick;	– bei jmdm zu Besuch sein;
– einen Eindruck auf jmdn machen;	– kann sein;
– unter dem Eindruck stehen;	– eine Einladung annehmen;
– über den Büchern sitzen;	– aus dem Grund;
– umsonst sein;	– aus den Händen fallen;
– keinen Sinn haben;	– einen Kommentar zu etw. geben;
– aus Angst (Freude, Liebe);	– ins Unglück bringen;
	– einen Erfolg haben;

б) як найкраще перекласти в тексті наступні слова? Перекладіть та перевірте за словниками, чи не втрачено в перекладі головний варіант значення слів в контекстуальних умовах першоджерела:

◆ *"Bilder, Pl"* – «картини», «малюнки», «портрети», «зображення»?

◆ *"Zeichnungen, Pl"* – «малюнки», «ескізи», «креслення», «замальовки»?

◆ *"Werke, Pl"* – «роботи», «картини», «твори»? чи ці три слова є синонімами?

◆ *"junge Künstlerin"* – «юна художниця», «молода мисткиня»?

◆ *"junge Frau"* – «молодиця»? «молода жінка»? чи в контексті оповідання ці слова синонімічні?

◆ *"nur einen Gedanken im Kopf haben"* – «лише одну думку мати в голові»? «думати лише про щось одне»?

◆ *"Eindruck aufs Publikum machen"* – «справляти враження на публіку»? «дивувати глядачів»?

◆ *"Die Einladungen annehmen"* – «приймати запрошення»? «отримувати запрошення»?

◆ *"ein Murmeln zur Antwort bekommen"* – «чути мурмотіння у відповідь»? «отримувати бурмотіння у відповідь»?

в) як правильно вимовляти та перекладати назви міст у оповіданні:

◆ *Stuttgart*

◆ *Baden-Baden*

◆ *Neapel*

◆ *Berlin*

Aufgaben zum Text "Der Zwang zur Tiefe" (запитання із сайту www.rsuh.ru)

1. Was stand in den Zeitungen zwei Tage nach dem Brief eines Kritikers über die junge Künstlerin?

- a) Sie wurde unmittelbar für ihr großes Talent gelobt.
- b) Sie sei sehr begabt und sollte bei ihrer ersten Ausstellung den Brief von einem Kritiker erhalten.
- c) Ihre Bilder wurden von ihren Gönnern schnell gekauft, unterstrichen die Zeitungen.
- d) Ihre Bilder waren zwar gut, konnten aber nicht präzise das emotionale Wesen der menschlichen Seele ausloten.

2. Warum hat die junge Künstlerin danach nicht malen können?

- a) Ihre Bilder konnten sie nicht in Ruhe lassen.
- b) Sie konnte für sich selbst keine Antwort finden, warum der Kritiker sie negativ einschätzte.
- c) Sie hat einen gedanklichen Ausweg gefunden, konnte aber weiterhin künstlerisch nichts schaffen.
- d) Sie war weder ruhig noch nervös, hatte aber einfach keine Lust zum Malen.

3. Was geschah mit der jungen Frau nach drei Wochen zu Hause?

- a) Sie weinte nach dem Besuch der Ausstellung.
- b) Sie hat eingesehen, dass nur das Leben von Leonardo da Vinci sinnvoll war.
- c) Sie nahm oft Tabletten ein und schlief ganz fest.
- d) Der Alkohol war ihr Retter in der Not, aber keine neue Kleidung mehr.

4. Wie änderte sich das Leben der jungen Künstlerin?

- a) Sie verbrachte die ganze Zeit zu Hause und wollte niemanden empfangen.
- b) Sie wurde korpulent und konnte nur etwas von ihrer schicken Kleidung tragen.
- c) Sie bekam viel Geld von ihren Freunden und fuhr nach Neapel.
- d) Ihre alte Tante schenkte ihr 30 000 Mark, und sie konnte sie nach drei Jahren wieder besuchen.

5. Wie kommentierte der bekannte Künstler den Selbstmord der Künstlerin?

- a) Er konnte mit seiner ersten Reportage nichts Schlimmeres für sie tun.

b) Triste Themen gab es in ihren früheren Werken überhaupt nicht.

c) Sie dachte immer wieder an die Tiefe des Lebens und deshalb war sie sehr begabt.

d) Die Tiefe des Zwanges hat sie dazu geführt, dass sie vom Fernsehturm in die Tiefe sprang.

Б. Перекладацькі завдання

1. Зробіть усний анотований переклад оригіналу.

2. Зробіть письмовий реферативний переклад оригіналу.

3. Зробіть власний переклад оригіналу із записом на диктофон, дайте її іншому студенту для прослухання та письмової рецензії з детальним редагуванням та професійною оцінкою.

4. Зробіть письмовий переклад тексту.

5. Порівняйте власний переклад з наведеним нижче текстом перекладача. Зіставте їх з оригіналом:

СТРИБОК У ГЛИБИНУ

(Патрік Зюскінд)

Одна молода художниця зі Штутгарту отримала після своєї першої виставки листа від знаного критика: «Те, що Ви робите – дуже добре, проте у Вас ще замало глибини».

Молода жінка не зрозуміла, що мав на увазі чоловік і швидко забула його слова. Але вже через день у газеті з'явилася стаття цього критика: «Юна художниця дуже талановита, її роботи свідчать на перший погляд про те, що вона обдарована. Її картини можуть навіть справляти цілком добре враження на публіку. Але все ж в них недостатньо глибини».

І коли мисткиня прийшла ввечері на свою виставку, вона звідусіль чітко чула: «Глибини немає. Це точно. Непогано, проте немає глибини».

Протягом усього наступного тижня молода жінка нічого не малювала. Вона сиділа мовчазна у своїй квартирі, а в голові була лише одна думка: «Чому в мене немає глибини? Чому немає глибини?»

Вже другий тиждень вона не могла нічого малювати. Була знервована, неспокійна і проводила дні та ночі на самотині. Вона шукала рішення, але не знаходила його.

На третьому тижні в неї раптово виникла ідея знову вивчити мистецтво інших живописців та художників. Вона почала ходити в галереї, музеї, книжкові магазини, сиділа довгими годинами вдома над різноманітними теоретичними книгами з мистецтва та фотоальбомами. Вона наново вивчала весь світ мистецтва. Але все було даремно.

У міському музеї на одній виставці, присвяченій «500-річчю європейського малюнку», біля картини Леонардо да Вінчі вона раптово запитала одного художника: «Пробачте, будь ласка, Ви могли б мені сказати, чи є в цій картині глибина?»

«Якщо Ви хотіли посміятися наді мною, то треба було вставати раніше», – відповів сердито художник.

Молода жінка пішла заплакана додому. В її житті більше не було сенсу. Вона взагалі не могла більше малювати. Іноді приймала снодійне, проте не йшла у ліжко, а спала на стільці через острах перед глибиною сну. Вона більше не слідувала за своїм одягом і пила спиртне на самотині. І коли одного разу їй зателефонував антиквар з Берліну, щоб попросити її малюнки, вона закричала голосно і чітко в телефон: «Дайте мені спокій! Облиште! В мене немає глибини».

Як багаті, так і бідні друзі жінки воліли допомогти їй. Вони казали: «В неї просто криза. Можливо навіть людського характеру, або творчого, або фінансового. В першому випадку – нічого не вдієш, у другому – вона має просто сама подолати це, в третьому – ми могли б назбирати для неї грошей, але, ймовірно, вона їх не візьме». Тож друзі не дали їй грошей, а просто запрошували її іноді на обіди або вечірки, але вона не приймала ці запрошення. Завжди відмовляла під приводом того, що їй потрібно працювати. І була настільки розчарована, безсила та слабка, що все в неї валилося з рук.

Молодиця, яка колись так гарно малювала, більше нікуди не виходила, ніхто не бував у неї в гостях. Вона потовстішала, не

могла більше носити свої гарні штани, кофти та костюми і стала виглядати набагато старшою.

Неочікувано жінка успадкувала 30 000 марок від своєї старої тітки, яка померла у Баден-Бадені. На ці гроші вона жила три роки. Одного разу в цей час вона здійснила подорож до Неаполя. Ніхто не знав навіщо. Хто запитував її – чув лише незрозуміле мурмотіння у відповідь.

Коли молода жінка витратила гроші, вона знищила всі свої картини, поїхала до телевежі та стрибнула зі 139-метрової висоти в глибину.

Самогубство обдарованої художниці, яка до того ж була ще й вродливою, стало великою сенсацією у бульварній пресі. Стан її квартири був настільки жахливим, що можна було зробити вражаючі фотознімки: тисяча пустих пляшок, зіпсовані картини, пластилінові кульки на стінах, сміття у кутках кімнат. Вікна в кімнатах були брудніші за стакани на кухні. Холодильник повністю порожній. Речі у ванній кімнаті мали неприємний запах, якщо не сказати просто – смерділи.

Відомий критик, який написав першу статтю про художницю, надав також теоретичний коментар і стосовно цього випадку. Він написав: «Що тут вдієш, якщо молода талановита людина не знаходить у собі сили для подальшої роботи. Навряд чи можливо, що декілька критичних слів несподівано змогли погіршити стан художниці. Тому все зрозуміло: молода художниця мала трагічні мотиви вже у своїх перших невинних роботах. Пізніше вона дізналася усю правду життя, і це знання привело молоду жінки до нещастя. Безперечно вона була талановитою і могла б мати великий успіх. Але її спіткала невдача – вона почала думати лише про глибину. Її самогубство – це ніщо інше, як її особистий стрибок в глибину».

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналові і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

◆ *"von einem Kritiker"* – «від знаного критика» чи просто «від критика»? Чому у перекладі додано слово «знаного», чи не зайве воно? Власний варіант?

◆ *"viel Talent besitzen"* – «бути дуже талановитим» чи «володіти безмежним / багатим талантом»? Власний переклад?

◆ *"die Idee kam plötzlich"* – «раптово виникла ідея» чи «ідея прийшла зненацька»? Ваш варіант?

◆ *"über mich lachen wollen"* – «посміятися наді мною» чи «покекувати з мене»? Чи обидва варіанти можливі? Запропонуйте власний переклад?

◆ *"Tabletten, Pl"* – «снодійне», «таблетки» чи «пігулки»? Зверніть увагу, що перекладач об'єднав два речення в одне: *"Manchmal nahm sie Tabletten ein, aber ging nicht ins Bett. Sie schlief in ihrem Stuhl aus Angst vor der Tiefe des Schlafes"* / «Іноді приймала снодійне, проте не йшла у ліжко, а спала на стільці через страх перед глибиною сну». Чи не шкодить таке об'єднання розумінню тексту?

◆ *"Alkohol trinken"* – «пила спиртне», «пичила» чи «вживала алкоголь»? чи все синонімічно?

◆ *"Kunsthändler"* – «антиквар» чи «власник магазину художніх виробів»?

◆ *"Lassen Sie mich in Ruhe!"* – «Дайте мені спокій!», «Облиште мене!» чи може «Не надокучайте мені!»? Ваш варіант?

◆ *"wollten helfen"* – «воіли допомогти», «хотіли допомогти» чи «бажали допомогти»? чи не здається Вам, що дієслово «воіли» фонетично близьке до дієслова оригіналу *"wollten"*?

◆ *"sie muss da durch"* – «вона має сама подолати це»? «вона мусить сама пройти через це»? або «вона повинна витримати це»? Власний переклад?

◆ *"absagen aus dem Grund"* – «відмовляти під приводом»? «відмовляти через...» чи «відмовляти з тієї причини, що...»?

◆ *"aus den Händen fallen"* – «валитися з рук»? «випадати з рук», «Ваш варіант»?

◆ *"zu Besuch bei ihr sein"* – «бувати у неї в гостях»? «відвідувати її» або «гостювати в неї»?

◆ *"einen großen Informationswert in der Boulevardpresse haben"* – «стати великою сенсацією у бульварній пресі»? «мати велике інформаційне значення у бульварній пресі»? Власний переклад?

◆ *"unglaubliche Fotos"* – «вражаючі фотознімки»? «живописні фото»? «жахливі фотографії»?

◆ *"Plastikklumpen, Pl"* – «пластилінові кульки»? «пластилінові фрикадельки»? «пластилінові клубочки / грудочки»?

◆ *"einen schlechten Geruch haben"* – «мати неприємний запах»? «пахнути неприємно кислим»? чи «мати поганий запах»? Чи є додаток перекладача «якщо не сказати просто – смерділи» наслідком багатослівності в індивідуальному стилі перекладача?

◆ чи може слово *"Bewegungsmangel"*? перекладатися як «гіподинамія» або «нестача рухів» або «гіпокінезія»? це синоніми?

Напишіть рецензію на переклад з власними варіантами редагування.

В. Додаткові завдання

1. Знайдіть інші українські та чужомовні переклади вказаного оригіналу, визначте перекладача, рік створення, оцінки критикою.

2. Порівняйте концепцію оригіналу і перекладів, її вербальне втілення.

3. Зіставте переклади між собою і встановіть, де криються перекладацькі труднощі: в оригіналі, у професійності / підготовленості перекладача, у лінгвальних особливостях обох мов.

4. Зверніть увагу на хронологічну відстань між оригіналом і перекладами, щоб з'ясувати, що впливає на розбіжності в перекладі: чинник часу, відповідна перекладацька теорія доби, індивідуальний стиль перекладача.

5. Аргументуйте, чим викликані перекладацькі розбіжності: складністю оригіналу, індивідуальним стилем перекладача, специфікою порівняльних мов.

6. Влаштуйте психологічну дискусію-гру щодо душевного стану жінки з використанням тексту-оригіналу та тексту-перекладу за схемою: вступне слово головного психолога (з перекладом), виступ «постраждалої» (в цьому випадку художниці) з перекладом, коментарі 2-3 професійних психологів стосовно ситуації (один – українською, інші – німецькою, їх переклад), виступи психологів-студентів різними мовами (їх переклад), коментарі друзів та родичів мисткині (їх переклад), підсумкове слово головного психолога.

7. Виступіть перекладачем у двомовній (телефонній або живій) бесіді з проблем перекладу художніх текстів.

GLÜCKLICHER TAG

(Horst Lemke)

Es war an einem Sommertag an der Ostsee in einem kleinen Cafe. Ein Junge und ein Mädchen saßen an meinem Tisch und schwiegen. Sie waren müde und verliebt und ich fand dass sie gut zueinander passten. Zuerst grüßten sie mich und fragten, ob die Plätze noch frei sind, und dann vergaßen sie mich gleich.

Der Junge war ein Matrose, groß, mit einem energischen Gesicht, schönen Zähnen und grünen Augen. Das Mädchen war auch groß; sie hatte wunderbares rotes Haar und schöne Lippen.

Der Junge bestellte zwei Bier. Der Ober brachte die Gläser: für ihn ein großes, für sie ein kleines und ein Glas Fruchtsaft. Sie nahm nur den Fruchtsaft. Das kleine Bier nahm ich. Mir gefiel der Ober. Ein Psychologe. Er bemerkte auch, dass die jungen Leute verliebt waren.

Der Matrose lächelte. Dann sagte er zu mir: "Prost!" und sah wieder nur sie an. Sie lächelte auch und zeigte dabei ihre kleinen weißen Zähne. Sie trank ihr Glas leer und sah ihn dabei die ganze Zeit an.

Er lachte und sagte: "Du kannst aber!"

"Was denn?"

Er sah auf das Glas.

"Ach so – es schmeckt gut".

"Möchtest du noch etwas?"

"Nein, danke".

"Du kannst von meinem Bier trinken".

"Ja, bitte".

Und sie trank ein bisschen.

"Schmeckt auch gut, nicht?"

"Ja". Es schmeckte ihr, weil sie aus seinem Glas trank.

Sie lächelte scheu und zärtlich.

"Wie lange bist du noch hier?" fragte sie dann.

"Noch ein Jahr".

"Und dann?"

"Dann fahre ich nach Hause und arbeite wieder in meinem Betrieb".

"Und sonst nichts?"

"Doch, doch – ich gehe studieren. Ich möchte als Fachmann für Elektronik arbeiten, weißt du".

"Ich möchte auch studieren".

"Darf ich fragen was? Medizin?"

Das dachte ich auch.

"Nein".

Dann nannte er noch einige Fachrichtungen, aber alle waren falsch.

"Ich möchte als Bauingenieur arbeiten!" sagte sie dann.

"Als Bauingenieur? Ich glaube dir nicht!"

"Gefällt dir das nicht?"

"Doch, doch!" sagte er, nur weißt du, wenn du einen kurzen Minirock wie heute trägst, dann ist kein Gebäude Fertig!"

Da lachte er wieder ganzlaut, man konnte es überall hören. Dann sagte sie plötzlich zu mir:

"Entschuldigen Sie, dass wir hier so laut sprechen. Ich hoffe, dass Sie uns verstehen. Wir kennen einander nur ein paar Stunden".

Ich entschuldigte sie sehr gern, weil ich ja selbst auch noch nicht so alt bin. Und sie vergaßen mich dann ganz schnell wieder.

"Ich muss dir noch etwas erklären", sagte er.

"Nein, nein".

"Aber hör mal, bitte! Ich schreibe schon lange einem Mädchen..."

"Ach so...", sagte sie leise.

"Gar nicht ach so! Guck mich doch bitte an! Ich schreibe ihr, aber ich sah sie noch nie, und..."

"Hast du auch kein Bild?"

"Doch. Möchtest du es sehen?"

"Nein! Du schreibst einem Mädchen und verdrehst einem anderen den Kopf! Ja, ja!"

Sie war tief enttäuscht.

"Schreibst du ihr bald?"

"Heute noch".

"Auch von mir?"

"Auch von dir".

"Das ist mir egal! Gehen wir jetzt?"

Sie gingen Hand in Hand ohne Gruß.

Als der Ober kam, sollte ich alles bezahlen. Dann ging ich auch es war alles in Ordnung.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Камянова Т. Deutsch. Учебник немецкого языка. – М. : Изд-во Славянский дом книги, 2003. – С. 142–144.

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

А. Лексичні завдання

Як найкраще перекласти у тексті наступні вирази та слова:

◆ "Ostsee, f" – «Балтійське море», «Балтійський океан», «Східне море», «Західне море», інше?

◆ "Fachrichtung, f" – «спеціальність», «сфера діяльності», «напрямок», «профіль», інше?

◆ "Hand in Hand gehen" – «йти синхронно», «пересуватися рука в руці», «йти рука в руці», «йти разом», інше?

◆ "j-m den Kopf verdrehen" – «закрутити голову», «задурити голову», «запаморочувати голову», «затуманити голову», «баламутити голову», «заморочувати голову» інше?

◆ "Prost / Prosit, n" – «засдоровне слово», «засдоровний тост», «засдравіця», «на/за здоров'я», «будьмо», інше?

◆ "Das ist mir egal!" – «мені все одно», «мені байдуже», «це мені однаково», «байдужісінько», інше?

◆ "Bauplaniener, m" – «інженер-будівельник», «інженер», «інженер з будівель», «інженер з будівельних справ», інше?

За допомогою словників та спираючись на контекст з'ясуйте:

◆ чи є дієслова "erklären", "sagen" синонімами до слова "antworten"?

◆ чи є лексеми "Ober, m" та "Kellner, m" контекстуальними синонімами?

◆ У якому семантичному зв'язку знаходяться слова "Fach, n", "Richtung, f", "Fachgebiet, n", "Beruf, m"?

Б. Змістовні завдання

Розбийте текст на тематичні фрагменти, знайдіть провідну думку кожного з них та розташуйте ці думки за чергою їх появи у тексті. Порівняйте Вашу схему з наступною і визначте логічні помилки у своїй та у зразку:

- a) знайомство;
- b) замовлення;
- c) діалог;
- d) прощання.

В. Перекладацькі завдання:

1. Використовуючи виправлену за текстом схему, зробіть усний анотований переклад тексту.

2. За тих же умов напишіть його реферативний переклад.

3. Перекладіть українською наступні речення, запозичені, хоч і трохи перероблені, з тексту. Зробіть це спочатку потрійно усно (синхронно, послідовно та у формі двомовної бесіди: мовець-німець – перекладач – мовець-українець), а потім письмово:

◆ *Der Matrose lächelte. Dann sagte er zu mir: "Prost!" und sah wieder nur sie an.*

◆ *Das Mädchen Ein Junge und ein Mädchen saßen an meinem Tisch und schwiegen.*

◆ *Der Junge war ein Matrose, groß, mit einem energischen Gesicht, schönen Zähnen und grünen Augen.*

◆ *war auch groß; sie hatte wunderbares rotes Haar und schöne Lippen.*

◆ *Du kannst von meinem Bier trinken.*

◆ *"Ich möchte auch studieren" – "Darf ich fragen was? Medizin?"
Das dachte ich auch.*

◆ *Als der Ober kam, sollte ich alles bezahlen. Dann ging ich auch
es war alles in Ordnung.*

◆ *Ich entschuldigte sie sehr gern, weil ich ja selbst auch noch
nicht so alt bin.*

Перекладіть німецькою наступні речення, спираючись на текст та приклади з попереднього пункту. Зробіть це спочатку потрійно усно (синхронно, послідовно та у формі двомовної бесіди: мовець-українець – перекладач – мовець-німець), а потім письмово:

◆ *Дівчина – теж висока, з дивовижним червоним волоссям та красивими губами.*

◆ *«Я теж хочу вчитися» – «Можна запитати що? Медицину?» Так я й думав.*

◆ *Хлопець та дівчина сиділи за моїм столиком у повній тиші, не промовляючи ні слова один до одного.*

◆ *Ти можеш спробувати мого пива.*

◆ *Хлопець напевне був матросом – високим, з енергійним підборіддям, красивими зубами та зеленими очима.*

◆ *Молодий хлопець посміхався. Трохи згодом він сказав мені: «Вип'ємо» і знову дивився тільки на неї.*

◆ *Коли прийшов офіціант, мені потрібно було за все розрахуватися. Потім я теж пішов – все було в порядку.*

◆ *Звичайно я пробачив їх залюбки, бо я й сам був ще молодий.*

Перекладіть текст письмово. Порівняйте власний переклад з наведеним нижче. Зіставте їх з оригіналом:

ЩАСЛИВИЙ ДЕНЬ

(Хорст Лемке)

Це трапилося зі мною чудового сонячного дня на Балтійському морі в одній маленькій кав'ярні. Хлопець та дівчина сиділи за моїм столиком і мовчали. Вони були стомлені та закохані, і мені здалося, що були б чудовою парою. Спочатку вони зі мною привіталися, а потім запитали чи вільні місця, і одразу ж забули про мене.

Хлопець – високий матрос з енергійним обличчям, мав гарні зуби та зелені очі. Дівчина – теж висока, з дивовижним червоним волоссям та смачними соковитими губами.

Юнак замовив два пива. Офіціант приніс келихи: великий – для нього, для неї – маленький і стакан фруктового соку. Вона взяла тільки сік. Маленьке пиво взяв я. Офіціант мені сподобався. Психолог. Він також помітив, що молоді люди були закохані.

Матрос сміявся. Потім він сказав мені: «Будьмо» і знову дивився тільки на неї. Вона також посміхалася, показуючи при цьому свої маленькі білі зубки. Вона випила сік до дна, дивлячись при цьому весь час лише на нього.

Він посміхнувся і сказав: «А ти можеш, чи не так!»

«Що можу?»

Він подивився на стакан.

«Ах, ти про це – просто дуже смачний».

«Замовити ще щось?»

«Ні, дякую».

«Ти можеш спробувати у мене пива».

«Ну давай».

І вона відпила трохи.

«Приємне на смак, чи не так?»

«Авжеж». Її смакувало, бо вона пила з його келиха.

Вона посміхалася ніжно, сором'язливо та несміливо.

«Як довго ти ще тут пробудеш?» – запитала вона потім.

«Ще рік».

«А потім».

«Потім я поїду додому і працюватиму знову на моєму підприємстві».

«І більш нічого?»

«Ні, чому ж – піду вчитися. Я хочу працювати в галузі електроніки, розумієш?»

«Я теж хочу вчитися».

«Можна запитати на кого? На медика?» Так я й думав.

«Ні» – сказала вона.

Потім він називав ще декілька спеціальностей, але зі всіма не вгадав.

«Я б хотіла працювати інженером-будівельником» – сказала вона після його невдалих спроб вгадати.

«Будівельним інженером? Не можу в це повірити!

«Ти не в захваті?»

«Ні, ні, навпаки! – сказав він, – тільки знаєш що, якщо ти вдягатимеш на роботу таку ж коротку міні-спідницю як сьогодні – тоді жодної будівлі не вдасться побудувати!»

Потім він знову засміявся доволі голосно, і цей сміх було чутно повсюди. Раптово вона промовила до мене:

«Пробачте, будь ласка, що ми так голосно розмовляємо. Сподіваюся, що Ви нас зрозумієте. Ми знайомі всього лишень декілька годин».

Звичайно я пробачив їх залюбки, бо я й сам був не набагато старший за них.

І вони знову швидесенько забули про мене.

«Я маю ще дещо тобі сказати» – сказав він.

«Ні, ні, не хочу слухати».

«Ні, все ж послухай, будь ласка! Я доволі довго вже перепи-суюся з однією дівчиною...».

«Он воно що...» – промовила тихо вона.

«Зовсім не он воно що! Подивись-но на мене, будь ласка! Я пишу їй, але ніколи ще не бачився з нею...».

«У тебе що немає навіть її фотки?»

«Фото є, показати тобі?»

«Ні! Отже, ти листуєшся з однією дівчиною, а іншій – моро-
чиш голову! Оце так, так!»

Вона була розчарована до глибини душі.

«Ти скоро їй писатимеш знову?»

«Вже сьогодні».

«І про мене?»

«І про тебе!»

«Хоча, мені все одно! Ходімо вже?»

Вони встали і пішли рука в руку, навіть не прощаючись.

Коли прийшов офіціант, мені потрібно було за все розрахува-
тися. Потім я теж підвівся і пішов – це був насправді щасливий день.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2014*

Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналу і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

- ◆ *"Gläser, Pl"* – «бокали», «кубки» чи «келихи».
- ◆ *"Das kleine Bier nahm ich"* – «маленьке пиво дісталось мені», «маленьке пиво взяв я», «маленьке пиво замовив я», інше.
- ◆ *"das Glas leer trinken"* – «випити стакан до дна», «вихи-
лила / осушила стакан», «випити до дна», інше.
- ◆ *"Ja, bitte"* – «так, будь ласка», «ну давай», «ну, можна»
або інше.
- ◆ *"Betrieb, m"* – «завод», «підприємство», «фабрика».
- ◆ *"Und sonst nichts?"* – «І більш нічого?», «А крім цього?»,
«А ще що?»
- ◆ *"als Fachmann für Elektronik arbeiten"* – «працювати в
галузі електроніки», «бути спеціалістом з електроніки», інше.
- ◆ *"Dann nannte er noch einige Fachrichtungen, aber alle waren
falsch"* – «Потім він називав ще декілька спеціальностей, але і з
ними не вгадав», «..., але і вони були мимо», «..., але і з ними не
влучив».

◆ *"Ich glaube dir nicht!"* – «Не можу в це повірити!», «ти певно жартуєш», «Я тобі не вірю», «Цього не може бути», інше.

◆ *"j-m schreiben"* – «листуватися з кимось», «переписуватися з кимось», інше.

Напишіть рецензію на переклад тексту з власними варіантами редагування.

VOKABULAR ZUM TEXT

Substantive, m

Zahn, Zähne – зуб

Ober – офіціант

Saft, Säfte – сік

Psychologe, -n – психолог

Betrieb, -e – підприємство

Fachmann, -männer –
спеціаліст

Ingenieur, -e – інженер

Rock, Röcke – спідниця

Gruß, Grüße – привітання

Substantive, f

Lippe, -n – губа

Richtung, -en – напрямок

Ordnung, -en – порядок

Substantive, n

Gesicht, -er – обличчя

Auge, -n – око

Bier, -e – пиво

Fach, Fächer – спеціальність

Adjektive

verliebt – закоханий

energisch – енергійний

scheu – несміливий

zärtlich – ніжний

falsch – неправильний, хибний

enttäuscht – розчарований

lang – довгий

kurz – короткий

laut – гучний

leise – тихий

tief – глибокий

Verben

schweigen – мовчати

grüßen (A) – привітати

vergessen (A) – забувати

bestellen (A) – замовляти

bemerkten (A) – помічати

lächeln – посміхатися

schmecken – бути смачним /
смакувати

schmecken (D) – подобатися
(за смаком)

wissen (A) – знати

denken – думати

nennen (A) – називати

glauben (D) – вірити, вважати

tragen (A) – носити, нести

entschuldigen (A) – вибачати

hoffen auf (A) – сподіватися

kennen (A) – знати, бути

знайомим

erklären (D) – пояснювати

gucken (A) – дивитися

bezahlen (A) – платити,

сплачувати

Adverbien

gleich – одразу ж

dabei – при цьому, до того ж

sonst – ще, крім того

überall – повсюди, скрізь

plötzlich – раптово, несподівано

Wendungen zueinander passen –

підходити один одному

wie lange – як довго

schon lange – вже давно

j-m den Kopf verdrehen –

закрутити голову

Das ist mir egal! – Мені все

одно!

Hand in Hand – рука в руці.

TOD VOR DEM FERNSEHER

(E. Schmitz)

Das Wohnzimmer sah aus wie nach einer Explosion: Scherben und kaputte Möbel. Dazwischen lag das tote Mädchen. Sie hieß Elenor Zeiser. Kommissar Nissen konnte kaum glauben, was er sah.

"Implosion", sagte sein Mitarbeiter Kramer.

"Implo... Was?"

"Der Fernseher. Es war eine Implosion – das Gegenteil von Explosion. Kein Mord, Chef".

"Das ist doch..."

"Die Fälller sind alle gleich, Chef. Die alten Fernseher..."

"Moment mal!" sagte der Kommissar. "Hier auf dem Boden liegt ein kleines Stück des Fernsehers mit dem Firmennamen auf. Ein neues Modell, sehen Sie. Und es war keine Zeitbombe drin".

"Sollen wir vielleicht mit den Nachbarn sprechen?"

"Fünf Jahre hat sie hier gewohnt", erzählte die Nachbarin. "Sie war eine schöne Frau mit langen Beinen und einem guten Geschmack. Sie hatte viele Bekannten. Letztes Jahr hat sie plötzlich geheiratet. Aber ihre alten Bekannten haben sie nicht vergessen".

"Und der Ehemann?"

"Er hat eine neue Wohnung gemietet – vor zwei Monaten".

"Wie ging es ihr finanziell?"

"Elenor Zeiser hatte viel Geld. Sie kaufte alles, was sie wollte. Jeden Tag trug sie ein Kleid in einer anderen Farbe".

Kommissar Nissen fuhr zum Witwer, einem jungen netten Mann.

"Ich habe schon alles gehört", sagte Klaus Zeiser. "Schrecklich! Aber dieses Spiel mit ihren Bekannten..."

"Steht Ihr Name im Testament Ihrer Frau?"

"Wenn sie es nicht geändert hat..."

"Und für die Tatzeit – gestern um 23 Uhr-haben Sie ein Alibi?"

"Da habe ich meinen Geburtstag gefeiert – in diesem Zimmer. Meine Tante und meine Gäste werden es Ihnen bestätigen".

Elenor Zeisers guter Bekannter Peter Cornelius lag noch im Bett, als Nissen und Kramer an seiner Tür klingelten.

"Ihre Freundin Elenor ist tot. Sie waren gestern Abend bei ihr. Man hat Sie gesehen!" sagte Kommissar Nissen.

"Ja, aber sie hat die Tür nicht geöffnet",

"War ihr Fenster auf?"

"Natürlich. Wie immer im Sommer hat sie es nicht geschlossen".

"Also", sagte der Kommissar, "Sie konnten etwas ins Zimmer werfen – genau in die Bildröhre des Fernsehers – und so gab es eine Explosion!"

"Implosion!" verbesserte sein Kollege Kramer.

"Auf keinen Fall!" rief der junge Mann laut. "Sie sind verrückt! Das müssen Sie mir erst beweisen".

Der Kommissar und Kramer warteten auf den Bericht des Experten, Das Alibi des Ehemannes war perfekt. Es war klar nach dem Gespräch mit seiner Tante. Aber Cornelius, der Ober, hatte auch ein Alibi. Bis 23 Uhr hat er gearbeitet. Dann hat ihn ein Kollege zur Zeiser gefahren. Aber sie war zu dieser Zeit schon tot.

Der Experte erklärte, dass der Mord nur durchs Fenster kommen konnte. Aber wie sollte man es beweisen?

"Hier", sagte der Kommissar. "Lesen Sie: bunte Glasscherben auf dem Teppich! Ich habe eine Idee. Wir fahren zum Witwer".

"Entschuldigung, Herr Kommissar", sagte Klaus Zeiser. "Ich habe noch nicht aufgeräumt – überall Sachen von der Party ...".

"Das macht gar nichts. Im Gegenteil. Zum Beispiel das hier. Lag gestern schon auf dem Tisch. Und die schweren Kugeln auch".

"Ach, das", antwortete Zeiser. "Das ist ein Spielzeug, eine Schleuder meiner Jugend. Ich habe sie meinen Gästen gezeigt".

"Nicht nur gezeigt!" sagte der Kommissar. "Sie haben eine bunte Glaskugel für diese Schleuder benutzt. Während der Party sind Sie schnell zu Ihrer Frau gegangen. So schnell, dass Ihre Tante es nicht bemerkt hat. Sie wussten, dass Ihre Frau jeden Freitag um 23 Uhr "den Film der Woche" im 2. Programm guckte. Das Fenster war auf und Sie haben mit der Schleuder geschossen".

"Wie haben Sie das verstanden?" fragte Herr Zeiser leise.

"Bunte Glasscherben auf dem Teppich", antwortete Nissen.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Камянова Т. Deutsch. Учебник немецкого языка. – М. : Изд-во Славянский дом книги, 2003. – С. 178–180.

ВПРАВИ ДО ТЕКСТУ

А. Лексичні завдання

Як найкраще перекласти в тексті наступні терміни та слова:

◆ *"Bildröhre, f"* – «трубка екрану», «екранна трубка», «кінескоп», «приймальна телевізійна трубка», «електронно-променева трубка», інше?

◆ *"Implosion, f"* – «вибух (внутрішній)», «імплізія», «стиск / зіцплення», «вибух під дією зовнішнього тиску», «руйнування зовнішнім тиском», інше?

◆ *"Explosion, f"* – «вибух (зовнішній)», «спалах», «згоряння», інше?

◆ *"Experte, m"* – «експерт», «спеціаліст», «тямуца людина», «досвідчена людина», свій варіант?

◆ З'ясуйте значення абревіатури «ЕПТ»?

За допомогою словників та спираючись на контекст перекладіть ці вирази:

– *Moment mal!*

– *ein Alibi haben*

– *an der Tür klingeln*

– *das Fenster ist auf*

– *auf keinen Fall*

– *durch das (durchs) Fenster*

– *im Gegenteil*

◆ чи є дієслова "antworten", "sagen" синонімами до слова "verbessern"?

◆ У якому семантичному зв'язку знаходяться слова "Rund, n", "Kugel, f", "Sphäre, f", "Ball, m"?

Б. Змістовні завдання

Розбийте текст на тематичні фрагменти, знайдіть провідну думку кожного з них та розташуйте ці думки за чергою їх появи у тексті. Порівняйте Вашу схему з наступною і визначте логічні помилки у своїй та у зразку:

1. імплізія та з'ясування її причин;
2. історія Еленор Цайсар;
3. відвідини Петера Корнеліуса;
4. алібі чоловіка;
5. розв'язка.

В. Перекладацькі завдання:

1. Використовуючи виправлену за текстом схему, зробіть усний анотований переклад тексту.

2. За тих же умов напишіть його реферативний переклад.

3. Перекладіть українською такі речення, запозичені, хоч і трохи перероблені, з тексту. Зробіть це спочатку потрійно усно (синхронно, послідовно та у формі двомовної бесіди: мовець-німець – перекладач – мовець-українець), а потім письмово:

- ◆ *Kommissar Nissen konnte kaum glauben, was er sah.*
- ◆ *Wie haben Sie das verstanden?*
- ◆ *Hier auf dem Boden liegt ein kleines Stück des Fernsehers mit dem Firmennamen auf.*
- ◆ *Steht Ihr Name im Testament Ihrer Frau?*
- ◆ *Und für die Tatzeit – gestern um 23 Uhr-haben Sie ein Alibi?*
- ◆ *Sie haben eine bunte Glaskugel für diese Schleuder benutzt.*
- ◆ *Sie wussten, dass Ihre Frau jeden Freitag um 23 Uhr "den Film der Woche" im 2. Programm guckte.*

- ◆ *Wie ging es ihr finanziell?*
- ◆ *Sie konnten etwas ins Zimmer werfen – genau in die Bildröhre des Fernsehers – und so gab es eine Explosion!"*

Перекладіть німецькою наступні речення, спираючись на текст та приклади з попереднього пункту. Зробіть це спочатку потрійно усно (синхронно, послідовно та у формі двомовної бесіди: мовець-українець – перекладач – мовець-німець), а потім письмово:

- ◆ *А на годину вибуху – вчора о 23-й годині – у вас є алібі?*
- ◆ *Ось тут на підлозі лежить невеликий шматок телевізора з назвою компанії.*
- ◆ *Комісар Ніссен ледь вірив тому, що він бачив.*
- ◆ *Ви використали барвисту кришталеву кулю для цієї рогатки.*
- ◆ *Як у неї з фінансами?*
- ◆ *Ви знали, що ваша дружина щоп'ятниці о 23-й годині дивиться «фільм тижня» по другій програмі.*
- ◆ *Ваше ім'я стоїть у заповіті вашої дружини?*
- ◆ *Ви могли б кинути щось у кімнату – прямо в кінескоп телевізора, і це спричинило вибух.*
- ◆ *Як же Ви це зрозуміли?*

Перекладіть текст письмово. Порівняйте власний переклад із наведеним нижче. Зіставте їх з оригіналом:

СМЕРТЬ БІЛЯ ТЕЛЕВІЗОРА **(Е. Шміц)**

Вітальня виглядала неначе після вибуху: уламки і зламані меблі між якими лежала мертва жінка. Її звали Еленор Цайсер. Комісар Ніссен не міг повірити у те, що він бачив.

«Вибух», – сказав його колега Крамер.

«Ви ... що?»

«Телевізор. Це був внутрішній вибух – на протигагу вибуху зовнішньому. Це не вбивство, бос, це – імплізія».

«Та це ж ...».

«Всі причини однакові, бос. Старезні телевізори ...».

«Почекай-но, – сказав комісар, – ось тут на підлозі лежить невеликий шматок телевізора з назвою фірми-виробника. Нова модель, Ви бачите. І, я певен, у ньому не було бомби уповільненої дії».

«Нам слід, можливо, поговорити з сусідами?!».

«П'ять років вона тут жила, – розповіла сусідка, – вона була красивою жінкою з довгими ногами і гарним смаком. У неї було багато друзів. Торік вона зненацька вийшла заміж. Але старі друзі не забули її».

«А чоловік?».

«Він орендує нову квартиру – вже зо два місяці».

«Як в неї з фінансами?».

«В Еленор Цайсер було багато грошей. Вона купувала все, що хотіла. Кожен день носила сукні різного кольору».

Комісар Ніссен поїхав до вдівця, молодого люб'язного чоловіка.

«Я вже все чув, – сказав Клаус Цайсер, – це жахливо! І ще ця справа з її друзями ...».

«Ваше ім'я стоїть у заповіті дружини?».

«Якщо вона не змінювали його ...».

«А на час скоєння злочину – вчора о 23-й годині – у вас є алібі?».

«Так я ж святкував свій день народження – у цій кімнаті. Моя тітка і мої гості зможуть підтвердити вам це».

Хороший друг Еленор Цайсер – Петер Корнеліус був ще в ліжку, коли Ніссен і Крамер подзвонили в його двері.

«Ваша подруга Еленор мертва. Ви були вчора ввечері у неї. Вас бачили!» – сказав комісар Ніссен.

«Так, але вона не відкрила двері!».

«Її вікно було відчинено?».

«Звичайно. Як завжди влітку, вона його не закриває».

«Отже, – сказав комісар, – ви могли б кинути щось у кімнату – прямо в кінескоп телевізора – і це викликало вибух».

«Внутрішній вибух!» – виправив свого колегу Крамер.

«Ні в якому разі! – викрикнув молодий чоловік голосно, – Ви з глузду з’їхали, просто збожеволіли! Ви повинні спочатку довести це».

Комісар та Крамер чекали на висновок експертів. Алібі чоловіка було ідеальним. Це стало ясно після розмови з його тіткою. Але Корнеліус (офіціант) також мав алібі. Він працював до 23-ї години. Потім до пані Цайсер його підвіз колега. Але вона була вже мертва на цю годину.

Експерт пояснив, що вбивство могло трапитися лише через вікно. Але як же це довести?

«Ось, – сказав комісар, – читайте-но: барвисті уламки скла на килимі! У мене є ідея. Поїхали до вдівця».

«Вибачте, комісар, – сказав Клаус Цайсер, – я ще не прибрав – повсюди ще речі з вечірки...».

«Це нічого страшного. Навпаки. Ось, наприклад, ця річ. Ще вчора вона лежала на столі. І оці важкі кулі теж».

«Ааа, це, – відповів Цайсер, – це іграшка, рогатка моєї юності. Я показував її моїм гостям».

«Мало того, що показали, – сказав комісар, – Ви використали барвисту кришталеву кулю для цієї рогатки. Під час вечірки Ви швидко пішли до своєї дружини. Настільки швидко, що ваша тітка не помітила цього. Ви знали, що ваша дружина щоп’ятниці о 23-й годині дивиться «фільм тижня» по другому каналу. Вікно було відкрито, і Ви вистрілили з рогатки».

«Як же Ви це зрозуміли?» – запитав пан Цайсер спокійно.

«Кольорові уламки скла на килимі» – сказав Нісен.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

1. Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналу і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

◆ Подумайте над назвою тексту. Як краще її перекласти: «Смерть перед телевізором» чи «Смерть біля телевізора»?

◆ "das Gegenteil von..." – «на противагу», «на відміну від», «спричинити зворотнє» чи інакше?

◆ "Chef" – «шеф», «бос», «начальнику», «командире» чи власний варіант?

◆ "Fälle" – «випадки», «події», «причини», власний варіант?

◆ "Bekannten" – «друзі» чи «знайомі»?

◆ "Kleider" – «сукні», «плаття», «одяг»?

◆ "Spiel" – «гра», «справа», «розвага»?

◆ "öffnen" – «відкривати» чи «відчиняти»?

◆ "Bericht des Experten" – «висновок експертів», «заключення експертів», «повідомлення спеціалістів», інше?

◆ Чи є доречним переклад фрази: "Implor... Was?" як «Ви ... що?»? Можливо слід було перекласти: «Імпло ... що?» як це звучить в оригіналі?

2. Напишіть рецензію на переклад тексту з власними варіантами редагування.

VOKABULAR ZUM TEXT

Substantive, m

Tod – смерть
Mitarbeiter, – співробітник
Mord, -e – вбивство
Fall, Fälle – випадок, подія
Boden, – підлога
Nachbar, -n – сусід
Geschmack, – смак
Bekante (r), – знайомий(а)
Ehemann, -männer – чоловік
Witwer, – вдовець
Name, -n – ім'я, назва

Gast, Gäste – гість
Bericht, -e – звіт, повідомлення
Experte, -n – експерт
Teppich, -e – килим

Substantive, f

Explosion, -en – вибух
(зовнішній)
Implosion, -en – вибух
(внутрішній)
Scherbe, -n – відламок, уламок
Bombe, -n – бомба
Farbe, -n – колір

Tatzeit, en – час злочину
Bildröhre, -n – трубка екрану
Party, -s – вечірка
Kugel, -n – куля, ядро
Schleuder, -n – рогатка
Jugend, – юність, молодість

Substantive, n

Stück, -e – шматок
Gegenteil, – протилежність
Bein, -e – нога
Testament, -e – заповіт
Spiel, -e – гра
Alibi, -s – алібі

Substantive, Pl

Möbel, – меблі

Verben

mieten (A) – наймати,
орендувати
ändern (A) – змінити,
переробити
bestätigen (A) (D) –
підтверджувати
klingeln – (по)дзвонити
у дзвоник
öffnen (A) – відкрити,
розкрити
schließen (A) – закривати,
зачіняти
werfen (A) – кидати
verbessern (A) – виправити,
покращити
beweisen (A) (D) – доказувати
auf/räumen (A) – прибирати,
забирати

benutzen (A) –
використовувати
schießen – стріляти

Adverbien

kaum – ледь
drin (drinnen) – всередині
vielleicht – можливо

Adjektive

tot – мертвий
kaputt – розбитий, поламаний
gleich – однаковий
letzte – останній, минулий
schrecklich – жахливий
verrückt – божевільний
perfekt – чудовий
klar – ясний, чіткий
bunt – кольоровий,
різнокольоровий
schwer – важкий, тяжкий

Wendungen

Moment mal! – Хвилиночку!
ein Alibi haben – мати алібі
an der Tür klingeln – дзвонити
в двері
das Fenster ist auf – вікно
відчинено
auf keinen Fall – у жодному
випадку
durch das (durchs) Fenster –
через вікно
im Gegenteil – навпаки

IN DER SPRECHSTUNDE

Patient: Guten Tag, Herr Doktor.

Arzt: Guten Tag, Herr Windrich. Nehmen Sie Platz. Na, was fehlt Ihnen denn?

Patient: Es ist mein Magen, wissen Sie. Ich habe häufig Magenschmerzen.

Arzt: Haben Sie dafür eine Erklärung?

Patient: Nein, eigentlich nicht.

Arzt: Wann hat das denn angefangen? Haben Sie das schon lange?

Patient: Ja, schon, aber am Anfang war es noch nicht so schlimm.

Arzt: Also. Sie haben Probleme mit dem Magen, sagen Sie. Erzählen Sie mir doch mal, was Sie essen. Zum Frühstück. Was essen Sie zum Frühstück?

Patient: Morgens habe ich gar keine Zeit zum Frühstück. Da mache ich mir nur schnell einen Kaffee.

Arzt: Ach so, aber dann essen Sie sicher zu Mittag. Was essen Sie denn da gewöhnlich?

Patient: Meistens gar nichts. Gegen Mittag bin ich immer unterwegs. Da habe ich keine Zeit zum Essen. Ich nehme mir aber immer Kaffee mit. Ich habe dann auch gar keinen Hunger. Der Kaffee genügt mir.

Arzt: Sie trinken wohl sehr viel Kaffee? Wie viele Tassen trinken Sie denn so pro Tag?

Patient: Das weiß ich nicht genau, aber ich trinke schon ziemlich viel Kaffee.

Arzt: Mehr als fünf Tassen?

Patient: Ja, ja. Wenn ich abends länger arbeite, dann trinke ich viel mehr Kaffee.

Arzt: Wann essen Sie denn eigentlich, Herr Windrich?

Patient: Wenn ich nach Hause komme, esse ich zu Abend. Aber das ist oft ziemlich spät.

Arzt: Es wundert mich nicht, dass Sie Magenschmerzen haben, Herr Windrich. Ihre Lebensweise ist nicht sehr vernünftig. Ich weiß ja, dass Sie Manager von Beruf sind. Aber trotzdem müssen Sie Zeit finden für regelmäßige Mahlzeiten.

Patient: Ja, aber was soll denn machen? Ich kann mich mittags nicht stundenlang in ein Restaurant setzen.

Arzt: Nein, aber Sie könnten wenigstens frühstücken. Und Sie dürfen nicht so viel Kaffee trinken. Trinken Sie lieber Milch oder Tee. Das ist viel besser für den Magen.

Patient: Ich kann es ja mal probieren.

Arzt: Eigentlich muss Ihnen doch selbst klar sein, woher Ihre Schmerzen kommen. Dafür braucht man nicht Medizin studiert zu haben. Ich verschreibe Ihnen jetzt ein Mittel gegen Ihre Schmerzen. Aber das nützt nur etwas, wenn Sie auf meinen Rat hören.

Patient: Gut, vielen Dank.

Arzt: Kommen Sie bitte in zwei Wochen wieder. Wenn es dann nicht besser ist, muss ich eine Untersuchung machen.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 176–177.

А. Лексичні завдання

За допомогою словників з'ясуйте:

а) яке з наступних слів словникове значення взагалі та контекстуальне в тексті *"In der Sprechstunde"* зокрема та чи мають вони відповідники в українській мові:

◆ *"die Untersuchung"* – «обстеження»? «дослідження»? «аналіз»? «вивчення»? «огляд»? тощо?

◆ *"die Überweisung"* – «направлення» «перерахування»? «переказ»? «відіслання»?

◆ *"die Schmerztablette"* – «протибольова таблетка», «болезаспокійлива капсула»? «мікстура, що приглушає біль»?
Запропонуйте Ваш переклад?

◆ *"die Krankmeldung / der Krankenschein"* – «листок непрацездатності», «лікарняний листок»? «бюлетень»? «поліс медичного страхування»?

◆ *"die Sprechstunde"* – «прийом у лікаря»? «амбулаторний прийом»? «консультація лікаря»?

б) як правильно перекладати такі слова та вирази в тексті *"In der Sprechstunde"*:

– <i>in der Sprechstunde;</i>	– <i>genügen D;</i>
– <i>wehtun;</i>	– <i>wundern;</i>
– <i>vorgestern;</i>	– <i>die Lebensweise;</i>
– <i>erst (mal);</i>	– <i>vernünftig;</i>
– <i>röntgen;</i>	– <i>ja;</i>
– <i>die Salbe;</i>	– <i>regelmäßig;</i>
– <i>imdn. krankschreiben;</i>	– <i>dafür braucht man nicht</i>
– <i>Tabletten einnehmen;</i>	<i>Medizin studiert zu haben;</i>
– <i>zu den Mahlzeiten;</i>	– <i>nützen;</i>
– <i>dafür;</i>	– <i>auf A hören;</i>

Б. Змістовні завдання

Розбийте текст *"In der Sprechstunde"* на тематичні фрагменти, знайдіть провідну думку кожного з них та розташуйте ці думки за чергою їх появи в тексті. Порівняйте Вашу схему з наступною і визначте логічні помилки у своїй та поданій нижче:

- а) скарги на болі у шлунку;
- б) з'ясування причини болі;
- в) надмірне вживання кави;
- г) пізня вечерея;
- д) рекомендації лікаря щодо лікування.

В. Перекладацькі завдання

◆ Використовуючи виправлену за текстом *"In der Sprechstunde"* схему з пункту «Б», зробіть усний анотований переклад тексту.

◆ За тих же умов напишіть його реферативний переклад.

◆ Перекладіть текст "*In der Sprechstunde*" з листа на диктофон, дайте запис іншому студенту для прослуховування та письмової рецензії з детальним редагуванням та професійною оцінкою.

◆ Перекладіть текст "*In der Sprechstunde*" письмово.

◆ Порівняйте власний переклад з наведеним нижче студентським перекладом. Зіставте їх з оригіналом:

НА ПРИЙОМІ У ЛІКАРЯ

Пацієнт: Доброго дня, лікарю.

Лікар: Доброго дня, пане Віндріх. Сідайте, будь ласка. Отже, на що скаржитися?

Пацієнт: Знаєте, на шлунок. У мене часто болі у шлунку.

Лікар: У Вас є якесь пояснення цьому?

Пацієнт: Ні, власне, немає.

Лікар: Коли це почалося? Це вже довго триває?

Пацієнт: Так, довго, але спочатку не було настільки боляче.

Лікар: Отже, у Вас проблеми зі шлунком, говорите Ви. Розкажіть мені, будь ласка, що Ви їсте. На сніданок. Що Ви їсте на сніданок?

Пацієнт: Вранці в мене взагалі немає часу, щоб поснідати. Я тільки роблю собі нашвидкоруч каву.

Лікар: Он як, але потім Ви неодмінно обідаєте. Що Ви їсте тоді зазвичай?

Пацієнт: Частіше за все взагалі нічого. В обідній час я завжди в дорозі. І в мене немає часу, щоб поїсти. Але в мене завжди з собою кава. І я не відчуваю тоді голоду зовсім. Кава насичує мене.

Лікар: Та Ви п'єте, либонь, дуже багато кави? Скільки ж чашок Ви випиваєте за день?

Пацієнт: Цього я точно не знаю, але я п'ю чимало кави.

Лікар: Більше п'яти чашок?

Пацієнт: Так, так. Коли я вечорами довше працюю, тоді я випиваю набагато більше кави.

Лікар: Коли ж Ви їсте, власне, пане Віндріх?

Пацієнт: Коли повертаюся додому, я вечеряю. Але це частенько буває достатньо пізно.

Лікар: Мене не дивує, що у Вас проблеми зі шлунком, пане Віндріх. Ваш спосіб життя не дуже здоровий. Я знаю, що Ви менеджер за професією. Але все одно Вам потрібно знаходити час для регулярного вживання їжі.

Пацієнт: Так, але що ж я мушу робити? Я не можу дозволити собі сидіти годинами в ресторані під час обідньої перерви.

Лікар: Ні, проте Ви можете хоча б снідати. І Вам не можна пити так багато кави. Пийте ліпше молоко або чай. Це набагато краще для шлунку.

Пацієнт: Я можу спробувати.

Лікар: Власне, Ви повинні і самі розуміти звідки виникли Ваші болі. Для цього не потрібно вивчати медицину. Я пропишу Вам зараз один засіб проти Вашого болю. Проте це допоможе в тому випадку, якщо Ви прислухаетесь до моєї поради.

Пацієнт: Добре, дуже дякую.

Лікар: Прийдіть, будь ласка, через два тижні знову. Якщо ситуація не покращиться, то я зроблю обстеження.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

1. Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналу і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

◆ в оригіналі часто вживається слово "*denn*", якою частиною мови воно виступає – часткою чи сполучником? З'ясуйте, яке значення має це слово в розмовній мові німців? Як перекладач відтворює його в перекладі і чи відтворює взагалі?;

◆ чи вмотивовано додаток «не можу собі дозволити» у перекладі речення "*Ich kann mich mittags nicht stundenlang in ein Restaurant setzen*" («Я не можу дозволити собі сидіти годинами в ресторані під час обідньої перерви»), а також антонімічний переклад речення "*aber ich trinke schon ziemlich viel Kaffee*" («але я п'ю чимало кави»);

◆ чому речення "*Guten Tag, Herr Doktor*" перекладено як «Доброго дня, лікарю», а не як «..., пане лікарю», адже вже в наступному реченні вже читаємо "*Guten Tag, Herr Windrich*" («Доброго дня, пане Віндріх»)?;

◆ чи доречним є переклад прислівника "*wohl*" як «либонь»? Чому при перекладі не використано більш вживаний варіант «мабуть» або «можливо»?;

◆ знайдіть переклад вигуків "*na*" та "*ach so*"; як їх відтворив перекладач, чи взагалі відтворив? Запропонуйте Ваш варіант перекладу?; так само знайдіть і прокоментуйте переклад частки "*ja*", сполучника "*also*" та частки / прислівника "*schon*"; як їх треба перекладати в цьому діалозі?;

◆ аргументуйте правильність чи помилковість додавання у перекладі форми ввічливого прохання «будь ласка» у наступних реченнях: "*Nehmen Sie Platz*" («Сідайте, будь ласка»), "*Erzählen Sie mir doch mal, was Sie essen*" («Розкажіть мені, будь ласка, що Ви їсте»).

◆ як краще перекласти речення "*Der Kaffee genügt mir*" – «Мені цілком вистачає і кави», «Кава насичує мене» або «Кава задовольняє мене»? Ваш варіант?;

◆ "*vernünftig*" – «здоровий»? «розумний»? чи «розсудливий»?;

◆ "*schlimm*" – «боляче»? «погано»? або «кепсько»?;

◆ "*sicher*" – «неодмінно»? «точно»? «достеменно»?;

◆ "*verschreiben*" – «прописувати»? – «виписувати»? «призначати»? чи це в цьому випадку синоніми?;

2. Напишіть рецензію на переклад тексту "*In der Sprechstunde*" з власними варіантами редагування.

3. Виступіть перекладачем у двомовній (телефонній або живій) бесіді із проблем недбальства за власним здоров'ям.

4. Проведіть міжнародний «круглий стіл» щодо проблем зі здоров'ям в Україні та світі з використанням матеріалів цих двох текстів (німецького та українського) за схемою: вступне слово вітчизняного Міністра здоров'я з перекладом, слово головного лікаря країни з перекладом, доповіді 3-4 іноземних Міністрів здоров'я з перекладом, виступи провідних лікарів із різних країн з перекладами, запитання присутніх лікарів та журналістів різними мовами (їх переклад), підсумкове слово вітчизняного Міністра та головного лікаря з перекладами.

EINE FAHRT MIT DEM TAXI

Es ist Freitagnachmittag. Stadtmitte. Die Uhr am Rathaus zeigt 16:24. Ein Mann rennt zum Taxi. Das Auto steht am Taxistand vor dem Supermarkt. Der Mann hat es eilig. Er sieht komisch aus.

Fahrer: Guten Tag. Wohin möchten Sie?

Mann: Zum Flughafen, bitte. Ich muss meine Frau abholen.

Fahrer: Also zum Flughafen.

Mann: Ja, ja. Und ganz schnell. Meine Frau kommt aus Ägypten. Sie wartet nicht gern. – Sagen Sie, wo sind wir denn jetzt?

Fahrer: Am Theaterplatz.

Mann: Am Theaterplatz? Wie lange brauchen wir denn noch bis zum Flughafen?

Fahrer: Noch etwa 40 Minuten.

Mann: Was? So lange? ...

Fahrer: Es ist ja auch viel zu weit.

Der Mann steigt hastig ins Auto ein und nun sitzt er schon neben dem Taxifahrer. Sie fahren los. Die beiden schauen konzentriert auf den Verkehr. So viele Autos! Einige Autofahrer machen die Straße nicht frei. Der Taxifahrer schimpft, weil er jetzt so lange an der Ampel stehen soll.

Mann: Oh, Moment. Das gibt's doch nicht! Wo ist meine Brille? Oh Gott, meine Brille ist weg. Die liegt bestimmt im Bahnhofscafe. Wir müssen zurück zum Bahnhof. Schnell!

Fahrer: Bitte, wie Sie wollen. Fahren wir zurück zum Bahnhof. – So, da sind wir. Soll ich auf Sie warten?

Mann: Ja, natürlich. Warten Sie hier. Ich komme gleich zurück.

Der Mann steigt aus dem Auto aus und läuft schnell zum Bahnhof. Er sucht seine Brille überall: auf dem Tisch, unter dem Stuhl, über dem Fernseher, am Fenster und hinter den Gardinen...

Mann: So, die Brille habe ich wieder. Und jetzt schnell zum Flughafen. Ach nein, Moment. Ich brauche ja noch Blumen für meine Frau. Ja, ja, Blumen brauche ich noch.

Fahrer: Im Bahnhof gibt es einen Blumenladen.

Mann: Nein, nein. Da sind die Blumen nicht schön. Ich kaufe immer nur im Blumenladen in der Sonnenstraße. Das ist zwischen

dem Marienplatz und der Gartenstraße. Bitte fahren Sie zur Sonnenstraße.

Fahrer: Also, also zur Sonnenstraße. ...

Fahrer: Bitte, wir sind da. Ist das Ihr Blumenladen?

Mann: Ja, ja, natürlich. Moment mal. Wo ist denn mein Geld? Ach da... Nein, das ist zu wenig, ich habe kein Geld mehr. Wir müssen erst zur Bank fahren.

Fahrer: Und zu welcher Bank möchten Sie bitte?

Mann: Zur SuperCommerzbank. Fahren Sie zur SuperCommerzbank. Die liegt hinter der Stadtbibliothek, zwischen der Nikolauskirche und dem Kaufhaus Müller.

Fahrer: Das ist aber weit. Da fahren wir bestimmt zwanzig Minuten.

Mann: Ja und? Ich brauche doch Geld.

Fahrer: Also dann fahren wir zur SuperCommerzbank. – So, da sind wir.

Mann: Gut, warten Sie bitte.

Fahrer: Na, alles klar?

Mann: Nein, nein. Die Bank hat geschlossen. So ein Pech heute. Und es ist schon so spät. Wir müssen zum Flughafen. Meine Frau ist bestimmt schon da. Fahren Sie zum Flughafen, aber ganz schnell.

Fahrer: Moment mal. So geht es aber nicht. Die Taxiuhr zeigt schon 40 Euro und Sie haben kein

Geld. Wie wollen Sie denn die Fahrt bezahlen? Haben Sie Schecks dabei?

Mann: Wie bitte? Schecks? Nein, ich habe keine Schecks. Ich bezahle später, am Flughafen.

Fahrer: Nein, Sie bezahlen sofort oder ich fahre nicht.

Mann: Sie fahren nicht? Also gut. Wie Sie wollen. Auf Wiedersehen!

Fahrer: Halt, halt! Das gibt's doch nicht! ...

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. П. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. П. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 113–115.

А. Лексичні завдання

За допомогою словників з'ясуйте:

а) як правильно перекладати такі слова та вирази в тексті "*Eine Fahrt mit dem Taxi*":

Verben

- abholen;
- aussehen;
- aussteigen aus D;
- einsteigen in A;
- losfahren;
- rennen;
- schauen;
- schimpfen;

Ausdrücke

- dabei heben;
- es eilig haben;
- Das gibt's doch nicht!;
- Halt, halt!;
- ...hat geschlossen;
- So geht es nicht!;
- weg sein;
- wir sind da

Nomen

- die Ampel, -n;
- (das) Ägypten;
- die Brille, -n;
- der Blumenladen, Läden;
- die Fahrt, -en;
- der Flughafen, -";
- das Kaufhaus, -"er;
- die Kirche, -n;
- der Taxistand, -"e;
- die Taxiuhr, -en;
- der Verkehr;
- das Rathaus;

Andere Wörter

- etwa;
- hastig;
- klar

б) як правильно перекладати українською власні назви в тексті "*Eine Fahrt mit dem Taxi*":

◆ "*Theaterplatz*" – «Театрплатц»? «Площа біля театру»? «Тхеатерплатц»? «Місце біля театру»?

◆ "*Sonnenstraße*" – «Зоннеништрассе»? «Сонячна вулиця»? «Вулиця Сонця»?

◆ "*Marienplatz*" – «Марієнплатц»? «Площа Марії»? «Місце для Марії»?

◆ "*Gartenstraße*" – «Гартеништрассе»? «Садова вулиця»? «Вулиця Городня»?

◆ "SuperCommerzbank" – «СуперКоммерцбанк»? «Комерційний банк»? «Супер комерційний банк»? «ЗуперКоммерцбанк»?

◆ "Kaufhaus Müller" – «торговельним домом «Мюллер»? «Кауфхаус «Мюллер»? «універмаг «Мюллер»?

◆ "Nikolauskirche" – «церква Ніколауса»? «церква св. Миколая»? «Ніколаускірхе»?

Б. Змістовні завдання

Розбийте текст "*Eine Fahrt mit dem Taxi*" на тематичні фрагменти, знайдіть провідну думку кожного з них та розташуйте ці думки за чергою їх появи в тексті. Порівняйте Вашу схему з наступною і визначте логічні помилки у своїй та поданій нижче:

- а) зустріч з таксистом;
- б) рушаємо до аеропорту;
- в) вертаємо до кафе;
- г) шукаємо квітковий магазин;
- д) їдьмо до SuperCommerzbanku;
- е) назад до аеропорту;
- є) сутичка з водієм.

В. Перекладацькі завдання

а) Використовуючи виправлену за текстом «*Eine Fahrt mit dem Taxi*» схему з пункту «Б», зробіть усний анотований переклад тексту.

б) За тих же умов напишіть його реферативний переклад.

в) Перекладіть текст «*Eine Fahrt mit dem Taxi*» з листа на диктофон, дайте запис іншому студенту для прослуховування та письмової рецензії з детальним редагуванням та професійною оцінкою.

г) Перекладіть текст «*Eine Fahrt mit dem Taxi*» письмово.

д) Порівняйте власний переклад з наведеним нижче студентським перекладом. Зіставте їх з оригіналом:

ПОЇЗДКА НА ТАКСІ

Післяобідній час п'ятниці. Центр міста. Годинник на ратуші показує 16:24. Чоловік біжить до таксі. Машина стоїть біля стоянки таксі перед супермаркетом. Чоловік поспішає. Він виглядає кумедно.

Водій: Доброго дня. Вам куди?

Чоловік: До аеропорту, будь ласка. Мені треба зустріти дружину.

Водій: Отже, в аеропорт.

Чоловік: Так, так. І дуже швидко. Моя дружина прилітає з Єгипту. Вона не охоче чекає. – Скажіть, будь ласка, а де ми зараз знаходимося?

Водій: На Театрплатц.

Чоловік: На Театрплатц? А скільки нам ще потрібно, щоб дістатися аеропорту?

Водій: Ще десь 40 хвилин.

Чоловік: Скільки? Так довго? ...

Водій: Але ж він не близько.

Чоловік заскакує спішно в автівку і сидить уже поряд з водієм таксі. Вони рушають. Обидва сконцентровано дивляться на рух транспорту. Так багато машин! Деякі водії не уступають дорогу. Таксист свариться на них, бо він вимушений тепер стояти довго на світлофорі.

Чоловік: О, хвилинку. Цього не може бути! Де ж мої окуляри? О, Боже, мої окуляри зникли. Вони точно залишилися в привокзальному кафе. Нам треба повернутися назад на вокзал. – Швидко!

Водій: Будь ласка, як хочете. Їдьмо назад на вокзал. – От ми й приїхали. Мені зачекати на Вас?

Чоловік: Так, звичайно. Зачекайте, будь ласка, тут. Я скоро повернуся.

Чоловік виходить з машини та біжить швидко до вокзалу. Він шукає свої окуляри всюди: на столі, під стільцем, над телевізором, біля вікна та за гардинами...

Чоловік: Ось, знайшов окуляри. Давайте зараз швидко в аеропорт. Хоча ні, хвилинку. Мені ж ще потрібні квіти для моєї дружини. Так, так, мені потрібно купити ще квіти.

Водій: На вокзалі є квітковий магазин.

Чоловік: Ні, ні. Там квіти не гарні. Я завжди купую тільки в квітковому магазині, що на Зонненштрассе. Це між Марієнплатц та Гартенштрассе. Будь ласка, прямуйте до Зонненштрассе.

Водій: Отже-е, до Зонненштрассе. ...

Водій: Будь ласка, ми приїхали. Це Ваш квітковий магазин?

Чоловік: Так, так, звичайно. Одну хвилинку. А де ж мої гроші? А ось... Ні, цього замало. В мене більше немає грошей. Нам потрібно спочатку поїхати в банк.

Водій: І до якого ж банку Вам потрібно, будьте ласка?

Чоловік: До СуперКоммерцбанку. Їдьте до СуперКоммерцбанку. Він знаходиться за міською бібліотекою, між церквою Ніколауса та торговельним домом «Мюллер».

Водій: Це ж далеченько. Щоб дістатися нам потрібно хвилин 20.

Чоловік: Той й що? Мені ж потрібні гроші.

Водій: Ну добре, тоді їдемо до СуперКоммерцбанку. – От ми й приїхали.

Чоловік: Добре, почекайте, будь ласка.

Водій: Ну, все добре?

Чоловік: Ні, зовсім ні. Банк зачинився. Оце невдача сьогодні. І вже так пізно. Треба їхати в аеропорт. Моя дружина вже точно прибула. Їдьмо в аеропорт, але дуже швидко.

Водій: Одну хвильку. Так не піде. Лічильник показує вже 40 євро, а у Вас немає грошей. Як же Ви збираєтеся розрахуватися за поїздку? У Вас є при собі чеки?

Чоловік: Що, пробачте? Чеки? Ні, в мене немає чеків. Я заплачу пізніше, в аеропорту.

Водій: Ні, Ви заплатите зараз же або я нікуди не їду.

Чоловік: Ви не їдете? Ну добре. Як хочете. До побачення!

Водій: Стривайте-но! Хай йому грець! ...

е) Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналу і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

◆ в оригіналі зустрічаємо фразу "*Das gibt's doch nicht*" двічі, в першому випадку її переклад звучить «*Цього не може бути*», а в другому «*Хай йому грець*». Перший варіант дослівний, а другий розмовний і виражає сильне незадоволення, несхвалення. Як би, на Вашу думку, сказав український таксист? Запропонуйте Ваш варіант перекладу?

◆ який із запропонованих іменників «*автівка*» чи «*машина*» є найкращим перекладом для німецького – "*das Auto*"?

◆ "*der Taxistand*" – «*стоянка таксі*»? «*зупинка таксі*»? «*стоянка автомобілів*»?

◆ "*das Bahnhofscafe*" – «*привокзальне кафе*»? «*кафе на станції вокзалу*»? «*кав'ярня вокзалу*»?;

◆ "*Gardinen*" – «*гардини*»? «*завіси*»? «*фіранки*»?

◆ "*schimpfen*" – «*лаятися*»? «*сваритися*»? «*шпетити*»?

◆ чому німецький прикметник "*hastig*" перекладено діалектним – «*спішно*»? , а «*weit*» – розмовним «*далеченько*»?;

◆ "*Pech haben*" – «*казнавати невдачі*»? «*не щастити*»? «*не таланити*»? «*мати халепу*»?

◆ аргументуйте правильність чи помилковість додавання в перекладі форми ввічливого прохання «*будь ласка*» у наступних реченнях: "*Sagen Sie, wo sind wir denn jetzt?*" («*Скажіть, будь ласка, а де ми зараз знаходимося?*») та "*Warten Sie hier*" («*Зачекайте, будь ласка*»);

◆ оцініть, чи не занадто просторічно перекладено деякі нормативні лексеми: наприклад, "*So geht es aber nicht*" як «*Так не піде*», а не «*Так не годиться*» / «*Так не можна*»?

◆ чи вмотивовано антонімічний переклад речення "*es ist ja auch viel zu weit*" («але ж він не близько»)?

◆ як Ви схарактеризуєте наступні розбіжності між оригіналом та перекладом – як наслідок індивідуального стилю

перекладача, як помилкове тлумачення оригіналу, як об'єктивну варіативність останнього (багатство міжмовної синонімії): "So, da sind wir" («*От ми й приїхали*»). А такі варіанти: «*От ми й тут*»? «*От ми й на місці*»?); "also – ну добре", "nein, nein – ні, зовсім ні", "ja und – той й що"; "Halt, halt!" – «*Стривайте-но*», чому не «*Стоп, стоп!*» або «*Зачекайте / постривайте*», «*Ані руш*»?

є) Напишіть рецензію на переклад тексту «*Eine Fahrt mit dem Taxi*» з власними варіантами редагування.

ж) Виступіть перекладачем у живій бесіді із проблем поведінки водіїв таксі та пасажирів. Дві добре знайомі між собою людини обговорюють випадки поїздок у таксі із власного життя (німецькою / українською мовами). Ви перекладаєте.

LENA UND MAX

Lena und Max warten vor der Uni auf Lena's älteren Bruder Frank, der hat versprochen die beiden pünktlich um 2 Uhr mit dem Auto abzuholen und zum Bahnhof zu bringen. Lena und Max haben sich dort mit Freunden verabredet. Sie wollen gemeinsam mit dem Zug in die Stadt fahren und in die Kunsteisbahn gehen.

– Jetzt ist es schon 20 nach 2 und wir sehen hier wie bestellt und nicht abgeholt aus.

– Er wird noch kommen. Er hat doch uns versprochen.

– Du kennst ihn nicht richtig. Manchmal ist er sehr vergesslich. Man kann sich nicht auf ihn verlassen. Hoffentlich hat er wenigstens eine gute Ausrede.

– Was heißt Ausrede? Vielleicht ist ihm wirklich etwas dazwischen gekommen. Du bist letzte Woche auch zu spät in die Uni gekommen. Hast du das schon vergessen?

– Ach, das ist einmal. Ich hatte den Bus verpasst. Das passierte mir vielleicht einmal im Jahr. Aber Frank, er kommt ständig zu spät. Das könnte ihm noch übel aufstoßen. In ein Viertel fährt unser Zug. Wenn er jetzt nicht kommt nah, dann kann er sich es gefasst machen.

– Sei doch nicht so empört. Vielleicht steht er im Stau.

– Welche Stau denn. Ich sehe kein Auto weit und breit. Du etwa?

– Verliere die Geduld nicht, er wird bestimmt kommen.

– Um Himmels willen, hoffentlich hat er keinen Unfall gehabt, hoffentlich ist es nichts Schlechtes passiert. Ich mache mir es wirklich Sorgen. Vielleicht ist er sich verletzt und muss ins Krankenhaus.

– Bleib kühl, Lena. Du hast es selbst gesagt, dass er häufig zu spät kommt. Ihm es ganz bestimmt nichts passiert.

– Meinst du...

– Max, schau mal, da kommt er. Ich bin erleichtert.

*Джерело, з якого запозичено:
<https://books.google.com.ua>*

А. Лексичні завдання

а) як правильно перекладати такі слова та вирази в тексті:

- *wir sehen hier wie bestellt und nicht abgeholt aus;*
- *eine Ausrede haben;*
- *ihm ist es etwas dazwischen gekommen;*
- *das könnte ihm noch übel aufstoßen;*
- *kann er sich es gefasst machen;*
- *empört sein;*
- *Ich sehe kein Auto weit und breit;*
- *Um Himmels willen;*
- *Ich mache mir es wirklich Sorgen;*
- *schau mal.*

Б. Змістовні завдання

Розбийте текст "*Lena und Max*" на тематичні фрагменти, знайдіть провідну думку кожного з них та розташуйте ці думки за чергою їх появи в тексті. Порівняйте Вашу схему з наступною і визначте логічні помилки у своїй та поданій нижче:

- а) зустріч Олени та її друга;
- б) обговорення подорожі;
- в) розповідь про брата Олени;
- г) хвилювання дівчини;
- д) приїзд брата.

В. Перекладацькі завдання

а) Використовуючи виправлену за текстом схему з пункту «Б», зробіть усний анотований переклад тексту.

б) За тих же умов напишіть його реферативний переклад.

в) Перекладіть текст "*Lena und Max*" з листа на диктофон, дайте запис іншому студенту для прослуховування та письмової рецензії з детальним редагуванням та професійною оцінкою.

г) Перекладіть текст "*Lena und Max*" письмово.

д) Порівняйте власний переклад з наведеним нижче студентським перекладом. Зіставте їх з оригіналом:

ОЛЕНА ТА МАКС

Олена та Макс чекають біля університету на старшого брата Олени Франка, який пообіцяв о 2-й годині забрати обох на машині та відвезти на вокзал. Вони домовилися зустрітися там з друзями. Вони бажають разом поїхати поїздом у місто і покататися на ковзанках.

– Вже 20 хвилин на третю і ми стоїмо тут як загублені.

– Він ще прийде, він же нам пообіцяв.

– Ти його не знаєш. Іноді він дуже забудькуватий. Іноді на нього не можна розраховувати. Сподіваюсь, у нього принаймні буде гарна відмовка.

– Що значить відмовка! Можливо йому щось завадило. Ти минулого тижня також запізнився до університету. Невже ти забув?

– Та це тільки було одного разу. Я запізнився на автобус. Це трапляється зі мною лише раз на рік. Але Франк, він постійно запізнюється. Він про це ще пожалкує. Через 15 хвилин приїжджає наш поїзд. Якщо він зараз не прийде, нехай готується...

– Не драгуйся. Можливо він у пробці.

– Яка пробка. Я не бачу жодної машини, а ти?

– Не втрачай терплячку. Він точно прийде.

– О, Боже, сподіваюсь він не потрапив у аварію, сподіваюсь нічого жахливого не сталося. Я починаю дійсно турбуватися. Можливо він поранений і повинен їхати до лікарні.

– Не панікуй. Ти сама казала, що він часто запізнюється. З ним насправді нічого не трапилося.

– Ти гадаєш...

– Макс, дивись, ось він їде. Мені полегшало.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2014*

е) Зверніть увагу на наступні місця з перекладу, обґрунтуйте їх відповідність або невідповідність оригіналу і дайте власний варіант перекладу аналізованого фрагмента:

◆ в оригіналі вживаються скорочені форми слів характерних для розмовної мови, чи вдалося перекладачеві відтворити ці форми в українському перекладі? Наведіть приклади та відкоригуйте за можливістю;

◆ чи доречним є переклад фрази "*bleib kühl*" як «не панікуй!» Чи доречним було б перекласти як «не хвилюйся»; «спокійно!»? Аргументуйте Ваш вибір;

◆ знайдіть переклад фразеологізмів наступних фразеологізмів у словнику, порівняйте із запропонованим перекладом, за потребою наведіть власний варіант перекладу:

◆ *wir sehen hier wie bestellt und nicht abgeholt aus*;

◆ *das könnte ihm noch übel aufstoßen*;

◆ *kann er sich es gefasst machen*.

Напишіть рецензію на переклад тексту "*Lena und Max*" з власними варіантами редагування.

4. ПРИКЛАДИ ТЕКСТІВ ДЛЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ

4.1. ТЕКСТИ ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ (ХУДОЖНІ)

ANTONIAS WILLE
(*Petra Durst-Benning*)

"Entschuldigen Sie, aber ... was haben Sie am Anfang gesagt?", unterbrach Julie Antonias Redefluss. Erlaubte sich die alte Dame einen Scherz mit ihr?

"Ich möchte, dass Sie das, Kuckucksnest' bekommen", antwortete Antonia schlicht.

"Aber Sie kennen mich doch gar nicht! Und die Tatsache, dass wir über ein paar Ecken miteinander verwandt sind ... Was heißt das schon?" Julie machte eine hilflose Handbewegung. Ich träume!, schoss es ihr durch den Kopf. "Warum verkaufen Sie den Hof nicht einfach? Solch eine Immobilie mit so viel Land ringsum ... das muss doch ein Vermögen wert sein!".

"Ich will aber nicht einfach verkaufen! Das hätte ich schon vor Jahren tun können." Eine kleine, steile Falte hatte sich zwischen Antonias Augen gebildet.

"Aber warum wollen Sie das, Kuckucksnest' gerade mir vererben?" Julie spürte ein nervöses Zucken im Mundwinkel. Dieser Berghof ihr Eigentum? ...

Auf Antonias Gesicht machte sich ein Lächeln breit. "Sie haben nicht richtig zugehört, meine Liebe. Sie sollen den Hof nicht erst nach meinem Tod bekommen, sondern schon bald. Aber um ein Geschenk im üblichen Sinne handelt es sich auch nicht. Ich möchte, dass Sie etwas für mich tun. Und was ich von Ihnen verlange, ist nicht wenig ..."

Antonia erklärte Julie ihre Idee. Als sie schließlich fertig war, beugte sich Julie nach vorn. "Habe ich das richtig verstanden? Sie

wollen mir den Hof überschreiben, wenn es mir gelingt, anhand von Rosannas Tagebüchern, die sie anscheinend lange Zeit geführt hat, herauszufinden, was den einstigen Zauber des ‚Kuckucksnests‘ ausgemacht hat?“

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Reader's Digest Auswahlbücher Bestseller-Sonderband, 2004 (S. 174–175).

ВОЛЯ АНТОНІЇ *(Петра Дурст-Беннінг)*

«Вибачте мене, але ..., що Ви сказали на початку?» – перервала Джулі словесний потік Антонії. Можливо старенька кепкує над нею?

«Я хочу, щоб Ви отримали маєток «Гніздо зозулі» – відповіла Антонія просто».

«Але ж Ви навіть не знаєте мене! І той факт, що я для Вас сьома вода на киселі... Що все це означає? «Джулі розвела безпорадно руками. Я, мабуть, мрію!, майнула в її голові думка». Чому б Вам просто не продати хутір? Це нерухомість та ще й з великою кількістю землі навколо ... це ж такі статки!».

«Але я не хочу просто продати! Я могла б це зробити раніше». Маленька, урвиста зморшка утворилася між очима Антонії.

«Але чому Ви хочете заповісти «Гніздо зозулі» саме мені?» Джулі відчула нервові сипання в кутках губ. Ця садиба в горах може стати її власністю? ...

На обличчі Антонії з'явилася широка посмішка. «Ви не правильно почули, моя люба. Ви отримаєте двір у спадок не після моєї смерті, а найближчим часом. Але про подарунок у традиційному сенсі також не йдеться. Я хочу, щоб Ви дещо для мене зробили. І те, що я прошу від Вас – це також не мало ...».

Антонія пояснила Джулі свою ідею. Коли вона, нарешті, закінчила, Джулі нахилилась вперед до неї і запитала: «Чи

правильно я зрозуміла? Ви хочете переписати на мене двір, якщо мені вдасться, за допомогою щоденників Розанни (які вона, судячи з усього, вела протягом довгого часу) з'ясувати, куди поділася колишня магія «Гнізда зозулі, точніше – що загасило його чарівливість?»

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

NIE WIEDER FERIENHAUS

(Bernd Stelter)

Als der Wagen repariert und unfallfrei nach Hause gefahren endlich bei uns zu Hause stand, waren es nur noch drei Wochen bis zum Urlaub. Drei Wochen, prall gefüllt mit Betriebsanleitunglesen, Nachbarnbeprotzen und Vorzelt-Auf-und-Ab-und wieder-Aufbauen.

So ein Vorzelt ist ein Wesen, das erst einmal in vielen Einzelteilen vor dir liegt. "Man muss die Seele des Vorzelts erkennen, um es richtig aufzubauen." Gut: Bonifatius Kober ist Lehrer für Geographie, aber er unterrichtet im Nebenfach auch noch katholische Religion.

Am Vorzeitaufbau waren viele Nachbarn beteiligt, was allein schon daran lag, dass unser Vorzelt samt Wohnwagen ziemlich genauso breit war wie die Straße. Die Nachbarn kamen also nacheinander von der Arbeit, stellten mangels sinnvollerer Alternative ihre Autos in der Nebenstraße ab um beteiligten sich am Aufbau. ...

Auf den ersten Blick sahen die Stangen eigentlich alle gleich aus. Sie waren es aber nicht. Einige hatten zusätzlich kleine rechteckige Fußbleche mit einem Loch an jeder Seite, andere Stangen waren eigentlich zwei Stangen, die durch eine Stahlfeder zusammengehalten wurden, wieder andere hatten einen Haken, mit dem sie in die eingeschraubten Ösen am Caravan passten.

*Джерело, з якого запозичено оригінал:
Reader's Digest Auswahlbücher, 2005 (S. 506–507).*

ФУРГОН НА КОЛЕСАХ – БІЛЬШЕ НІКОЛИ В ЖИТТІ

(Bernd Stelter)

Коли автомобіль був відремонтований і безаварійно доставлений додому, і нарешті стояв у нас у гаражі, залишалося лише всього три тижні до відпустки. Три тижні, завзято наповнені читанням інструкції з експлуатації, вихвалянням перед сусідами, а також розкладанням і складанням, а потім знову розбиранням та збиранням тенту.

Дійшов висновку: тент – це істота, яка спочатку лежить перед тобою розібрана на багато деталей. «Отже, потрібно пізнати душу тенту, щоб його правильно побудувати». Добре: Боніфаций Кобер – учитель географії, але він викладає до того ж додатково католицьку релігію.

До розкидання намету були залучені усі сусіди, що само по собі було спричинено тим, що наш тент разом із житловим фургоном був майже такої ширини, як і наша вулиця. Сусіди приїжджали один за одним з роботи, залишали свої автівки (через відсутність раціональної альтернативи) на сусідній вулиці, і брали участь у розкиданні намету ...

На перший погляд усі жердини виглядали власне однаково. Насправді це було не так. У деяких були додаткові маленькі прямокутні опорні пластини з отвором на кожній стороні, інші жердини були фактично двома жердинами, які були з'єднані між собою сталевую пружиною, а треті мали гачок, за допомогою якого вони кріпилися (точніше вгвинчувалися) в різьблене вушко до каравану.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

EIN TAG WIE EIN LEBEN

(Nicholas Sparks)

Die Geschichte meines Heiratsantrags löst in der Regel schallendes Gelächter aus, wenn Jane sie im Freundeskreis zum Besten gibt. Für sie war dieses Erlebnis wesentlich lustiger als für mich. Ich hatte nicht die Absicht gehabt, einen Witz daraus zu machen, sondern wollte, dass es ein unvergesslicher und romantischer Tag für uns beide wurde.

Irgendwie hatten wir es geschafft, die Monate der räumlichen Trennung unbeschadet zu überstehen. Als das Frühjahr zu Ende ging und ich mein Examen in der Tasche hatte, begann ich darüber nachzudenken, wie ich Jane einen Heiratsantrag machen sollte.

Ihre Familie machte in dem Jahr Sommerurlaub am Meer in Ocracoke, und wir besuchten sie dort. Ich beschloss, Jane am Strand einen etwas ungewöhnlichen Antrag zu machen. Den Verlobungsring wollte ich in einer Muschel verstecken, die ich im Jahr zuvor gefunden hatte. Diese Muschel sollte Jane "zufällig" finden, wenn wir, wie so oft, den Strand nach "Sanddollars" absuchten, diesen kleinen, flachen Seeigeln, die sich in den Sand eingraben und dadurch fast nicht sichtbar sind. Sobald Jane die Muschel gefunden hatte, wollte ich vor ihr auf die Knie fallen und ihr sagen, dass sie mich zum glücklichsten Mann auf der ganzen Welt machen würde, wenn sie meine Frau werden würde.

*Джерело, з якого запозичено оригінал:
Reader's Digest Auswahlbücher, 2005 (S. 240–241).*

ВЕСІЛЛЯ

(Ніколас Спаркс)

Історія моєї пропозиції руки та серця викликає, як правило, дзвінкий сміх, коли Джейн розповідає її в колі найкращих друзів. Для неї ця подія була набагато смішнішою, ніж для мене.

У мене не було наміру зробити з цього жарт, я тільки хотів, щоб це був незабутній і романтичний день для нас обох.

Так чи інакше нам вдалося пережити без втрат місяці розлуки. Весна закінчувалася, у мене були складені всі іспити, і я почав думати про те, як же мені зробити пропозицію Джейн.

Її сім'я саме відпочивала цього літа на морі на острові Окракок, і ми відвідали батьків там. Я вирішив зробити Джейн дещо незвичайну пропозицію на пляжі. Я хотів сховати обручку в мушлю, яку я знайшов минулого року. Джейн мусила знайти цю мушлю «випадково», коли ми, як завжди, прогулювалися би пляжем у пошуку «Занддолларсів», цих маленьких, плоских, щитоподібних морських їжачків, які зариваються в пісок і, таким чином, стають майже невидимими. Після того, як Джейн знайшла б мушлю з обручкою, я хотів би впасти перед нею на коліна і сказати їй, що вона зробить мене найщасливішим чоловіком у світі, якщо вона вийде за мене заміж.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

IM NETZ DER TÄUSCHUNG

(Glenn Meade)

Prolog

Jennifer March erwachte mitten in der Nacht und erstarrte. Sie spürte sofort, dass jemand in ihrem Schlafzimmer war.

Draußen tobte ein Unwetter über New York. Blitze zuckten, Donner grollte. Es regnete in Strömen.

Jennifer setzte sich im Bett auf, horchte nach verräterischen Geräuschen. Das entsetzliche Gefühl, dass jemand im Zimmer war, trieb ihr den Schweiß auf die Stirn.

Als sie die Bettdecke zurückwarf, um aufzustehen, sah sie die schwarze Gestalt eines Mannes, der sich über sie beugte.

"Beweg dich nicht!", befahl er.

Jennifer wollte sich nach vorn werfen, wollte an dem Schatten vorbei. Der Mann packte sie und verpasste ihr eine schallende Ohrfeige, die sie zurück aufs Bett warf.

"Ich habe gesagt, du sollst dich nicht bewegen!".

Ein Blitz erhellte das Schlafzimmer, und sie erhaschte einen Blick auf das Gesicht des Eindringlings.

Er hatte kein Gesicht! Es war unter einer schwarzen Maske verborgen. I Durch die schmalen Schlitze konnte sie die dunklen Augen des Mannes sehen.

Er trug Lederhandschuhe, und in der Rechten hielt er ein Metzgermesser.

Als Jennifer zu schreien anfang, presste ihr der Mann die linke Hand auf den Mund.

Jennifer wand sich in Panik. Der Mann legte das Messer auf den Nachttisch.

"Ganz ruhig, oder ich schneid dir die Kehle durch".

Jennifer March erstarrte zu Eis. Dann löste sich ihr namenloses Entsetzen in einem schrillen Schrei ...

Джерело, з якого запозичено оригінал:
Reader's Digest Auswahlbücher, 2005 (S. 314–315).

У ПАВУТИННІ ОБМАНУ

(Гленн Мід)

Пролог

Дженніфер Марч прокинулася посеред ночі і заціпеніла. Вона відразу ж зрозуміла, що хтось є у її спальні.

На вулиці вирувала буря над Нью-Йорком. Блищали блискавки, гримів грім. Йшов проливний дощ.

Дженніфер сіла, прислухаючись до шуму. Через жакливе відчуття, що хтось знаходиться в її кімнаті, в неї виступив піт на лобі.

Коли вона відкинула ковдру, щоб встати, то побачила чорну постать чоловіка, який схилився над нею.

«Не ворухися!» – наказав він.

Дженніфер хотіла кинутися вперед, щоб пройти повз тінь; проте чоловік схопив її і дав сильного ляпаса, який відкинув жінку на ліжко.

«Я сказав тобі не рухатися!».

Спалах блискавки освітив спальню, і вона побачила обличчя непроханого гостя.

У нього не було обличчя! Воно було приховане під чорною маскою. Через вузькі щілини вона побачила темні очі чоловіка.

Його руки були в шкіряних рукавицях, а в правій він тримав ніж.

Коли Дженніфер намагалася закричати, злодій затулив її рот лівою рукою. У Дженніфер почалася паніка. Чоловік поклав ніж на нічний столик. Ще мить і жінка відчула його руку на своєму тілі.

«Заспокойся, або я переріжу тобі горло».

Дженніфер Марч закам'яніла. Її невимовний жах проявився пронизливим криком ...

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів-перекладачів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2015*

BRIEFE IN DIE CHINESISCHE VERGANGENHEIT

(Herbert Rosendorfer)

dritte Brief

Geliebter Freund Dji-gu

...

Die Brücke, auf der ich erwachte oder ankam, ist ganz anders als die Brücke, auf der ich Dich verließ. Sie ist nicht mehr aus Holz, sondern aus Stein, offensichtlich ziemlich lieblos zusammengefügt. Alles "hier" ist lieblos gemacht. Ich dachte: Zum Glück haben die nach tausend Jahren immer noch eine Brücke an derselben Stelle. Es hätte ja sein können, daß sie, nachdem die alte Holzkonstruktion verfault oder sonst zusammengebrochen war, den neuen Übergang etwas weiter oben oder unten errichtet hätten. Dann wäre ich ins Wasser gefallen, was natürlich unangenehm, aber nicht gefährlich gewesen wäre, denn der "Kanal der blauen Glocken" ist längst nicht mehr so tief, wie Du ihn kennst, allerdings äußerst schmutzig. So ziemlich alles hier ist äußerst schmutzig. Schmutz und Lärm – das beherrscht das Leben hier. Schmutz und Lärm ist der Abgrund, in den unsere Zukunft mündet.

Ich richtete mich also auf, stellte meine Reisetasche ab und schaute mich um. ... Es näherte sich, erschrick nicht, ein Riese. Er war ganz in komische graue Kleider gehüllt, die völlig unnatürlich waren, hatte eine enorm ungesunde bräunliche Gesichtsfarbe und als auffallendstes eine riesige, eine unvorstellbar große Nase; mir schien, seine Nase mache die Hälfte des Körpervolumens aus. Der große Fremde blickte aber, wie mir schien, nicht unfreundlich. Er wollte über die Brücke gehen, blieb jedoch stehen, als er mich sah. ...

Ich ging auf ihn zu, verbeugte mich und fragte: "Hoher Fremdling, oder hohe Fremdlingin! ... Kannst du mir sagen, ob hier

einst das Gartenhaus meines Freundes, des erhabenen Mandarin
Dji-gu, stand?"

sein Freund Kao-tai

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Michaella Perlmann-Balme, Susanne Schwalb: Em neu Deutsch als Fremdsprache – Niveaustufe B2 (Hauptkurs). Німецька як іноземна – рівень B2: навчальний посібник. – 1. Auflage. – Ismaning : Hueber Verlag, 2008. – С. 76–77.

ЛИСТИ НАЗАД У ДАВНІЙ КИТАЙ **(Герберт Розендорфер)**

Любому другу Джі-гу

...

Міст, на якому я прокинувся чи на який я прибув, зовсім відрізняється від того, на якому я тебе покинув. Він більше не з дерева, повністю з бетону, і очевидно, що його збудовано безсердечно. Тут все зроблено без любові. Я подумав, яке щастя що і через тисячу років міст на старому місці. Через те, що дерев'яна конструкція прогнила чи просто обвалилася, вони могли б побудувати новий перехід вище або нижче. Тоді я міг бив впасти в воду, це звісно неприємно, але не небезпечно, тому що канал «голубих дзвонів» вже давно не такий глибокий, яким ти його пам'ятаєш, і там більше бруду ніж води. Тут занадто брудно. Править бруд і шум. Бруд і шум – це прірва, в яку котиться наше майбутнє.

Я підвіся, поставив мою сумку та озирнувся. Наближався велетень, який мене лякав. Він був закутаний у смішний сирій одяг, був зовсім незвичайним, мав ненормальне, нездорове коричневате обличчя, та що найбільш кидалося в очі – це його величезний, неймовірної довжини ніс. Мені здавалося, що його великий ніс займав половину величини тіла. Великий незнайомиць

дивився, як мені здалося, дружелюбно. Він хотів пройти вверх мостом і коли побачив мене – зупинився. ...

Я підійшов, вклонився, та запитав: «Вельмишановний незнайо-
мець, чи вельмишановна незнайомка!.. Чи можеш ти мені ска-
зати, чи стояла тут колись альтанка мого друга, великого
мандарина Джі-гу?

Твій друг Као-тай

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

WANDELT SICH RASCH AUCH DIE WELT
(Rainer Maria Rilke)

Wie Wolkengestalten,
alles Vollendete fällt
heim zum Uralten.
über dem Wandel und Gang,
weiter und freier,
währt noch dein Vor-Gesang,
Gott mit der Leier.
Nicht sind die Leiben erkannt,
nicht ist die Leibe gelernt,
und was im Tod uns entfernt,
ist nicht entschleiert.
Einzig das Lied überm Land
heilig und feiert.

Схожий до хмари, струмить
світ безугавне,
все досконале спішить
впасти в прадавнє.
Над походом віків
вільно і гоже
первісний лине Твій спів,
гомін Твій, Боже.
Ще ми не знали страждань,
ще не навчились кохань,
смерти глуха таїна
слідом чигає.
І тільки пісня одна
благословляє.

Переклад Василя Стуса

LORELEI
(*Heinrich Heine*)

Ich weiß nicht, was soll es
bedeuten,
Daß ich so traurig bin;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem
Sinn.
Die Luft ist kühl und es dunkelt,
Und ruhig fließt der Rhein;
Der Gipfel des Berges funkelt
Im Abendsonnenschein.
Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar,
Ihr goldnes Geschmeide blitzet,
Sie kämmt ihr goldenes Haar.
Sie kämmt es mit goldenem
Kamme
Und singt ein Lied dabei;
Das hat eine wundersame,
Gewaltige Melodei.
Den Schiffer im kleinen Schiffe
Ergreift es mit wildem Weh;
Er schaut nicht die Felsenriffe,
Er schaut nur hinauf, in die Höh.
Ich glaube, die Wellen
verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Lorelei getan.

ЛОРЕЛЯЙ
(*Генріх Гейне*)

Не знаю, що б це означало,
Чому я сумую отак.
Та казка стара в моїх думках
Навіки залишила знак...
Повітря промерзле, темніє,
І Рейн тихомирно біжить,
Вершечок гори видніє,
Де сонце вечірнє горить.
Красуня лелійна й чиста,
Високо там вона є,
Зі злата на ній намисто,
Чеше волосся своє.
Злотаве волосся гладить
Гребенем золотим,
І піснею тихою надить,
І голосом неземним.
Весляр під ту пісню ридас
У крихітному човні,
І скель він не помічає,
Зводить вгору очі сумні.
Здається, весляр і човенце
Спочинуть у хвилях, – нехай
Всі знають, що співом усе це
Зробила сама Лореляй.

Тарас Малкович,
17-06-2007

**ВІЧНИЙ
РЕВОЛЮЦІОНЕР**
(І. Франко)

Вічний революціонер –
Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя й волю,
Він живе, він ще не вмер.
Ні попівськїї тортури,
Ні тюремні царські мури,
Ані війська муштровані,
Ні гармати лаштовані,
Ні шпїонське ремесло
В грїб його ще не звело.

Він не вмер, він ще живе!
Хоч від тисяч літ родився,
Та аж вчора розповився
І по власній силі йде.
І простується, міцніє,
І спішить туди, де дніє;
Словом сильним, мов трубою
Міліони зве з собою, –
Міліони радо йдуть,
Бо се голос духа чуть.

Голос духа чути скрізь:
По курних хатах мужицьких,
По верстатах ремісницьких,
По місцях недолі й сліз.
І де тільки він роздається,
Щезнуть сльози, сум, нещастя.
Сила родиться й завзяття
Не ридать, а добувають,

**DER EWIGE
REVOLUTIONÄR**

Der ewige Revolutionär –
Der Geist der Körper zu dem
Kampfe ruft
Ruft auf Fortschritt, Glück und
Freiheit
Und er lebt er ist nicht tot
Keine kirchlichen Torturen
Keine Knastwände der Zaren
Keine gerichteten Kanonen
Auch nicht die Spionage
Können sterben veranlassen.

Er ist am Leben er ist nicht tot
Obwohl schon längst ist er
geboren
Windel gestern abgeworfen
Und mit dem Eigenkraft er
kommt
Und er schreitet und er kräftigt
Schnell dorthin wo ist erleuchtet
Mit dem Kraftwort als
Trompeten

Ruft mit sich die Millionen
Erfreut kommen die Personen
Weil sie Geistesstimme hören.

Geistesstimme – überall
In abgerauchten Bauernhäusern
Wo handwerkliche Maschinen
Wo Unglück und Tränen sind

Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.

Вічний революціонер –
Дух, наука, думка, воля –
Не уступить п'їтьмі поля.
Не дасть спутатись тепер.
Розвалилась зла руїна,
Покотилася лавина,
І де в світі тая сила,
Щоб в бігу її спинила,
Щоб згасила, мов огонь,
Розвидняючийся день?

Da wo möglich sie zu hören
Verschwinden Unglück, Trauer,
Tränen
Kraft und Eifer sind gleich
geboren
Weine nicht – sondern beschaffe,
dir oder den Söhnen,
Das beste Schicksal in diesem
Kämpfen
Der ewige Revolutionär –
Der Geist, das Wissen, Freiheit,
Denken,
dem Dunkelfeld kann nicht
abtreten
Lässt sich jetzt nicht verwirren
Zerfallen lässt diese Ruine
Und die Lawine niedergeht
Es gibt keine solche Kraft
Sie im Laufen anzuhalten
wie das Feuer abzulöschen
den gedämmerten Tag.

© *Євгеній Очеретяний,*
переклад

**КОЛИ ДО ГУБ ТВОЇХ
ЛИШАЄТЬСЯ ПІВПОДИХУ**

(Г. Чубай)

Коли до губ твоїх лишається
півподиху,
Коли до губ твоїх лишається
півкроку –
Зіниці твої виткані із подиву,
В очах у тебе синьо і широко.

Щось шепчеш зачаровано і
тихо ти,
Той шепіт мою тишу синьо
крас,
І забуваю я, що вмію дихати,
І що ходити вмію, забуваю.

А чорний птах повік твоїх
здіймається
І впевненість мою кудись
відмає.
Неступленим півкроку
залишається,
Півподиху у горлі застрягає.

Зіниці твої виткані із подиву,
В очах у тебе синьо і широко,

**WENN ZU DEINEN LIPPEN
BLEIBT NUR HALBATMEN**

Wenn zu deinen Lippen bleibt
nur Halbschreiten –
Deine Pupillen sind von der
Verwunderung gewoben,
In deinen Augen ist es breit und
blau

Du flüsterst etwas so bezaubernd
und leise,
Dies Flüstern peinigt meine
Seele,
ich konnte atmen und Vergesse
Ich es
dass laufen ich konnte vergess
ich auch

Der schwarze Vogel deiner Lider
geht nur hoch
Und meine Zuversicht entzieht er
noch.
Der meine Halbschritt bleibt nun
ungemacht,
Halbatmen bleibt im Halse
stecken.

Deine Pupillen sind von der
Verwunderung gewoben,
In deinen Augen ist es breit und
blau

Переклад функціональних стилів

Але до губ твоїх лишається півподиху,	aber zu deinen Lippen bleibt nur Halbatmen
До губ твоїх лишається півкроку.	aber zu deinen Lippen bleibt nur Halbschreiten –
Але до губ твоїх лишається півподиху,	aber zu deinen Lippen bleibt nur Halbatmen
До губ твоїх лишається півкроку.	aber zu deinen Lippen bleibt nur Halbschreiten –

© С. Очеретяний, переклад

HERBSTLIED

(Johann

Gaudenz von Salis-Seewis)

1782

Bunt sind schon die Wälder;
Gelb die Stoppelfelder,
Und der Herbst beginnt.
Rothe Blätter fallen,

Graue Nebel wallen,
Kühler weht der Wind.

Wie die volle Traube,
Aus dem Rebenlaube,
Purpurfarbig stralt!

Am Geländer reifen
Pfirsiche mit Streifen
Roth und weiß bemalt.

Sieh! wie hier die Dirne
Emsig Pflaum' und Birne
In ihr Körbchen legt;
Dort, mit leichten Schritten,
Jene, goldne Quitten
In den Landhof trägt!

Flinke Träger springen,
Und die Mädchen singen,
Alles jubelt froh!
Bunte Bänder schweben,
Zwischen hohen Reben,
Auf dem Hut von Stroh!

ОСІННЯ ПІСНЯ

(Йоганн

Гауденц Заліс-Зеевіс)

1782

Кольоровими стали ліси
Жовтими – стернові поля
І осінь наступає
Червоне листя опадає

Сірі тумани клубочаться
Прохолоднішим дує вітер

Як же наповнене гроно
Із виноградного листя
виблискує пурпурово

У садах досягають
Персики смугасті
В біле і чорне розмальовані

Глянь як тут дівчина
Старанно груші і сливи
До свої корзини кладе
І легкими кроками
Ті золоті айви плоди
Додому несе

Носії прудко підстрибують
А дівчата співають
Усі веселяться
Кольорові стрічки літають
Між високим виноградом
На капелюсі з соломи

Переклад функціональних стилів

Geige tönt und Flöte
Bei der Abendröthe
Und im Mondenglanz;
Junge Winzerinnen
Winken und beginnen
Deutschen Ringeltanz

Скрипка звучить і флейта
При вечірній зорі
І при місячному світлі
Юні виноградарі
Підморгують і починають
Німецький танок

BRIEF EINER UNBEKANNTEN
(Stefan Zweig)

Verzeih, Verzeih mir es, daß ich davon spreche. Aber nur dieses eine Mal rede ich davon, nie mehr, nie mehr wieder. Elf Jahre habe ich geschwiegen davon und werde bald stumm sein in alle Ewigkeit: einmal mußte ich es ausschreien wie teuer ich es kaufte, dies Kind, das meine Seligkeit war und das nun dort ohne Atem liegt. Ich hatte sie schon vergessen, diese Stunden, längst vergessen im Lächeln, in der Stimme des Kindes, in meiner Seligkeit; aber jetzt, da es tot ist, wird die Qual wieder lebendig, und ich mußte sie mir von der Seele schreien, dieses eine, dieses eine Mal. Aber nicht Dich klage ich an, nur Gott, nur Gott, der sie sinnlos machte, diese Qual. Nicht Dich klage ich an, ich schwöre es Dir, und nie habe ich mich im Zorn erheben gegen Dich. Selbst in der Stunde, da mein Leib sich krümmte in den Wehen, selbst in der Sekunde, da der Schmerz mir die Seele zerriß, habe ich Dich nicht angeklagt vor Gott; nie habe ich jene Nächte bereut, nie meine Liebe zu Dir gescholten, immer habe ich Dich geliebt, immer die Stunde gesegnet, da Du mir begegnet bist. Und müßte ich noch einmal durch die Hölle jener Stunden und wüßte vordem, was mich erwartet, ich täte es noch einmal, mein Geliebter, noch einmal und tausendmal!

ЛИСТ ПРОЖИВАННЯ
(Стефан Цвейг)

Пробач, пробач мені, що я кажу про це. Та я кажу вперше і востаннє: ніколи, ніколи вже більше я про це не говоритиму. Одинадцять років я мовчала і скоро замовкну навіки; але ж хоч раз, один-одинісінький раз я мусила все це викричати з себе, мусила хоч єдиний раз сказати, якою дорогою ціною дісталася мені дитина, що була моїм раюванням і тепер ось лежить тут мертва. Я давно же забула ті дні, давно забула їх в усмішці, в щебеті дитини, у своєму щасті; але тепер, коли вона померла,

моя рука оживає і я мушу викричати її хоч цього одного-однісінького раз. Та я звинувачую не тебе, а Бога, Бога, що позбавив ту муку будь-якого глужду. Не тебе звинувачую, присягаюсь тобі, і ніколи я не повставала в гніві проти тебе. Навіть тієї години, коли тіло моє корчилося в переймах, навіть тієї хвилини, коли біль розривав мені душу, я не звинувачувала тебе перед Богом; ніколи я не жалкувала, що були ті ночі, ніколи не проклинала свого кохання до тебе; я завжди кохала тебе, завжди благословляла тумить, коли ми зустрілися. І як би мені довелося ще раз витерпіти ті пекельні години в палаті і я неперед знала, що мене чекає, я пішла б на це ще раз, коханий, ще раз і тисячу разів!

**MUTTER COURAGE UND IHRE KINDER.
EINE CHRONIK AUS DEM DREISSIGJÄHRIGEN KRIEG
(B. Brecht)**

Teil 3

Yvette *winkt ihm nach*: Könntest auch grüßen, Zeugmeister!

Mutter Courage *zu Yvette*: Die seh ich nicht gern zusammen. Der ist keine Gessellschaft für meinen Schweizerkas. Aber der Krieg läßt sich nicht schlecht an. Bis alle Länder drin sind, kann er vier, fünf Jahr dauern wie nix. Ein bisschen Weitblick und keine Unvorsichtigkeit, und ich mach gute Geschäft. Weißt du nicht, daß du nicht trinken sollst am Vormittag mit deiner Krankheit?

Yvette : Wer sagt, daß ich krank bin, das ist eine Verleumdung!

Mutter Courage: Alle sagens.

Yvette: Weil alle lügen. Mutter Courage, ich bin ganz verzweifelt, weil alle gehen um mich herum wie um einen faulen Fisch wegen dieser Lügen, wozu richt ich noch meinen Hut her? *Sie wirft ihn weg*. Drum trinkt ich am Vormittag, das hab ich nie gemacht, es gibt Krähenfuß, aber jetzt ist alles gleich. Beim Zweiten Finnischen kennen mich alle. Ich hätt zu Hause bleiben sollen, wie mein Erster mich verraten hat. Stolz ist nix für unsereinen, Dreck muß man schlucken können, sonst gehst abwärts.

Mutter Courage: Nur fang jetzt nicht wieder mit deinem Pieter an und wie alles gekommen ist, vor meiner unschuldigen Tochter.

**МАТІНКА КУРАЖ ТА ЇЇ ДІТИ
(Б. Брехт)**

Частина 3

(Переклад Марка Зісмана)

Іветта (*навздогін*). Міг би й попрощатися, інтенданте!

Матінка Кураж (*до Іветти*). Ох, і не люблю бачити їх разом. Це негожа компанія для мого Швейцера, а війна йде непогано. Поки в неї втягнуться всі країни, вона може протривати чотири-п'ять років – і не зчуєшся. Трошки передбач-

ливості, трошки обережності, і я підторгую грошенят. А ти хіба не знаєш, що при твоїй хворобі не можна пити зранку?

Іветта. Хто тобі сказав, що я хвора? Брехня!

Матінка Кураж. Усі кажуть.

Іветта. Усі брешуть. Матінко Кураж, я не знаю, що мені діяти. Через цю брехню всі відвертають від мене носа, як від гнилої риби. І нащо я морочуся з цим капелюшком? (*Кидає його геть*). Тому я й п'ю зранку. Я ніколи не робила так. Від цього робляться зморшки, але тепер мені байдуже. У другому Фінляндському мене знають усі. Було б мене лишитись удома, коли мій перший зрадив мене. Гордість не для таких, як ми. Не навчишся терпіти кривду – покотишся вниз.

Матінка Кураж: Зараз ти знов почнеш розповідати при моїй невинній дочці про свого Пітера і про те, як воно сталося?

KÖNIG DROSSELBART
(Brüder Grimm)

Ein König hatte eine Tochter, die war über alle Maßen schön, aber dabei so stolz und übermütig, dass ihr kein Freier gut genug war. Sie wies einen nach dem andern ab und trieb noch dazu Spott mit ihnen. Einmal ließ der König ein großes Fest anstellen und ladete dazu aus der Nähe und Ferne die heiratslustigen Männer ein. Sie wurden alle in eine Reihe nach Rang und Stand geordnet; erst kamen die Könige, dann die Herzöge, die Fürsten, Grafen und Freiherrn, zuletzt die Edelleute. Nun ward die Königstochter durch die Reihen geführt, aber an jedem hatte sie etwas auszusetzen. Der eine war ihr zu dick "Das Weinfäß!" sprach sie. Der andere zu lang, "Lang und schwank hat keinen Gang." Der dritte zu kurz, "Kurz und dick hat kein Geschick." Der vierte zu blass, "Der bleiche Tod!" Der fünfte zu rot, "Der Zinshahn!" Der sechste war nicht gerade genug, "Grünes Holz, hinterm Ofen getrocknet!"

КОРОЛЬ ДРОЗДОБОРОД
(Брати Грім)

Переклад з нім. Р. І. Матієва, О. Я. Кульчицької

Була у одного короля донька, і така красуня, що й не сказати, але ж горда та перебірлива! Жоден жених їй не подобався! Хоч би хтось сватався – вона його випровадить та ще й поглузує.

Якось улаштував король великий бенкет і запросив на нього зблизька й здалека чоловіків, які хотіли б одружитися. Вони всі вишикувалися в один ряд за рангом і станом: спершу королі, потім герцоги, князі, графи, барони і, нарешті, звичайні дворяни.

Повели королівну вздовж того ряду, щоб та вибрала собі жениха, але жоден з них їй не сподобався, в кожного вона знайшла якийсь гандж. Один був затовстий, і вона обізвала його: – Бочка з вином! Другий – зависокий: Довгий аж до неба! Худий як не треба!

Переклад функціональних стилів

Третій – замалий: – Короткий, гладкий – не потрібний такий!

Четвертий – занадто світлолиций: – Блідий мов смерть!

П'ятий – надто червонощокий: – Печений рак!

Шостий – не зовсім рівний: – Сире поліно, хай за грубкою підсохне!

4.2. ТЕКСТИ ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ (РОЗМОВНО-ПОБУТОВІ)

WIE FRÜHSTÜCKT MAN IN DEUTSCHLAND?

(Eine Frage – viele Antworten)

Radio D: Darf ich fragen: Was essen Sie denn zum Frühstück?

Müller: Ach, so ganz normal: ein Brötchen mit Marmelade und einen Becher Joghurt.

Radio D: Das ist alles? Keine Wurst, kein Käse?

Müller: Nein, nein. Nur Honig oder Marmelade. Ich frühstücke nicht so viel. Wissen Sie, ich esse lieber gut zu Mittag. Mittags habe ich immer Hunger, aber morgens nicht so viel.

Radio D: Ah ja. Aber Sie trinken doch auch etwas?

Müller: Ja, natürlich. Am liebsten trinke ich Milch.

Radio D: Keinen Kaffee?

Müller: Nein, ich mag morgens lieber Milch.

Radio D: Ja dann: Danke schön. Ich hoffe, dass Sie dann ein gutes Mittagessen haben.

* * *

Radio D: Hallo! Sind Sie schon fertig mit dem Frühstück?

Schmidt: Ja, hallo! Ich sitze gerade am Frühstückstisch...

Radio D: Na dann, guten Appetit! Und was essen Sie gerade?

Schmidt: Ein Ei.

Radio D: Ist das alles?

Schmidt: Nein, nein. Das ist erst der Anfang.

Radio D: Aha. Und was gibt es dann noch?

Schmidt: Dann gibt es ein Brötchen mit Wurst, Schwarzbrot mit Schinken und dazu Tomaten. Und danach Obst, einen Apfel oder vielleicht eine Orange. Aber am Samstag esse ich gern Müsli oder Obstsalat.

Radio D: Sie frühstücken also typisch deutsch?

Schmidt: Na was heißt «*typisch deutsch*»? Müsli ist zum Beispiel schweizerisch. Mittags esse ich italienisch und abends gehe ich oft zum Griechen.

Radio D: Das ist richtig. Viele essen ja heute international. Na, dann... Vielen Dank.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 91–93.

ЯК СНИДАЮТЬ У НІМЕЧЧИНІ?

(Одне питання – багато відповідей)

Radio D: Чи можу я запитати: що Ви їсте на сніданок?

Міллер: Ну, снідаю звичайно: булочка з варенням і баночка йогурту.

Radio D: І це все? Ні ковбаски, ані сиру?

Мюллер: Ні, ні. Тільки мед або варення чи джем. Я снідаю не так багато. Ви знаєте, я краще їм гарненько в обід. Опівдні я завжди голодний, а вранці не настільки.

Radio D: Ах он воно що. Але Ви ж п'єте щось?

Мюллер: Так, звичайно. Я віддаю перевагу молоку.

Radio D: Не каві?

Мюллер: Ні, вранці люблю молоко.

Radio D: Ну, тоді, вельми дякую і сподіваюся, що Ви пообідаєте гарненько.

* * *

Radio D: Доброго ранку! Ви вже поснідали?

Шмідт: Так, привіт! Сиджу саме зараз за столом ...

Radio D: Ну тоді, смачного! А що ви їсте?

Шмідт: Яйце.

Radio D: І це все?

Шмідт: Ні, ні. Це тільки початок.

Radio D: Ага. А чим поласуєте потім?

Шмідт: Потім буде булочки з ковбасою, чорний хліб з шинкою та помідорами. Далі фрукти: яблуко або, можливо, апельсин. Але по суботах я люблю їсти мюслі або фруктовий салат.

Радіо D: Отже, у Вас типовий німецький сніданок?

Шмідт: Ну, що таке «типовий німецький»? Мюслі, наприклад, швейцарська їжа. Опівдні я їм щось італійське, а ввечері, я часто відвідную грецький ресторан.

Радіо D: І це вірно. Багато хто їсть на сьогодні різнонаціональну їжу. Ну, тоді ... Дякую.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

AM SILVESTER

Jürgen: Mach mal den Fernseher an! ... Martha, wir müssen den Fernseher anmachen. Es ist gleich zwölf!

Martha: Ja, ja, es ist gleich zwölf. Ich mache schon den Fernseher an ... Die Musik aber ist zu laut. Man kann den Fernseher nicht hören.

Jürgen: Wo sind die Sektgläser? Sind sie in der Küche?

Martha: Ja, ich glaube, die sind in der Küche.

Jürgen: Wo ist der Sekt? Es ist fünf Minuten vor zwölf.

Martha: Der Sekt ist im Kühlschrank. Kannst du ihn holen?

Jürgen: ja, natürlich ... Es ist so weit... Prost, mein Schatz! Einen guten Rutsch ins Neujahr! Und ein glückliches neues Jahr!

Martha: Prost! Alles Gute im neuen Jahr, Liebling!

Jürgen: Gehen wir auf den Balkon? Ich habe die Raketen. Kommst du mit?

Martha: Ja, gerne. Wir machen das Feuerwerk auf dem Balkon.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 152–153.

НАПЕРЕДОДНІ НОВОГО РОКУ

Юрген: Увімкни телевізор! Марта ... нам треба включити телевізор. Вже майже дванадцята!

Марта: Так, так, майже дванадцята. Вже включаю ... Але музика занадто гучна. Телевізора не чутно.

Юрген: Де келихи для шампанського? На кухні?

Марта: Так, думаю на кухні.

Юрген: А де ж саме шампанське? Вже без п'яти дванадцять.

Марта: Воно в холодильнику. Принесеш його?

Юрген: Так, звичайно ... Вже несу ... Давай, сонечко! З Новим Роком! І нехай він буде щасливим!

Марта: Будьмо! З Новим роком, коханий!

Юрген: Підемо на балкон? У мене є салюти. Ти йдеш?

Марта: Так, залюбки. Зробимо феєрверк на балконі!

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

HERZLICHEN GLÜCKWUNSCH ZUM GEBURTSTAG!

Heike: Hallo Lea! Weißt du was? Wir wollen für Sabine eine Überraschungsparty organisieren. Freitag wird sie zwanzig. Da darfst du natürlich nicht fehlen. Geht es bei dir am Freitag?

Lea: Moment... Das ist der Freitag, der zweiundzwanzigste, ja?

Heike: Genau.

Lea: Na klar. Da habe ich nichts vor. Ich mache mit. Wann soll die Party denn beginnen?

Heike: So gegen 18 Uhr.

Lea: Also, ich kann Brötchen, Kräuterbutter, Kartoffelsalat und Würstchen besorgen und vielleicht...

Heike: Das ist genug. Und ich bringe Getränke, einen Blumenstrauß, 20 Kerzen und den Kuchen mit.

Lea: Gut. Ich freue mich schon riesig auf die Fete nächsten Freitag.

Heike: Ich auch. Da können wir schon richtig feiern. Ich melde mich dann noch mal. Tschüs!

Lea: Tschüs, Heike.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 152–153.

НАЙЩИРІШІ ВІТАННЯ ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ!

Хайке: Здоров, Леа! Слухай сюди!?! Ми хочемо зачудити для Сабіни сюрприз-вечірку. В п'ятницю їй виповнюється двадцятник. Тобі не можна ухильнути. Що там в тебе в п'ятницю?

Леа: Зачекай-но ... Ця п'ятниця – двадцять друге число, так?

Хайке: Точно. Тільки не відмазуйся.

Леа: Звичайно. В мене нічого не заплановано. Я з вами. Коли стартує вечірка?

Хайке: Десь о 18-й годині.

Леа: Ну добре, я можу принести булочки, масло з прянощами, картопляний салат, сосиски і, може ще ...

Хайке: Цього досить. А я притарабаню напої, квіти, 20-ть свічок і тортик.

Леа: Добре. Чекатиму з нетерпінням на гулянку наступної п'ятниці.

Хайке: Я теж. Відірвемося по повній. Я ще звякну тобі. Бувасики!

Леа: Покасики, Хайке.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

IN DEN ALPEN

Sabine: Ist das nicht traumhaft heute?!

Wolfgang: Ja, das Wetter ist wirklich wunderschön: Die Sonne scheint, der Himmel ist blau und der Schnee ist bombig!

Sabine: Und genau deshalb habe ich so blendende Laune.

Wolfgang: Snowboard fahren ist irre. Ich kann's kaum glauben: kein Regen, kein Schnee, kein Wind und kaum Wolken am Himmel. Richtig warm ist es heute.

Sabine: Ja, die Sonne ist in den Bergen ziemlich stark. Ein bisschen Sonnencreme kann da nicht schaden. Dann bekomme ich wenigstens keinen Sonnenbrand. Magst du dich eincremen?

Wolfgang: Nein, danke. Mir reicht meine Sonnenbrille.

Sabine: Lass uns den Tag so richtig ausnützen! Für morgen ist nämlich ein Schneesturm angesagt.

Wolfgang: Stimmt doch gar nicht. Wir haben noch mindestens zwei Tage herrliches Wetter.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 195–196.

В АЛЬПАХ

Сабіна: Хіба сьогодні не фантастично?!

Вольфганг: Так, погода дійсно кльова: сонечко світить, небо блакитне і сніг бомбезний!

Сабіна: І ось чому у мене такий приголомшливий настрій.

Вольфганг: Кататися на сноуборді не катить. Не можу в це повірити: дощу немає, снігу теж, ані вітерцю, ані хмаринки в небі. Справжня теплинь сьогодні.

Сабіна: Так, і сонце досить пекуче в горах. Трохи крему для засмаги не завадить. Тоді я, принаймні, не обпікуся сонцем. Хочеш себе намастити?

Вольфганг: Ні, спасибі. Мені достатньо окулярів.

Сабіна: Давай насолодімося цим днем по повній! На завтра, мабуть, вже оголосили заметіль.

Вольфганг: Не мели дурниць. У нас є ще принаймні два дні такого чудово-погодного відриву.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

IM RESTAURANT

Sabine: Sieh doch nur, was für ein nettes Restaurant. Es ist berühmt für seine Fischspezialitäten.

Wolfgang: Sabine, ich freue mich, dass wir wieder einmal zusammen essen gehen.

Sabine: Wir haben ja auch einen guten Grund: Heute ist unser zwanzigster Hochzeitstag.

Kellner: Guten Tag, meine Herrschaften. Haben Sie einen Tisch reserviert?

Wolfgang: Nein.

Kellner: Ein Tisch für zwei Personen?

Wolfgang: Ja.

Kellner: Bitte hier. Ich bringe Ihnen gleich die Karte. – Bitte schön, hier ist die Speisekarte.

Wolfgang: Danke.

Sabine: Ja, vielen Dank.

Wolfgang: Wie findest du die Speisekarte?

Sabine: Nicht schlecht ... *Norwegerlachs*, geräuchert mit Meerrettichcreme, *Lachsfilet* in Senfsoße, *Calamaris* mit Knoblauchsoße, *Forellenfilets*, geräuchert mit Preiselbeerensahne, *Kabeljaufilet* mit Salzkartoffeln, *Holländische Matjesfilets* *Hausfrauenart* mit Zwiebelringen, rote Bete und Bratkartoffeln, *Hummer*, *Muscheln "Rheinische Art"*...

Kellner: Haben Sie schon gewählt?

Wolfgang: Nein, nicht ganz. Bringen Sie uns doch bitte schon mal eine Flasche Weißwein. Welchen können Sie uns denn empfehlen?

Kellner: Ich kann Ihnen diesen ungarischen Tokajer empfehlen.

Sabine: Gut. Den nehmen wir.

Wolfgang: Prost, mein Schatz, auf dich!

Sabine: Auf uns, Wolfgang! Und auf die nächsten 20 Jahre! Was möchtest du essen?

Wolfgang: Ich habe Lust auf Hummer. Und du?

Sabine: Ich nehme das Lachsfilet in Senfsoße. Da sind noch Kartoffeln und Gemüse dabei. Ist bestimmt lecker.

Kellner: Einmal Lachsfilet in Senfsoße und eine Portion Hummer. Bitte schön. Guten Appetit!

Sabine: Danke schön. Hmm, das schmeckt aber gut.

Wolfgang: Weißt du was? Wir bestellen uns noch eine Nachspeise. Heute können wir ja so richtig feiern.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 93–95.

У РЕСТОРАНІ

Сабіна: Подивись-но, який гарний ресторан. Він славиться своїми фірмовими рибними стравами.

Вольфганг: Сабіна, я радий, що ми знову разом вечеряємо.

Сабіна: У нас є хороший привід: сьогодні наша двадцята річниця весілля.

Офіціант: Добрий день, панове. Ви замовили столик?

Вольфганг: Ні.

Офіціант: Вам столик на двох, правильно?

Вольфганг: Так.

Офіціант: Проходьте, сюди. Я одразу ж принесу Вам меню. – Ось, будь ласка, меню.

Вольфганг: Дякуємо.

Сабіна: Так, дуже дякую.

Вольфганг: Як тобі меню?

Сабіна: Не погано ... Норвезький лосось закопчений з хрінном, філе лосося в гірчичному соусі, кальмари з часниковим соусом, філе форелі закопчене соусом із брусниці, філе тріски з вареною картоплею, філе голландського оселедця із цибулевими кільцями

«по-домашньому», червоний буряк та смажена картопля, омари, мідії «по-рейнські» ...

Офіціант: Ви вже вибрали?

Вольфганг: Ні, не зовсім. Проте принесіть нам вже зараз, будь ласка, пляшку білого вина. Яке б Ви нам рекомендували?

Офіціант: Можу порекомендувати цей угорської токай.

Сабіна: Добре. Його ми й замовимо.

Вольфганг: Будьмо, моє серденько, за тебе!

Сабіна: За нас, Вольфганг! І за наступі 20 років! Що ти хочеш скуштувати?

Вольфганг: Я хотів би спробувати омарів. А ти?

Сабіна: Я візьму філе лосося в гірничному соусі. До нього входять ще й картопля з овочами. Беззаперечно дуже смачно.

Офіціант: Одна порція філе лосося в гірничному соусі та порція омарів. Будь ласка. Смачного!

Сабіна: Дякуємо. Хм-м-м, так смачно.

Вольфганг: Знаєш що? Ми замовимо ще й десерт. Сьогодні ми можемо собі дозволити по-справжньому відсвяткувати.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

EINE SCHWIERIGE KUNDIN

Kundin: Guten Tag, ich suche einen Rock.

Verkäuferin: Kurz oder lang?

Kundin: Eher etwas länger als der hier.

Verkäuferin: Dann probieren Sie mal den hier.

Kundin: Der ist mir zu weit, das sehe ich schon so.

Verkäuferin: Der hier ist eine Nummer kleiner.

Kundin: Aber zu kurz.

Verkäuferin: In Größe 42 habe ich nur noch den.

Kundin: Gut, den probier ich mal an.

Verkäuferin: Der steht Ihnen super.

Kundin: Aber er ist zu eng. Wo haben Sie denn Hosen?

Verkäuferin: Da drüben habe ich Sommerhosen im Sommerangebot.

Kundin: Ich suche eine in Gelb oder in Grün.

Verkäuferin: In Ihrer Größe habe ich nur noch welche in Blau und Schwarz.

Kundin: Na gut, ich probier mal die da. ... Die passt. Was kostet die?

Verkäuferin: Die steht Ihnen aber ausgezeichnet.

Kundin: Und was kostet sie?

Verkäuferin: Sie ist im Sonderangebot! Nur 85 Euro!

Kundin: Sonderangebot?!!! Das ist viel zu teuer.

Verkäuferin: Der Rock war billiger als die Hose.

Kundin: Aber zu eng.

Verkäuferin: Tja...

Kundin: Vielleicht schau ich doch mal bei den Kleidern. Haben Sie da was in Rot?

Verkäuferin: Nein, die haben wir nur noch in Gelb oder Grün.

Kundin: Oh...

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] /

Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці :

Технодрук, 2012. – С. 214–215.

ВИСНАЖЛИВА КЛІЄНТКА

Клієнтка: Добрий день, я шукаю собі спідницю.

Продавчиня: Яку саме – коротку чи довгу?

Клієнтка: Бачте-но, трохи довшу, ніж оця.

Продавчиня: Тоді приміряйте ось цю.

Клієнтка: Ця мені занадто широка, я вже і так бачу.

Продавчиня: Ось ця на розмір менша, спробуйте її.

Клієнтка: А ця занадто коротка.

Продавчиня: На жаль, 42-го розміру є тільки така.

Клієнтка: Ну, добре, я вдягну її.

Продавчиня: Вона ж Вам як раз! Пасує чудово!

Клієнтка: Але завузька. Де тут у Вас штани?

Продавчиня: На тій стороні літні брюки в сезонному розпродажі.

Клієнтка: Я шукаю жовті або зелені.

Продавчиня: Шкода, проте Вашого розміру є тільки сині та чорні.

Клієнтка: Ну-у, тоді я спробую оці. ... Підходять! Скільки коштують?

Продавчиня: Сидять фантастично!

Клієнтка: А скільки ж коштують?

Продавчиня: Це розпродаж! Отже, всього 85 євро!

Клієнтка: Отакий у Вас РОЗПРОДАЖ!!!? Але це занадто дорого.

Продавчиня: Спідниця була дешевшою за штани.

Клієнтка: Але занадто вузькою для моєї фігури.

Продавчиня: Вам видніше ...

Клієнтка: Я, мабуть, погляну ще на сукні. У Вас є червоні?

Продавчиня: Ні, у нас є тільки жовті та зелені.

Клієнтка: О, ні ...

AN DER HOTELREZEPTION

Frau Sakura: Guten Tag.

Herr Kirsche: Guten Tag. Kann ich Ihnen helfen?

Frau Sakura: Haben Sie noch ein Zimmer frei?

Herr Kirsche: Für Sie allein?

Frau Sakura: Entschuldigung?

Herr Kirsche: Möchten Sie ein Einzelzimmer?

Frau Sakura: Ja, genau! Ein Einzelzimmer.

Herr Kirsche: Und für wie lange?

Frau Sakura: Wie bitte?

Herr Kirsche: Bis wann möchten Sie das Zimmer? Bis morgen?

Frau Saffura: Nein. Bis übermorgen.

Herr Kirsche: Bis Freitag? Hm, da muss ich nachsehen. Hm, nein, tut mir leid, da haben wir nur noch ein Doppelzimmer.

Frau Sakura: Entschuldigung, das habe ich nicht verstanden.

Herr Kirsche: Wir haben nur noch ein Zimmer für zwei Personen, kein Einzelzimmer.

Frau Sakura: Ach so, Sie haben kein Zimmer.

Herr Kirsche: Ach, wissen Sie was? Ich gebe Ihnen jetzt das Doppelzimmer zum Preis für ein Einzelzimmer.

Frau Sakura: Wie bitte? Können Sie mir das noch mal erklären? Tut mir leid, ich spreche nicht so gut Deutsch.

Herr Kirsche: Wir haben ein Zimmer. Sie bekommen ein Zimmer. Ein Zimmer bis Freitag.

Frau Sakura: Oh, schön!

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 329–330.

НА РЕСЕПШЕНІ

Пані Сакура: Добрий день.

Пан Черрі: Добрий день. Чим я можу Вам допомогти?

Пані Сакура: У Вас є вільні номери?

Пан Черрі: Ви будете одна?

Пані Сакура: Перепрошую?

Пан Черрі: Ви хочете одномісний номер?

Пані Сакура: Саме так! Одномісний.

Пан Черрі: На довго?

Пані Сакура: Пробачте, що?

Пан Черрі: На який час Вам потрібна кімната? До завтра?

Пані Сакура: Ні. До післязавтра.

Пан Черрі: До п'ятниці? Хм-м, я повинен перевірити. Хм, ні, мені дуже шкода, тому що у нас є тільки номери на двох.

Пані Сакура: Вибачте, я не зрозуміла.

Пан Черрі: У нас є тільки номери для двох осіб, а одномісних номерів нема.

Пані Сакура: Ах, он воно що, у вас немає кімнати.

Пан Черрі: А знаєте, що? Я дам Вам зараз кімнату на двох за ціною одномісного номера.

Пані Сакура: Що? Ви не могли б мені пояснити знову? Мені шкода, проте я не дуже добре розмовляю німецькою.

Пан Черрі: У нас є кімната. Ви її отримаєте до п'ятниці.

Пані Сакура: Ой, як гарно!

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

WIE KOMME ICH ZU...?

Frau: Wo ist hier die Touristeninformation, bitte? Ich brauche einen Stadtplan.

Mann: Gehen Sie dort an der Ampel links und circa hundert Meter geradeaus. Die Touristen Information ist links.

* * *

Mann: Entschuldigung, wo ist die nächste U-Bahn-Station?

Frau: Gehen Sie hier nach links und dann die erste Straße rechts und dann nehmen Sie die zweite Straße links. Da sind dann der Königsplatz und die U-Bahn-Station.

* * *

Frau: Verzeihung, wie komme ich zum Busbahnhof?

1. Mann: Tut mir Leid, ich weiß es nicht. Ich bin auch fremd hier.

2. Mann: Ach, das ist ganz einfach: Da gehen Sie die Parkstraße geradeaus, am Tennisplatz vorbei, bis zum Schwimmbad. Nach dem Schwimmbad die erste Straße links. Noch ein Stück geradeaus, am Getränkemarkt vorbei. Dann sehen Sie rechts den Busbahnhof.

Frau: Vielen Dank.

2. Mann: Keine Ursache.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 115–116.

ЯК МЕНІ ДІСТАТИСЯ ДО ...?

Жінка: Підкажіть, будь ласка, а де тут туристичний інформаційний центр? Мені потрібна карта.

Чоловік: Там на світлофорі повертайте наліво, а далі близько ста метрів прямо. Туристичне бюро знаходиться зліва.

* * *

Чоловік: Вибачте, де знаходиться найближча станція метро?

Жінка: Отут повертайте ліворуч, далі на першому перехресті праворуч, а на другому – знову ліворуч. Там і будуть Кьонігс-платц і станція метро.

* * *

Жінка: Пробачте, як мені дістатися до автовокзалу?

1-й Чоловік: Мені шкода, я не знаю. Я теж не тутешній.

2-й Чоловік: Це досить просто: йдіть прямо по Паркштрассе, повз тенісний корт до самого басейну. Після нього перший поворот наліво – Ваш. Ще трохи прямо, минаючи супермаркет напоїв. Праворуч побачите автобусний вокзал.

Жінка: Велике дякую.

2-й Чоловік: Немає за що.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

WOHNUNGSSUCHE

Anton: Ich muss umziehen. Ich suche eine Wohnung. Ich lese jeden Tag die Anzeigen in der Zeitung. Aber da ist nichts.

Martin: Mein Vermieter hat eine. Er will sie ab Mai neu vermieten.

Anton: Das ist ja super. Wie groß ist die Wohnung und wie teuer ist die Miete?

Martin: 50 Quadratmeter. Sie kostet 370 Euro, glaube ich.

Anton: Wo liegt die Wohnung?

Martin: Hier um die Ecke, in der Leopoldstraße 25 im 3. Stock.

Anton: Kann ich mir die Wohnung ansehen?

Martin: Der jetzige Mieter ist noch in der Wohnung, aber ich kann ihn fragen.

DIE BEGEGNUNG

Nina: Wohnt ihr jetzt auch in der Kirschenstraße?

Sandy: Ja, wir wohnen unten, gleich neben der Treppe.

Nina: Könnt ihr eure Fahrräder in den Eingang stellen?

Sandy: Nein, da ist verboten, aber es gibt einen Platz für Fahrräder hinter dem Haus.

Nina: Ich besuche gerade Corinna, sie wohnt oben im 4. Stock.

Sandy: Ja, sie muss immer vier Treppen laufen, aber sie hat einen fantastischen Blick über die Stadt.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – С. 237.

ПОШУК ЖИТЛА

Anton: Мушу переселятися. Шукаю квартиру. Щодня читаю оголошення в газетах. Але нічого не знаходжу.

Мартін: У мого домовласника є варіант. Він хоче з травня знову здавати в найм.

Антон: Це чудово. Квартира велика? І скільки коштує оренда?

Мартін: 50 квадратних метрів. Коштує десь 370 євро.

Антон: А де розташована?

Мартін: Ось, за рогом, на вулиці Леопольда, 25, 4-й поверх.

Антон: А можна подивитися?

Мартін: Нинішній орендар ще мешкає там, але я можу запитати у нього.

Антон: Було б чудово, дякую!

ВИПАДКОВА ЗУСТРІЧ

Ніна: Ви живете зараз також на Кіршенштрасе?

Сенді: Так, ми живемо вниз, поруч зі сходами.

Ніна: А ви можете залишати свої велосипеди біля входу?

Сенді: Ні, це заборонено, але за будинком є велосипедна парковка.

Ніна: Я щойно відвідувала Корінну, вона живе на 5-му поверсі.

Сенді: Так, вона повинна завжди спускатися сходами, проте в неї фантастичний вид на місто.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

KENNTNISSE IN DER HEUTIGEN WELT

A.: Wir haben uns mit dem Text "Über Wissenschaft und Technik" vertraut gemacht. Die Wissenschaft und Technik sind, natürlich, mit dem Begriff «знання» verbunden. Wie übersetzt man «знання» ins Deutsche?

B.: Im Allgemeinen wird das ukrainische Wort «знання» im Deutschen durch das Wissen und die Kenntnis bezeichnet.

A.: Man gebraucht «знання» – "Wissen" oder "Kenntnisse" – für die Bezeichnung der Ergebnisse der menschlichen Erkenntnis (пізнання). Wie meinst du, was ist das Wesentliche an der Erkenntnis?

B.: Das Wesentliche an der Erkenntnis ist ihre Verbindung mit der Praxis.

A.: Man unterscheidet Alltagskenntnisse, die mit dem Alltagsleben verbunden sind, und wissenschaftliche Kenntnisse, die das Wesen der Erscheinungen (суть явищ) untersuchen. Welche Kenntnisse sind wichtiger?

B.: Beide sind sehr wichtig. Einerseits, kann die heutige Welt als ständige Entwicklung des Fortschritts bezeichnet werden. Andererseits, kann heute kein Mensch im Alltagsleben ohne Kenntnisse auskommen (обійтися).

A.: Wo kann man Kenntnisse im Alltagsleben verwenden?

B.: Es gibt jetzt, zum Beispiel, zahlreiche Instrumente, Geräte, Apparate wie Kassettenrekorder, Computer, Rechenmaschinen und so weiter, die man ohne Kenntnisse nicht benutzen kann. Außerdem braucht jede Arbeitsstelle entsprechende Kenntnisse.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Баран Я. Німецька мова : [підручник для 11 кл. загальноосвітньої школи] / Я. Баран. – Львів : Світ, 2000. – 288 с., іл. – С. 92–93.

ЗНАННЯ В СЬОГОДНІШНЬОМУ СВІТІ

A: Ми ознайомилися з текстом «Про науку і техніку». Наука і техніка, звичайно, пов'язані з терміном «знання». Як він перекладається німецькою мовою?

В: Взагалі, українське слово «знання» німецькою буде «Wissen» або «Kenntnis».

А: Отже «знання» – німецькою "Wissen" oder "Kenntnisse" – використовують для опису результатів людського пізнання. Як ти гадаєш, що є важливим у пізнанні?

В: Суттєвим у пізнанні є його зв'язок з практикою.

А: Розрізняють повсякденні знання, які пов'язані з побутом, і наукові знання – вони досліджують суть явищ, їх характер. Які знання важливіші, на твою думку?

В: Обидва дуже важливі. З одного боку, сучасний світ можна назвати безперервним розвитком прогресу. З іншого боку, жодна людина в повсякденному житті не може сьогодні обійтися без знань.

А: Як використовуються знання в повсякденному житті?

В: Наразі є, наприклад, різноманітні інструменти, обладнання, апаратура (магнітофони, комп'ютери, обчислювальні машини і так далі) – це все не можливо використовувати без знань. Крім того, кожна робота потребує відповідних знань.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

URLAUBSPLÄNE

– Im nächsten Urlaub, da fahre ich nach Bali. Um endlich mal was Neues zu sehen.

– Bali – sehr schön! Und ich reise in die Karibik, auf eine kleine Insel. Um endlich einmal richtig baden und tauchen zu können.

– In die Karibik – Donnerwetter! Und ich mache eine Reise nach Kenia um endlich mal richtige Löwen und Elefanten zu sehen.

– Kenia ist nicht schlecht. Und du, Hans, was hast du vor?

– Ich – ich fahre nach Unter-Hengsbach.

– Nach Unter-Hengsbach...? Wo ist denn das?

– Das ist ganz in der Nähe von Ober-Hengsbach.

– Aha!

– Und warum ausgerechnet nach Unter-Hengsbach?

– Um endlich meine Reise zu haben. Um die Zeit ist es in Unter-Hengsbach herrlich ruhig, weil die Unter-Hengsbacher alle weg sind. Sie sind dann alle auf Bali, in der Karibik oder in Kenia.

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller, Helmut Müller:

Themen Aktuell 2 Deutsch als Fremdsprache – Niveaustufe A2 (Kursbuch).

Німецька як іноземна – рівень А2 : [навчальний посібник]. – 2. Auflage. –
smaning : Hueber Verlag, 2003 – С. 96.

ПЛАНИ НА ВІДПУСТКУ

– Наступної відпустки я їду на Балі. І нарешті побачу щось нове.

– Балі – дуже добре! А я поїду на Кариби, на маленький острів. І нарешті зможу поплавати та попірнати.

– На Кариби – нічого собі! А я поїду до Кенії. Щоб нарешті побачити справжніх левів та тигрів.

– Кенія... що ж непогано. А ти, Гансе, що ти плануєш робити?

– Я, а я поїду до Нижнього Генсбаху.

- Нижній Генсбах..? Де це?
- Це недалеко від Верхнього Генсбаху.
- АА!
- І чому саме туди?
- Щоб нарешті знайти спокій. Тому що там дійсно спокійно, тому що всі жителі від туди на цей час поїдуть. Ви всі будете на Балі, на Карибах чи у Кенії.

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

SCHAU NUR, OTTO

- Schau nur, Otto, da drüben, die jungen Leute!
- Wo...? Ach, du meinst das Pärchen, das gerade zu uns rüberschaut?
- Was glaubst du, was die jetzt denken?
- Weiß ich nicht, ist mir auch völlig egal.
- Sicher denken sie: "Die in ihrem Alter, dass die sich nicht schämen."
- Schämst du dich, mein Schäfchen?
- Nein, mein kleiner Humpelbock, im Gegenteil. Ich freue mich.
- Ich auch. Mein Gott, nie wieder möchte ich so jung sein!
- Ich auch nicht, um keinen Preis. Dieses schreckliche Theater mit der sogenannten Liebe...

Джерело, з якого запозичено оригінал:

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller, Helmut Müller:
Themen Aktuell 2 Deutsch als Fremdsprache – Niveaustufe A2 (Kursbuch).
Німецька як іноземна – рівень A2 : [навчальний посібник]. – 2. Auflage. –
Ismaning : Hueber Verlag, 2003 – С. 120.

ТІЛЬКИ ПОДИВИСЬ, ОТТО

- Тільки подивись, Отто, ось там, молоді люди!
- Де...? А, ти маєш на увазі пару, що як раз дивиться на нас?
- Як ти гадаєш, про що вони зараз думають?
- Не знаю, мені, відверто кажучи, це байдуже.
- Напевно вони думають: «Вони такого похилого віку і зовсім не соромляться».
- А ти соромишся, моя кізочко?
- Ні, мій козлику, навпаки. Я радію.
- Я також. О, боже, ніколи знов не бажаю я бути молодим!
- І я, ні за що у світі. Це жахливе кіно з так званим коханням!

*Переклад здійснено фондом викладачів та студентів
ЧДУ ім. Петра Могили, 2013*

5. ЗАГАЛЬНИЙ СЛОВНИК

Українська	Русский	Deutsch
Автор	Автор	Autor m, -s, ..toren
Адекватність	Адекватность	Adäquatheit f,
Адресат	Адресат	Adressat m, -en, -en; Empfänger m, -s, =; Rezipient m, -en, -en;
Аналіз тексту	Анализ текста	Textanalyse f, =, -n;
Антонімічний переклад	Антонимический перевод	Antonymische Übersetzung f, =, -en / Translation f, =, -en;
Буквальний переклад	Буквальный перевод	Wörtliche Übersetzung f, =, -en
Відповідність	Соответствие	Entsprechung f, =, -en;
Вид перекладу	Вид перевода	Übersetzungstyp m, -s, -e i -en;
Висновок	Вывод	Schlussfolgerung f, =, -en;
Вільний переклад	Свободный перевод	Freie Übersetzung f, =, -en
Власні імена	Имена собственные	Eigennamen, m, pl
Генералізація	Генерализация	Generalisierung f, -en;
Граматична заміна	Грамматическая замена	Der grammatische Ersatz (m, -es);
Добавление	Додавання	Ergänzung f, -en;
Еквівалент	Эквивалент	Äquivalent n, -(e)s, -e;
Зворотний переклад	Обратный перевод	Rückübersetzung f, =, -en;
Зменшувально-пестлива форма слова	Уменьшительно-ласкательная форма слова	Koseform f, =, -en;
Інверсія (зворотній порядок слів)	Инверсия (обратный порядок слов)	Inversion f, =, -en;
Інформація	Информация	Information f, =, -en;
Калькування	Калькирование	Lehnübersetzung f, =, -en;
Клішований вислів	Выражение клише	Standardformel f, =, -n;

Компетентність	Компетентность	Kompetenz f, =, -en;
Конкретизація	Конкретизация	Konkretisierung f, -en;
Контекстуальна заміна	Контекстуальная замена	Der kontextuelle Ersatz (m, -es);
Ланцюжок слів	Цепочка слов	Wortkette f, =, -n;
Лексика	Лексика	Wortschatz m, -es, Schätze;
Лексика	Лексика	Lexik f, =;
Лексичне додавання	Лексическое добавление	Lexikalischer Zusatz (m, -es, Zusätze) / Ergänzung f, =, -en;
Мова оригіналу	Язык оригинала	Ausgangssprache f, =, -n;
Мова перекладу	Язык перевода	Zielsprache f, =, -n;
Мова-посередник	Язык-посредник	Vermittlungssprache f, =, -n;
Мовна картина світу	Языковая картина мира	Sprachbild n, -(e)s, -er;
Назва	Название	Titel m, -s, =, (скоч. Tit.)
Неперекладність	Непереводимость	Unübersetzbarkeit, f, =;
Об'єднання речень	Объединение предложений	Die Zusammensetzung der Sätze
Опущення	Опускание	Auslassung f, =, -en;
Оригінал	Оригинал	Original n, -(e)s, -e;
Осучаснений переклад	Модернизированный перевод	Modernisierende Übersetzung (f, =, -en);
Переклад	Перевод	die Dolmetschung (mündlich) f, =, -en; die Übersetzung (schriftlich) f, =, -en;
Перекладач	Переводчик	Dolmetscher, m, -s, =; Übersetzer m, -s, =;
Переклад з коментарем	Перевод с комментарием	Erläuternde Übersetzung f, =, -en;
Перекладність	Переводимость	Übersetzbarkeit f, =;
Перечленування	Перестановка	Neugliederung f, =, -en;
Послідовний переклад	Последовательный перевод	Konsequentes Dolmetschen (n)

Переклад функціональних стилів

Правильний переклад	Верный перевод	Treue Übersetzung f, =, -en
Приєм перекладу	Приём перевода	Übersetzungsverfahren -n, -s, =;
Процедура перекладу	Процедура перевода	Übersetzungsprozess m, zesses, ..zesse;
Професійна мова	Профессиональный язык	Fachsprache f, =, -n;
Речення	Предложение	Satz m, -es, Sätze;
Рівень (мовний)	Уровень (языковой)	Ebene f, =, -n;
Рівень (мовний)	Уровень (языковой)	Niveau n, -s, -s;
Синонімічний переклад	Синонимический перевод	Synonymische Übersetzung f, =, -en / Translation f, =, -en;
Слова-реалії	Слова-реалии	Realien, pl
Слово-паразит	Слово-паразит	Floskel f, =, -n; (in der Übersetzung)
Слухач	Слушатель	Empfänger, m, -s, =; Hörer m, -s, =;
Смисл	Смысл	Sinn m, -(e)s, -e;
Стиль	Стиль	Stil m, -(e)s, -e;
Текст	Текст	Text m, -es, -e;
Термін	Термин	Fachwort n, -(e)s, Wörter
Точка зору	Точка зрения	Sicht f, =;
Точний переклад	Точный перевод	Adäquate Übersetzung f, =, -en;
Транскрипція	Транскрипция	Transkribierung f,
Трансляція	Трансляция	Translation f, =, -en;
Хибні друзі перекладача	Ложные друзья переводчика	Falsche Freunde des Übersetzers
Художній переклад	Художественный перевод	Literarische Übersetzung f, =, -en;
Часова форма (дієслова)	Временная форма (глагола)	Zeitform f, =, -en;
Частина мови	Часть речи	Wortart f, =, -en;
Членування речення	Членение предложения	Satzgliederung f, =, -en;

Грати вирішальну роль	Иметь решающее значение, играть решающую роль	Ausschlaggebend sein
Підсилення виразності художньої мови	Усиление выразительности художественного языка	die Verstärkung der Ausdrucksfähigkeit
Безеквівалентна лексика	Безэквивалентная лексика	äquivalentloser Wortschatz / Lexik
Пестлива лексика	Ласковая лексика	Kosewortschatz (m)
Пестлива ім'я	Ласкательное имя	Kosename (m) / liebkosende Worte
Зменшувально-пестливе ім'я	Имя уменьшительное ласкательное	Koseform (f)
Зменшувальне ім'я	Уменьшительное имя	Diminutiv (n) / Verkleinerungsform (f)
Зверніть увагу...	Обратите внимание на...	Man beachte
Порівняйте...	Нужно сравнить (сравните)	Man vergleiche
Зауважте...	Заметьте	Man merke sich
Слід згадати ...	Следует / надлежит упомянуть	Es sei erwähnt
Слід зауважити...	Следует заметить, что...	Es sei bemerkt, dass...
Варто підкреслити...	Следует подчеркнуть, что...	Es sei hervorgehoben, dass...
Слід вказати на те, що ...	Следует указать на то, что...	Es sei darauf hingewiesen, dass...
Варто зупинитися на тому, що ...	Следует остановиться / рассмотреть...	Es sei darauf eingegangen...
Слід пояснити це тим, що ...	Следует объяснить тем / свести к тому...	Es sei darauf zurückgeführt...
Слід підкреслити такі принципи ...	Следует подчеркнуть следующие принципы	Es seien folgende Prinzipien betont...
Із вищезазначеного випливає ...	Из сказанного следует, что...	Aus dem Gesagten geht hervor, dass...

Переклад функціональних стилів

Суттєвим висновком є те, що ...	Существенным выводом является то, что ...	Eine wesentliche Erkenntnis ist die, dass...
Узагальнено ще раз сказане ...	Обобщим еще раз сказанное	Fassen wir nochmals zusammen
За результатами дослідження можна зробити такі висновки...	По результатам исследования можно сделать следующие выводы	Aus den Ergebnissen lassen sich folgende Schlussfolgerungen ziehen
Підсумовуючи, слід підкреслити, що ...	В заключение следует подчеркнуть, что...	Abschließend ist zu betonen, dass...

6. СЛОВНИК РИТОРИЧНИХ ФИГУР RHETORISCHE FIGUREN

Rhetorische Figur	Definition	Beispiel	Erläuterung des Beispiels
Alliteration	gleichlautender Anlaut benachbarten Wörter -> vgl. Assonanz	Doch frisch und fröhlich war mein Mut:	zwei Wörter, die mit "f" beginnen (die Wörter dürfen auch durch – nicht zu viele – andere voneinander getrennt sein)
Anapher	Wiederholung ganzer Wörter (Wortbestandteile) am Vers- oder Strophenanfang -> vgl. Epipher, Parallelismus	Und sahst mir nach mit nassem Blick: Und doch, welch Glück, geliebt zu werden! Und lieben, Götter, welch ein Glück!	Wiederholung des "Und" am Versanfang
Antithese	Zusammenstellung entgegengesetzter Begriffe	In deinen Küssen welche Wonne! In deinem Auge welcher Schmerz!	Gegensatz von Positivem und Negativem weitere Beispiele: Jung und Alt – Gut und Böse
Assonanz	Häufung eines Vokals (vokalischer Halbreim) -> vgl. Alliteration	Der M ond von einem W olkenhügel	das "o" taucht relativ häufig auf (genausogut hätte der "Mond am Himmel stehen" können, das wäre nur ein "o", inhaltlich aber identisch)

Переклад функціональних стилів

Chiasmus	symmetrische Überkreuzstellung von zwei gleichen (oder ähnlichen) Wörtern oder Satzgliedern	Und doch, welch Glück , <u>geliebt</u> zu werden! Und <u>lieben</u> , Götter, welch ein Glück!	Überkreuzung von Glück – Liebe Liebe – Glück
Ellipse	unvollständiger Satzbau	In deinen Küssen welche Wonne!	es fehlt das Verb
Enjambement	Ein Satz geht in Gedichten über das Versende hinaus, d.h. das Versende ist nicht das Satzende.	Ein aufgetürmter Riese, da, Wo Finsternis aus dem Gesträuche Mit hundert schwarzen Augen sah.	um beim Lesen einen Sinn zu erhalten, muss über das Ende des Verses hinaus gelesen werden
Epipher	Wiederholung ganzer Wörter (Wortbestandteile) am Vers- oder Strophenende -> vgl. Anapher	"Ich sah auf dich und weinte nicht . Der Schmerz schlug meine Zähne knirschend aufeinander; Ich weinte nicht [...]" (Schiller, "Don Carlos")	Wiederholung des "nicht" am Satzende
Euphemismus	Umschreibung eines negativen Sachverhaltes mit beschönigenden Worten	Und sahst mir nach mit nassem Blick : "Entsorgungspark" statt "Müllhalde" "entschlafen" statt "sterben"	ein schwacher Euphemismus: nur ein "nasser Blick" statt "weinend" Wer macht schon am Wochenende einen Ausflug in den Entsorgungspark?

Hyperbel	starke Übertreibung	Wo Finsternis aus dem Gesträuche Mit hundert schwarzen Augen sah.	Lebewesen haben im Allgemeinen nicht hundert Augen auf einmal
Hypotaxe	Unterordnung von Nebensätzen ("Schachtelsatz") -> vgl. Parataxe	Die, die die, die die Dietriche erfunden haben, verdammen, tun ihnen unrecht. (Goethe)	Nur weil jemand die Dietriche erfunden hat, muss man ihn nicht verdammen. Ebenfalls in dieser Fassung eine Hypotaxe, da die einzelnen Teilsätze nicht allein stehen können.
Inversion	Veränderung der üblichen Wortstellung	Dich sah ich, und die milde Freude	übliche Stellung der Satzglieder im Deutschen: Subjekt – Prädikat – Objekt hier aber: Objekt – Prädikat – Subjekt
Ironie	Das Gegenteil des Gesagten ist tatsächlich gemeint.	"Lob" für den Zuspätkommer: "Schön, dass du auch noch kommst."	
Klang	Beurteilung des Lesers im Hinblick auf die gefühlsmäßige Wirkung von Wörtern oder Lauten ; positiver oder negativer Klang besonders bei Vokalen		

Переклад функціональних стилів

Klimax	Steigerung vom schwächeren zum stärkeren Ausdruck	Er kam, sah, siegte.	
Lautmalerei	Nachahmung eines Naturlauts mit Worten	Kikeriki, summen	Lautmalerei kann keine genaue Wiedergabe des Geräusches sein, z.B. in anderen Sprachen krähen Hähne anders: cock-a-doodle-doo (engl.), cocorico (franz.), quiquiriquí (span.)
lyrisches Ich	Das "Ich" im Gedicht, das sich als der "Dichter" ausgibt. Das lyrische Ich und der Verfasser sind zu trennen.	Es schlug mein Herz, geschwind zu Pferde!	
Metapher	Bedeutungsübertragung: ein Begriff wird außerhalb seines üblichen Gebrauches verwendet und auf einen fremden Zusammenhang übertragen	In deinen Küssen welche Wonne!	der Kuss als Sinnbild für die Lust
Parallelismus	gleiche Anordnung der Satzglieder im Satzbau -> vgl. Anapher	In deinen Küssen welche Wonne! In deinem Auge welcher Schmerz!	Ein Parallelismus kann auch bei abweichender Wortwahl vorliegen, wenn der Satzbau parallel ist.

Parataxe	Nebeneinanderstellung gleichwertiger Hauptsätze -> vgl. Hypotaxe	Der Abend wiegte schon die Erde, Und an den Bergen hing die Nacht;	zwei vollständige Hauptsätze, die auch allein stehen könnten (getrennt durch einen Punkt)
Personifikation	Ein Ding oder ein Begriff erhält Eigenschaften / ist verbunden mit Verben, die sonst nur Menschen zugeordnet sind	Wo Finsternis aus dem Gesträuche Mit hundert schwarzen Augen sah.	Finsternis versteckt sich nicht hinter Büschen (und hat erst recht keine Augen)
Refrain	regelmäßige Wiederholung von Sätzen an best. Textstellen		
rhetorische Frage	Scheinfrage, die die Zustimmung des Lesers/ Zuhörers bereits voraussetzt	"Wollen wir das zulassen?"	
Symbol	anschauliches Zeichen für etwas Unanschauliches	Es schlug mein Herz, geschwind zu Pferde!	das schlagende Herz, ein Symbol für Liebe und Leidenschaft
Synästhesie	Zwei oder mehrere Sinnesgebiete werden gemischt (z.B. Farben schmecken, Töne fühlen)	Ein rosenfarbnes Frühlingswetter Umgab das liebeliche Gesicht,	Wetter kann weder duftend (wie Rosen) noch farbig sein weiteres Beispiel: Schreiendes Rot

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева И. С. Устный перевод Немецкий язык : [курс для начинающих] / И. С. Алексеева. – Санкт-Петербург : Издательство «Союз», 2003. – 315 с.
2. Арнольд И. В. Стилистика английского языка / И. В. Арнольд. – М., 2005. – 300 с.
3. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 432 с.
4. Баран Я. Німецька мова : [підручник для 11 кл. загальноосвітньої школи] / Ярослав Баран. – Львів : Світ, 2000. – 288 с., іл.
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов – М. : Международные отношения, 2005. – 239 с.
6. Богушевська Н. публіцистичний стиль сучасної німецької мови / Н. Богушевська // Наукові записки. – 2010. – № 89 (5). – С. 118–121.
7. Бондаренко В. В. Переклад науково-технічної літератури / В. В. Бондаренко, В. В. Дубічинський, В. М. Кухаренко. – Харків, 2001.
8. Бреус Е. В. Теория и практика перевода с английского на русский / Е. В. Бреус, 2000. – 103 с.
9. Будагов Р. А. Литературный язык и языковые стили / Р. А. Будагов. – М., 2007. – 350 с.
10. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М., 2006. – 416 с.
11. Войналович О. Російсько-український словник наукової і технічної мови (термінологія процесових понять) / О. Войналович, В. Моргунок. – К., 1997.

12. Зубков М. Г. Сучасна ділова мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник] / М. Г. Зубков. – Х. : Факт, 2006. – 496 с.

13. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – М., 2001. – 320 с.

14. Камянова Т. Deutsch. Учебник немецкого языка / Т. Камянова. – М. : Изд-во Славянский дом книги, 2003. – 592 с.

15. Кантемір Н. Р. Zu gutem Deutsch: Deutsch als Fremdsprache für Anfänger. Практичний курс німецької мови (для початківців) : [навчальний посібник] / Н. Р. Кантемір, С. О. Кантемір. – 2-е вид., стереотип. – Чернівці : Технодрук, 2012. – 432 с.

16. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 592 с.

17. Клименко А. В. Ремесло перевода [Электронный ресурс] / А. В. Клименко. – Режим доступа : [www.1001.vdv.ru/books/\(06.09.13\)](http://www.1001.vdv.ru/books/(06.09.13)).

18. Козеренко Е. Б. Проблема эквивалентности языковых структур при переводе и семантическом выравнивании параллельных текстов (Труды международной конференции «Диалог 2006») [Электронный ресурс] / Е. Б. Козеренко. – Режим доступа : <http://www.dialog-21.ru/dialog2006/materials/html/KozerenkoE.htm> (сепень 2015).

19. Комиссаров В. Н. Теория перевода. Лингвистические аспекты / В. Н. Комиссаров. – М. : Высш. шк., 2000. – 253 с.

20. Крупнов В. Н. В творческой лаборатории переводчика / В. Н. Крупнов. – М., 2006. – 180 с.

21. Лихарёва В. Н. Письменный перевод с немецкого на русский в сфере профессиональной коммуникации / В. Н. Лихарёва. – М. : АСТ-Пресс Школа, 2008. – 168 с.

22. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу [Электронный ресурс] / О. М. Линтвар. – Режим доступа : <http://naub.ua.edu.ua/2012/do-problemy-hudozhnoho-perekladu/> (сепень 2015).

23. Мацько Л. І. Культура української фахової мови / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
24. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
25. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика / М. І. Пентилюк. – К. : Вежа, 1994. – 240 с.
26. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – Тернопiль : Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.
27. Російсько-український словник / За ред. В. В. Жайворонка. – К., 2003.
28. Статті з журналів "Der Weg", "Deutschland", "Vitamin de.", "Der Spiegel".
29. Федоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – Москва, 1983.
30. Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller, Helmut Müller: Themen Aktuell 2 Deutsch als Fremdsprache – Niveaustufe A2 (Kursbuch). Німецька як іноземна – рівень А2 : навчальний посiбник. – 2. Auflage. – Ismaning : Hueber Verlag, 2003 – С. 96, 120.
31. Langenscheidt Großes Schulwörterbuch Russisch-Deutsch Deutsch-Russisch von E. Daum, W. Schenk. Herausgegeben von der Langenscheidt-Redaktion, Berlin, München, Warschau, Wien, Zürich, New York.
32. Langenscheidt Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache Das einsprachige Wörterbuch für alle, die Deutsch lernen. Herausgeber Professor Dr. Dieter Götz, Professor Dr. Günther Haensch, Professor Dr. Hans Wellmann. In Zusammenarbeit mit der Langenscheidt-Redaktion, Berlin, München, Wien, Zürich, New York.
33. Liste rhetorischer Figuren [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://moodle.zhaw.ch/pluginfile.php/289120/mod_resource/content/0/Liste_rhetorischer_Figuren.pdf (серпень 2015).

34. Michaela Perlmann-Balme, Susanne Schwalb: Em neu Deutsch als Fremdsprache – Niveaustufe B2 (Hauptkurs). Німецька як іноземна – рівень B2: навчальний посібник. – 1. Auflage. – Ismaning : Hueber Verlag, 2008 – С. 76–77.

35. Rhetorische Mittel – Stilmittel [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.deutschstunden.de/Material/Rhetorische-Mittel.html> (серпень 2015)

36. Reader's Digest Auswahlbücher 2005 – Deutschland, Schweiz, Österreich. *Ein Tag wie ein Leben / Originalausgabe: The Wedding / erschienen bei Warner Books Inc., New York / 2003 by Nicholas Sparks / für die deutsche Ausgabe: 2004 by Wilhelm Heyne Verlag, München, in der Verlagsgruppe Random House GmbH, München. Übersetzer Adelheid Zöfel.*

37. Reader's Digest Auswahlbücher 2005 – Deutschland, Schweiz, Österreich. *Bernd Stelter. Nie wieder Ferienhaus / 2004 by Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach.*

38. Reader's Digest Auswahlbücher 2005 – Deutschland, Schweiz, Österreich. *Glenn Meade. Im Netz der Täuschung (Projekt Wintermond) / Originalausgabe: Web of Deceit / erschienen bei Hodder & Stoughton, London / 2004 by Glenn Meade / für die deutsche Ausgabe: 2004 by Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach. Übersetzer Karin Meddekis.*

39. Reader's Digest Auswahlbücher Bestseller-Sonderband 2004 – Deutschland, Schweiz, Österreich. *Petra Durst-Benning. Antonias Wille. Gekürzte genehmigte Sonderausgabe für Reader's Digest – Deutschland, Schweiz, Österreich – Verlag Das Beste GmbH, Stuttgart, Zürich, Wien / 2003 by Ullstein Buchverlage GmbH, München / Website der Autorin: www.durst-benning.de.*

ДЛЯ ПОДАТК

ДЛЯ ПОДАТК

ДЛЯ ПОДАТК

Навчальне видання

**Валерія Факімівна Муратова
Ілона Юрїївна Марченкова**

ПЕРЕКЛАД ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ

**ПРАКТИКУМ
для студентів-перекладачів III-IV курсів**

Редактор, технічний редактор *О. Авраменко.*
Комп'ютерна верстка *Н. Андрєєва.*
Друк, фальцювально-палітурні роботи *С. Волинець.*

Підп. до друку 02.06.2015 р.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.
Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.
Умовн. друк. арк. 8,6. Обл.-вид. арк. 4,84.
Тираж 50 пр. Зам. № 4621.

Видавець і виготовлювач: ЧДУ ім. Петра Могили.
54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chdu.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3460 від 10.04.2009 р.